

ΔΙΑΤΡΙΒΗ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΜΑΣΤΕΡ

**ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΟΥ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΤΟ ΝΗΣΙ ΤΗΣ ΡΟΔΟΥ
ΠΡΙΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ**

ΟΝΟΜΑ ΦΟΙΤΗΤΗ: ΜΑΝΤΙΚΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

ΡΟΔΟΣ, ΜΑΪΟΣ 2013

**ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

**ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ»**

ΔΙΑΤΡΙΒΗ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΜΑΣΤΕΡ

**ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΟΥ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΤΟ ΝΗΣΙ ΤΗΣ ΡΟΔΟΥ
ΠΡΙΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ**

ΟΝΟΜΑ ΦΟΙΤΗΤΗ: ΜΑΝΤΙΚΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

ΡΟΔΟΣ, ΜΑΪΟΣ 2013

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
Περίληψη (στην Ελληνική)	5
Περίληψη (στην Αγγλική)	6
Κεφάλαιο 1: Εισαγωγή	7
1.1 Εισαγωγή	7
Κεφάλαιο 2: Τουρισμός – Εννοιολογική Προσέγγιση και Ελληνική Πραγματικότητα	10
2.1 Εννοιολογική προσέγγιση	10
2.2 Ξενοδοχειακές μονάδες και κατηγορίες μονάδων	12
2.2.1 Τεχνικές και λειτουργικές προδιαγραφές των μονάδων	14
2.2.2 Οι λειτουργικές μορφές των μονάδων	16
2.2.2.1 Ξενοδοχείο κλασικού τύπου	16
2.2.2.2 Ξενοδοχείο τύπου μοτέλ	16
2.2.2.3 Ξενοδοχείο τύπου επιπλωμένων δωματίων	17
2.2.2.4 Ξενοδοχείο κλασικού τύπου και επιπλωμένων διαμερισμάτων	18
2.3. Η σημασία του τουρισμού στην Ελληνική Οικονομία	18
2.4 Η σημασία του τουρισμού στην Ρόδο	20
Κεφάλαιο 3: Το Παγκόσμιο Τουριστικό Περιβάλλον και η Οικονομική Κρίση	21
3.1 Γενικά	21
Κεφάλαιο 4: Ο Ελληνικός Τουρισμός και η Οικονομική Κρίση	24
4.1 Γενικά	24

4.2 Ξενοδοχεία και κρίση	28
Κεφάλαιο 5: Παραγωγικότητα - Αποδοτικότητα	32
5.1 Παραγωγικότητα	32
5.2 Αποδοτικότητα	33
5.2.1 Παράγοντες που επηρεάζουν την αποδοτικότητα – Εμπειρικές μελέτες στον κλάδο των Ξενοδοχείων	34
Κεφάλαιο 6: Ο Τουρισμός στην Ρόδο και η Οικονομική Κρίση	37
6.1 Γενικά	37
6.2 Εξέλιξη του Ξενοδοχειακού Δυναμικού	41
6.3 Δείγμα	43
6.4 Μεθοδολογία	49
6.4.1 Αριθμοδείκτες	50
6.4.1.1 Αριθμοδείκτες Ρευστότητας	50
6.4.1.2 Αριθμοδείκτες Δραστηριότητας ή Κυκλοφοριακής Ταχύτητας	51
6.4.1.3 Αριθμοδείκτες Αποδοτικότητας	52
6.4.1.4 Αριθμοδείκτες Κεφαλαιακής Διάρθρωσης	53
6.5 Αποτελέσματα Έρευνας	54
6.5.1 Αριθμοδείκτης Γενικής Ρευστότητας	54
6.5.2 Αριθμοδείκτης Περιθωρίου Μεικτού Κέρδους	61
6.5.3 Αριθμοδείκτης Καθαρού Κέρδους	67
6.5.4 Αριθμοδείκτης Απόδοσης Συνολικών Κεφαλαίων	74
6.5.5 Αριθμοδείκτης Απόδοσης Ιδίων Κεφαλαίων	80
6.5.6 Αριθμοδείκτης Ταχύτητας Εισπράξεως Απαιτήσεων	86

6.5.7 Αριθμοδείκτης Ταχύτητας Κυκλοφορίας Ενεργητικού	92
6.5.8 Αριθμοδείκτης Συνολικής Δανειακής Επιβάρυνσης	98
6.5.9 Μη παραμετρικά τεστ σε λοιπά στοιχεία	105
6.5.10 Συγκεντρωτικά αποτελέσματα	106
Κεφάλαιο 7: Συμπεράσματα – Συζήτηση	108
7.1 Συμπεράσματα	108
7.2 Περιορισμοί της έρευνας	111
7.3 Προτάσεις για μελλοντική έρευνα	112
Βιβλιογραφία	113
Παράρτημα	116

Χρηματοοικονομική Ανάλυση Ξενοδοχειακών Επιχειρήσεων **που δραστηριοποιούνται στο νησί της Ρόδου πριν και κατά** **την οικονομική κρίση**

Περίληψη

Ο τουριστικός κλάδος αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους κλάδους της Ελληνικής Οικονομίας και από αυτόν παράγεται ένα πολύ σημαντικό ποσοστό του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος. Σε μια δύσκολη οικονομική συγκυρία, ο τουρισμός παραμένει ο δυναμικότερα αναπτυσσόμενος τομέας της Ελληνικής Οικονομίας. Βασικό και αναγκαίο στοιχείο της λειτουργίας του τουριστικού κυκλώματος είναι τα ξενοδοχεία. Η επίδραση της οικονομικής κρίσης στην αποδοτικότητα ξενοδοχειακών επιχειρήσεων της Ρόδου προσδιορίζει τον ερευνητικό στόχο της διατριβής μας.

Ειδικότερα στην παρούσα μελέτη καλούμαστε να απαντήσουμε στο ερώτημα αν έχει επηρεαστεί η αποδοτικότητα ξενοδοχειακών μονάδων της Ρόδου από την διεθνή οικονομική κρίση που ξέσπασε το 2008.

Μετά από επεξεργασία των χρηματοοικονομικών καταστάσεων 55 ξενοδοχειακών επιχειρήσεων που εκμεταλλεύονται ξενοδοχεία εγκατεστημένα στη Ρόδο, για την περίοδο πριν και κατά την κρίση (2005-2011), καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι οι ξενοδοχειακές επιχειρήσεις του δείγματος, γενικότερα έχουν επηρεαστεί αρνητικά στα χρηματοοικονομικά μεγέθη τους από την κρίση και κυρίως το 2009. Όμως, με βάση τα αποτελέσματα των μη παραμετρικών τεστ στους μέσους όρους τριετιών πριν και κατά την κρίση (2005-2007 και 2009-2011), δεν προέκυψαν σημαντικές στατιστικές διαφορές σε πολλούς δείκτες οικονομικής επίδοσης, στο βαθμό που ενδεχομένως κάποιος θα ανέμενε.

Η πραγματοποίηση ανάλογων μελετών στο μέλλον για άλλους ελκυστικούς προορισμούς της χώρας, θα μπορούσε να αναδείξει περισσότερο τα προβλήματα διεθνούς ανταγωνιστικότητας που αντιμετωπίζει ο εγχώριος κλάδος συνολικά, και έτσι να προκύψουν συγκεκριμένες προτάσεις σε επίπεδο πολιτικής.

Financial Analysis of Hotel Companies operating on the island of Rhodes before and during the financial crisis

Summary

The tourism sector is one of the most important sectors in Greek economy and it is producing a significant proportion of the Gross National Product. In difficult economic circumstances, tourism remains the most dynamically growing sector of the Greek economy. An essential and necessary part of the tourism circuit is the hotel industry. The impact of the economic crisis on the profitability of the hotel businesses in the island of Rhodes identifies the research objective of our thesis.

In particular, the present study needs to show whether the international financial crisis of 2008 has affected the profitability of hotels in Rhodes.

After processing the financial statements of 55 businesses operating hotels situated in the island of Rhodes, from 2005 to 2011, we concluded that the hotel companies of our sample had their financial figures affected from the financial crisis in general; especially during 2009. Based though on the results of non-parametric tests, on the average of the three years before and three years during the crisis (2005-2007 and 2009-2011), there were no significant statistical differences in many indicators of the economic performance or to the extent someone would had expected.

Conducting similar studies in the future on other tourism destinations of Greece, might bring forward the competitiveness problems the domestic tourism industry is facing as a whole, and thus to formulate a new tourism policy based on practical recommendations.

Κεφάλαιο 1

Εισαγωγή

1.1 Εισαγωγή

Κατά καιρούς έχουν πραγματοποιηθεί αρκετές έρευνες που είχαν ως αντικείμενο τους την επίδραση διάφορων παραγόντων στην αποδοτικότητα των ξενοδοχειακών μονάδων. Ορισμένοι παράγοντες που ερευνήθηκαν αν τις επηρεάζουν ή όχι είναι η τεχνολογική καινοτομία, η αλλαγή προσωπικού, η τρομοκρατική κρίση της 11^{ης} Σεπτεμβρίου και η οικονομική κρίση του 2008.

Σκοπός της εργασίας μας είναι η παρουσίαση της χρηματοοικονομικής ανάλυσης των λογιστικών καταστάσεων με την χρήση των κατάλληλων αριθμοδεικτών, σημαντικού αριθμού ξενοδοχειακών επιχειρήσεων της Ρόδου.

Το βασικότερο ερώτημα που καλούμαστε να απαντήσουμε είναι αν έχει επηρεαστεί ο ξενοδοχειακός κλάδος της Ρόδου και σε ποιο βαθμό από την οικονομική κρίση του 2008.

Αρχικά κάνουμε μια αναφορά στην βασική έννοια του τουρισμού και πώς χωρίζονται τα ξενοδοχεία σε κατηγορίες αστέρων βάσει της ελληνικής νομοθεσίας. Στην συνέχεια δίνουμε μια εικόνα στον αναγνώστη για το πώς επηρέασε η κρίση τον παγκόσμιο και τον ελληνικό τουρισμό. Αφού αναφέρουμε εμπειρικές μελέτες που έχουν πραγματοποιηθεί σχετικά με παράγοντες που επηρεάζουν την οικονομική αποδοτικότητα ξενοδοχειακών επιχειρήσεων και πριν απαντήσουμε στο βασικό μας ερώτημα, εξετάζουμε βασικά μεγέθη του τουρισμού της Ρόδου για να δούμε την επίδραση που είχε η κρίση στον τουρισμό του νησιού γενικότερα.

Για την επίτευξη του βασικού μας σκοπού, αρχικά συλλέξαμε οικονομικά στοιχεία (ισολογισμούς) των ετών 2005-2011 από 55 ξενοδοχειακές επιχειρήσεις που εκμεταλλεύονται 80 ξενοδοχειακές μονάδες της Ρόδου, οι οποίες διέθεταν το 2011 το 47,45% του συνόλου των ξενοδοχειακών κλινών πέντε, τεσσάρων και τριών αστέρων του νησιού.

Στην συνέχεια χωρίσαμε τις επιχειρήσεις σε τρεις κατηγορίες ανάλογα με την κατηγορία που ανήκουν τα ξενοδοχεία που αυτές εκμεταλλεύονται. Οι κατηγορίες

είναι οι εξής: επιχειρήσεις που εκμεταλλεύονται ξενοδοχεία πέντε αστερών (5*), τεσσάρων αστερών (4*) και τριών αστερών (3*).

Ομαδοποιήσαμε τους ισολογισμούς ανάλογα με τις κατηγορίες που είχαμε χωρίσει το δείγμα μας και υπολογίσαμε οκτώ βασικούς χρηματοοικονομικούς αριθμοδείκτες, τους οποίους υπολογίσαμε και για κάθε μια επιχείρηση του δείγματος μας.

Τους δείκτες που προέκυψαν από τις ομαδοποιήσεις των ισολογισμών τους παρουσιάσαμε και τους συγκρίναμε ανά τριετίες πριν και κατά την οικονομική κρίση (2005-2007 και 2009-2011). Επίσης κάνοντας χρήση του μη παραμετρικού τεστ του Wilcoxon συγκρίναμε τους αριθμητικούς μέσους τριετιών πριν και κατά την κρίση (2005-2007 και 2009-2011) για κάθε εταιρεία ξεχωριστά και ανάλογα με τον διαχωρισμό (σε τρεις κατηγορίες) που είχαμε κάνει (5*, 4* και 3*).

Συνδυάζοντας τις δύο μεθόδους που αναφέραμε παραπάνω, καταλήξαμε στα συμπεράσματα μας σχετικά με το αν επηρεάστηκε ή όχι η αποδοτικότητα των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων του δείγματος μας από την οικονομική κρίση.

Ειδικότερα, η εργασία μας εμφανίζει την ακόλουθη δομή:

Στο δεύτερο κεφάλαιο κάνουμε αναφορά στην έννοια του τουρισμού και του ρόλου των καταλυμάτων στο τουριστικό προϊόν και αναφέρουμε αναλυτικά με ποιον τρόπο χωρίζονται σε κατηγορίες αστερών οι ξενοδοχειακές μονάδες βάσει της ελληνικής νομοθεσίας. Στην συνέχεια κάνουμε λόγο για την σημασία του τουρισμού στην χώρα και ειδικότερα στο νησί της Ρόδου.

Στο τρίτο και τέταρτο κεφάλαιο, χρησιμοποιώντας βασικά μεγέθη του τουρισμού, προσπαθούμε να δώσουμε μια εικόνα για το πώς επηρεάστηκε ο παγκόσμιος και ελληνικός τουρισμός από την οικονομική κρίση του 2008.

Στο πέμπτο κεφάλαιο που ακολουθεί, αναφερόμαστε στις έννοιες της παραγωγικότητας και της αποδοτικότητας. Επίσης κάνουμε λόγο για παράγοντες που επηρεάζουν την αποδοτικότητα, μέσα από εμπειρικές μελέτες που έχουν πραγματοποιηθεί στο παρελθόν.

Στο έκτο κεφάλαιο εξετάζοντας τα μεγέθη που προσδιορίζουν την ζήτηση και την προσφορά του τουρισμού στην Ρόδο παρατηρούμε πώς έχει επηρεαστεί ο

τουρισμός στο νησί από την οικονομική κρίση και συγκρίνουμε τα αποτελέσματα με τα αντίστοιχα της χώρας. Έπειτα παρουσιάζουμε το δείγμα των επιχειρήσεων που χρησιμοποιήσαμε και την μεθοδολογία της έρευνας μας. Στην ενότητα που ακολουθεί παρουσιάζουμε και αναλύουμε τα αποτελέσματα της μελέτης μας.

Στο έβδομο και τελευταίο κεφάλαιο της εργασίας μας αναφέρουμε τα συμπεράσματα που εξάγαμε από το σύνολο της εργασίας μας, ειδικότερα αν επηρεάστηκε ο παγκόσμιος, ο ελληνικός και ο ροδίτικος τουρισμός και αν επηρεάστηκε και σε ποιο βαθμό η οικονομική αποδοτικότητα των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων στην Ρόδο πριν και κατά την κρίση.

Κεφάλαιο 2

Τουρισμός – Εννοιολογική Προσέγγιση και Ελληνική Πραγματικότητα

2.1 Εννοιολογική προσέγγιση

Ο τουρισμός είναι ένας κλάδος που συσχετίζεται με πολλές δραστηριότητες της κοινωνικό-οικονομικής ζωής. Περιλαμβάνει τη συνύπαρξη οικονομικών, ξενοδοχειακών, κοινωνικών, πολιτισμικών και περιβαλλοντικών δεδομένων για αυτό και συχνά περιγράφεται ως εξαιρετικά πολύπλευρος τομέας. Ο ορισμός του τουρισμού παρουσιάζει σοβαρές δυσκολίες και για αυτό έχουν διατυπωθεί διάφοροι ορισμοί του.

Οι Ελβετοί καθηγητές Walter Hunziker και Kurt Krapf (1942) τον ορίζουν ως «Το σύνολο των φαινομένων και των σχέσεων που προκύπτουν από το ταξίδι και τη διαμονή μη μόνιμων κατοίκων σε έναν προορισμό, εφόσον δεν οδηγούν σε μόνιμη διαμονή στο προορισμό και δεν συνδέονται με κάποια κερδοσκοπική δραστηριότητα».

Αυτός ο ορισμός υιοθετήθηκε από την Διεθνή Ένωση Επιστημονικών Εμπειρογνομόνων Τουρισμού (International Association of Scientific Experts of Tourism – AIEST), που αργότερα μετονομάστηκε σε Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού (World Tourism Organization – UNWTO).

Η τεράστια αυτή βιομηχανία αποτελείται από:

- Τις μονάδες καταλυμάτων όπως ξενοδοχεία, ενοικιαζόμενα δωμάτια, ξενώνες κλπ.
- Τις επιχειρήσεις μεταφοράς, οι οποίες καλύπτουν τις ανάγκες μετακίνησης των ταξιδιωτών, όπως είναι οι αεροπορικές και οι ναυτιλιακές εταιρείες, οι εταιρείες μεταφοράς επί χερσαίου εδάφους (τρένα, λεωφορεία) ακόμα και οι επιχειρήσεις ενοικίασης αυτοκινήτων.
- Τις επισιτιστικές μονάδες, οι οποίες καλύπτουν τις ανάγκες διατροφής των ταξιδιωτών όπως τα εστιατόρια, οι ταβέρνες, τα μπαρ κλπ.

- Τα τουριστικά και ταξιδιωτικά γραφεία που στην πλειοψηφία τους είναι εγκατεστημένα στο σημείο που ξεκινά ο ταξιδιώτης, και όχι στον τόπο του προορισμού του, και φροντίζουν (οι ταξιδιωτικοί πράκτορες) να δώσουν απαντήσεις στις ερωτήσεις που ενδεχομένως έχει ο ταξιδιώτης. Συνήθως ενεργούν για λογαριασμό του όσον αφορά στο σχεδιασμό και στις απαραίτητες ενέργειες που πρέπει να πραγματοποιηθούν πριν το ταξίδι.
- Τις μονάδες αναψυχής όπως πάρκα και ειδικά διαμορφωμένοι φυσικοί χώροι για αναψυχή (water parks, γήπεδα golf), χιονοδρομικά κέντρα κλπ.
- Διάφορες άλλες επιχειρήσεις, οι οποίες ικανοποιούν δευτερεύουσες ανάγκες των ταξιδιωτών όπως καταστήματα που πωλούν διάφορα είδη εθνικού ή τοπικού χαρακτήρα ως αναμνηστικά, καταστήματα φωτογραφικών ειδών κλπ.

Φυσικά εκτός των ανωτέρω, οι τουρίστες καταναλώνουν και κάνουν χρήση προϊόντων και υπηρεσιών που παρέχονται κατά κύριο λόγο στους κατοίκους των περιοχών που επισκέπτονται από άλλες οικονομικές μονάδες όπως καταστήματα πώλησης τροφίμων, κομμωτήρια, πρακτορεία τύπου κ.α.

Ο πυρήνας του τουριστικού κυκλώματος αποτελείται από δύο βασικούς παράγοντες,

- τους τουρίστες και
- τα καταλύματα.

Τα καταλύματα και οι συμπληρωματικές υπηρεσίες διαμορφώνουν το τουριστικό προϊόν που προσφέρει ο προορισμός, κύρια συστατικά στοιχεία έλξης του οποίου είναι: οι φυσικοί και πολιτιστικοί πόροι, η υποδομή και ανωδομή του, η προσπελασιμότητά του και οι παραστάσεις που διαμορφώνουν οι επισκέπτες του, καθώς και η τιμή του τουριστικού προϊόντος.

Οι τουρίστες είτε ταξιδεύουν μεμονωμένα, οπότε επιλέγουν οι ίδιοι το κατάλυμα στο οποίο πρόκειται να διαμείνουν (καθώς και τις συμπληρωματικές υπηρεσίες που επιθυμούν), είτε μετακινούνται ομαδικώς, καταφεύγοντας στις υπηρεσίες κάποιου ταξιδιωτικού γραφείου. Στη δεύτερη περίπτωση, το τουριστικό

πακέτο διαμορφώνεται από τον τουριστικό πράκτορα και δύναται να εμπεριέχει υπηρεσίες μεταφοράς, διαμονής, διατροφής (πλήρους ή ημιδιατροφής), ψυχαγωγίας και ξενάγησης.

Ο τουριστικός πράκτορας αποτελεί κυρίαρχο παράγοντα της τουριστικής βιομηχανίας. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι γνωρίζοντας πολύ καλά τις εναλλακτικές δυνατότητες που προσφέρει ένας προορισμός και εκμεταλλευόμενος τη διαπραγματευτική δύναμη που του παρέχει η δυνατότητα των μαζικών αγορών, επιτυγχάνει χαμηλές τιμές και συχνά επιβάλλει τους δικούς του κανόνες σε ολόκληρο το τουριστικό κύκλωμα.

Ωστόσο στην σημερινή εποχή της ικανοποιητικής πληροφόρησης και με δεδομένο ότι όλο και περισσότερες τουριστικές επιχειρήσεις διατηρούν τις δικές τους ιστοσελίδες, ο τουρίστας έχει την δυνατότητα να επιλέξει το ξενοδοχείο της αρεσκείας του, το μέσο μεταφοράς αλλά και πλήθος άλλων συμπληρωματικών υπηρεσιών ώστε να διαμορφώσει μόνος του εύκολα και γρήγορα το δικό του τουριστικό πακέτο. Με αυτόν τον τρόπο ενισχύεται ο ρόλος του καταλύματος στην τουριστική βιομηχανία.

2.2 Ξενοδοχειακές μονάδες και κατηγορίες μονάδων

Ένα βασικό και αναγκαίο στοιχείο της λειτουργίας του τουριστικού κυκλώματος είναι τα καταλύματα που εξυπηρετούν τους τουρίστες κατά τη διάρκεια της παραμονής τους σε έναν τόπο. Τα τουριστικά καταλύματα είναι το επίκεντρο υποδοχής των τουριστών και επισκεπτών, οι οποίοι καταβάλουν μια χρηματική αμοιβή ως αντάλλαγμα την παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών που προσφέρουν τα καταλύματα, όπως είναι η διαμονή, η εστίαση κλπ.

Η διαθέσιμη ξενοδοχειακή υποδομή υποδηλώνει, ως ένα βαθμό το μέγεθος της τουριστικής ανάπτυξης μιας περιοχής, γεγονός που δείχνει ότι ο ξενοδοχειακός κλάδος αποτελεί το σημαντικότερο τμήμα της τουριστικής βιομηχανίας.

Οι ξενοδοχειακές μονάδες διακρίνονται σε διάφορες κατηγορίες ανάλογα με το επίπεδο συνδυασμού αγαθών – υπηρεσιών που προσφέρουν, τον τύπο ιδιοκτησίας (ελληνικών ή ξένων συμφερόντων) ή και την γεωγραφική περιοχή στην οποία λειτουργούν.

Ανάλογα με την περιοχή δραστηριότητας τους, τα ξενοδοχεία διακρίνονται:

- σε αστικά, τα οποία είναι εγκατεστημένα στα αστικά κέντρα και λειτουργούν σε δωδεκάμηνη βάση και
- σε εποχιακής λειτουργίας ξενοδοχεία διακοπών, τα οποία είναι διάσπαρτα γεωγραφικά στην ευρύτερη περιφέρεια και στην πλειοψηφία τους βρίσκονται σε παραθαλάσσιες και κυρίως νησιωτικές περιοχές.

Τα τελευταία χρόνια, αύξηση παρουσιάζει ο πληθυσμός των ξενοδοχειακών μονάδων που λειτουργούν με το σύστημα all inclusive, δηλαδή του πακέτου διακοπών στην τιμή του οποίου περιλαμβάνονται όλες οι υπηρεσίες (διαμονή, εστίαση, αναψυχή) εντός του ξενοδοχειακού συγκροτήματος. Η τάση αυτή δημιουργεί δυσαρέσκεια στις τοπικές κοινωνίες, καθώς ο τουρίστας κλείνεται μέσα σε αυτές τις μονάδες και δεν πραγματοποιεί δαπάνες εκτός ξενοδοχείου.

Τα ξενοδοχεία ανάλογα με τις προσφερόμενες υπηρεσίες, την οργανωτική τους δομή και την χρονική περίοδο λειτουργίας τους εντός τους έτους ταξινομούνται σε διάφορες κατηγορίες αστέρων. Ορισμένα χαρακτηριστικά κριτήρια της διαφοροποίησης τους αυτής είναι:

- το μέγεθος (η δυναμικότητα) του ξενοδοχείου
- ο τύπος και η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών
- η κτιριακή εγκατάσταση της μονάδας και
- η λειτουργία του ξενοδοχείου ως τμήμα μιας αλυσίδας.

Στην Ελλάδα, με το Προεδρικό Διάταγμα 43/2002¹ (ΦΕΚ 43/Α'), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 16 του Ν.3190/2003 (ΦΕΚ 249/Α'), καθιερώθηκε το νέο σύστημα κατάταξης των ξενοδοχείων σε κατηγορίες αστέρων, και ειδικότερα από 1

¹Από την δεκαετία του 1980 υπήρχε έντονη η ανάγκη εισαγωγής ενός συστήματος κατάταξης των κύριων ξενοδοχειακών καταλυμάτων, ανάλογου με εκείνο των υπόλοιπων ευρωπαϊκών προορισμών. Ένα σύστημα κατάταξης των ξενοδοχείων, το οποίο συνίσταται μόνο σε τεχνικές προδιαγραφές δεν ήταν αρκετό, και συνεπώς αυτό που απαιτείτο ήταν να υπάρχουν, εκτός από τεχνικές, και λειτουργικές προδιαγραφές και κριτήρια προκειμένου ο πελάτης – καταναλωτής να «αναγνωρίζει», να αξιολογεί και τελικά να επιλέγει τις παρεχόμενες ξενοδοχειακές υπηρεσίες και εγκαταστάσεις. (Παναγόπουλος, 2011)

έως 5 αστέρων. Με το Π.Δ. καθορίζονται οι διαδικασίες καθώς και οι τεχνικές και λειτουργικές προδιαγραφές τους. Το νέο σύστημα εφαρμόζεται στα:

- Ξενοδοχεία κλασικού τύπου
- Ξενοδοχεία τύπου επιπλωμένων διαμερισμάτων
- Ξενοδοχεία μικτού τύπου
- Ξενοδοχεία τύπου μοτέλ.

Για τα ξενοδοχεία που ήδη λειτουργούσαν με ειδικό σήμα λειτουργίας, η κατάταξη στις νέες κατηγορίες γινόταν έπειτα από πρόταση του επιχειρηματία, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 1 του άρθρου 16 του Ν. 3190/2003.²

2.2.1 Τεχνικές και λειτουργικές προδιαγραφές των μονάδων

Σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ. 1, οι προδιαγραφές που περιλαμβάνονται στο Π.Δ. 43/2002 διακρίνονται σε τεχνικές και λειτουργικές και είναι υποχρεωτικές, ενώ τα βαθμολογούμενα κριτήρια είναι προαιρετικά, αλλά συμμετέχουν στην τελική κατάταξη των ξενοδοχείων μέσω των μορίων που συγκεντρώνονται από την βαθμολογία τους. Επίσης, οι τεχνικές και λειτουργικές προδιαγραφές διαφοροποιούνται ανάλογα με το εάν πρόκειται για «ξενοδοχεία πόλης» ή «ξενοδοχεία παραθερισμού».

Ξενοδοχεία πόλης είναι αυτά που βρίσκονται σε περιοχή εντός σχεδίου πόλης ή εντός ορίων οικισμού, ενώ ξενοδοχεία παραθερισμού είναι αυτά που βρίσκονται σε περιοχή εκτός σχεδίου πόλης. Ξενοδοχείο, το οποίο βρίσκεται εντός σχεδίου πόλης ή εντός ορίων οικισμού, επιτρέπεται να θεωρηθεί ως παραθεριστικό και να καταγραφεί σύμφωνα με τα κριτήρια και τις προδιαγραφές των ξενοδοχείων παραθερισμού με αίτηση του επιχειρηματία – ξενοδόχου.

² Ουσιαστικά με το Π.Δ. 43/2002 τροποποιήθηκαν ο τρόπος και τα κριτήρια κατάταξης των κύριων ξενοδοχειακών καταλυμάτων και έγινε η μετάβαση στο σύστημα των αστέρων. Έχει δημιουργηθεί λανθασμένα η εντύπωση ενός ενιαίου συστήματος κατάταξης στην Ευρώπη. Κάτι τέτοιο δεν υφίσταται, όπως αντιστοίχως δεν υπάρχει κανένας κοινοτικός κανονισμός ή οδηγία που να υποχρεώνει τα 27 κράτη μέλη της Ε.Ε. να προβούν στην ενοποίηση των κριτηρίων κατάταξης των κύριων ξενοδοχειακών καταλυμάτων. Το μοναδικό κοινό σημείο αναφοράς των ευρωπαϊκών αλλά και ορισμένων μη ευρωπαϊκών τουριστικών χωρών είναι η κατάταξη των ξενοδοχείων σε αστέρια. Αυτή η κατάταξη ποικίλει από χώρα σε χώρα λόγω του διαφορετικού θεσμικού πλαισίου που την διέπει.

Σύμφωνα με το άρθρο 3, παρ. 1, οι τεχνικές προδιαγραφές ορίζονται ανά λειτουργική μορφή (δηλαδή χωριστά για ξενοδοχεία κλασικού τύπου, τύπου μοτέλ, τύπου επιπλωμένων διαμερισμάτων και για τα ξενοδοχεία μικτού τύπου) και ανά κατηγορία αστέρων, και είναι υποχρεωτικές για την λειτουργική μορφή και την κατηγορία στην οποία πρόκειται να καταταγεί το κατάλυμα, με εξαίρεση των μεταβατική διάταξη του άρθρου 5 (παρ. 2) που αφορά στα υφιστάμενα κατά την δημοσίευση του διατάγματος ξενοδοχεία.

Οι λειτουργικές προδιαγραφές, όπως αναφέρεται στην παρ. 4 του ίδιου άρθρου, ορίζονται ανά λειτουργική μορφή και κατηγορία και είναι υποχρεωτικές για τη λειτουργική μορφή και την κατηγορία στην οποία πρόκειται να καταταγεί το κατάλυμα.

Τα βαθμολογούμενα κριτήρια ορίζονται ανά λειτουργική μορφή και κατηγορία και βαθμολογούνται με αριθμό μορίων που ορίζεται ανά κριτήριο. Επίσης, είναι υποχρεωτικό το προς κατάταξη κατάλυμα να πληροί τουλάχιστον το συνολικό αριθμό μορίων που συνιστά τη βάση της κατηγορίας στην οποία πρόκειται να καταταγεί.³

³ Σύμφωνα με το άρθρο 2, οι υποχρεωτικές τεχνικές προδιαγραφές ορίζονται σε πίνακες στο παράρτημα Α του διατάγματος και αποτελούνται από:

- Μέγιστες επιτρεπόμενες δυναμικότητες ανά λειτουργική μορφή και κατηγορία
- Προδιαγραφές καταλληλότητας οικοπέδου τόσο στην περίπτωση οικοπέδων εντός σχεδίου ή εντός οικισμού όσο και στην περίπτωση οικοπέδων εκτός σχεδίου
- Κτιριοδομικές προδιαγραφές ανά λειτουργική μορφή και κατηγορία

Αντιστοίχως, οι υποχρεωτικές λειτουργικές προδιαγραφές ορίζονται στο παράρτημα Β του διατάγματος. Σύμφωνα με το άρθρο 4, τα βαθμολογούμενα κριτήρια των ξενοδοχείων και τα μόρια που αντιστοιχούν σε κάθε ένα από αυτά ορίζονται ανά λειτουργική μορφή και κατηγορία στο παράρτημα Γ του διατάγματος. Το προς κατάταξη ξενοδοχείο θα πρέπει μέσα από την εφαρμογή των βαθμολογούμενων κριτηρίων να συγκεντρώνει έναν ελάχιστο αριθμό μορίων που αποτελεί τη «βάση» της κατηγορίας στην οποία πρόκειται να καταταγεί. Η βάση ορίζεται ανά λειτουργική μορφή και ανά κατηγορία στο παράρτημα Δ του διατάγματος. Ο επιχειρηματίας ξενοδόχος επιλέγει από το σύνολο των βαθμολογούμενων κριτηρίων, εκείνα που εξασφαλίζουν την κάλυψη της βάσης

2.2.2 Οι λειτουργικές μορφές των μονάδων

Σύμφωνα με το άρθρο 1 (παράγραφος 1) του Π.Δ. 43/2002 τα κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα (ξενοδοχεία) του άρθρου 2, παράγραφος 1^Α του Ν. 2160/1993 κατατάσσονται ανάλογα με τη λειτουργική τους μορφή, σε πέντε (5) το πολύ κατηγορίες αστερών (5*, 4*, 3*, 2*, 1*) βάσει συστήματος υποχρεωτικών προδιαγραφών και βαθμολογούμενων κριτηρίων. Οι λειτουργικές μορφές των ξενοδοχείων έχουν ως ακολούθως:

2.2.2.1 Ξενοδοχείο κλασικού τύπου

Το ξενοδοχείο κλασικού τύπου είναι ξενοδοχείο που περιλαμβάνει κοινόχρηστους χώρους υποδοχής, παραμονής, εστίασης και αναψυχής πελατών, υπνοδωμάτια (τουλάχιστον δέκα) απλά ή με ιδιαίτερα λουτρά και βοηθητικούς χώρους. Τα ξενοδοχεία κλασικού τύπου ιδρύονται, εφόσον η σχετική χρήση επιτρέπεται από τις κείμενες διατάξεις, εντός σχεδίου πόλης, εντός πόλεων, ή οικισμών με εγκεκριμένο σχέδιο, και εντός οριοθετημένων οικισμών χωρίς σχέδιο. Επίσης, μπορούν να ιδρυθούν εκτός σχεδίου αλλά εντός ΖΟΕ. Εφόσον η ΖΟΕ προβλέπει την συγκεκριμένη χρήση, ή εκτός σχεδίου. Διατάσσονται σε ένα κτίριο ή περισσότερα κτίρια ή συγκροτήματα, τα οποία αποτελούν ενιαίο σύνολο μέσα σε ενιαίο οικόπεδο. Τα ξενοδοχεία κλασικού τύπου κατατάσσονται σε πέντε κατηγορίες αστερών: 5*, 4*, 3*, 2*, 1*. Στην κατηγορία ενός αστέρα (1*) κατατάσσονται μόνο ξενοδοχεία που προέρχονται από μετατροπές υφιστάμενων κτιρίων και όχι ξενοδοχεία που αναγείρονται εξ αρχής. Εάν υφιστάμενο κτίριο μετατραπεί σε ξενοδοχείο κλασικού τύπου κατηγορίας 1*, δεν μπορεί να επεκταθεί με προσθήκη δωματίων και κλινών, όμως μπορεί να υποστεί προσθήκες με σκοπό την βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών (προσθήκη λουτρών σε απλά δωμάτια, αύξηση κοινόχρηστων χώρων κλπ.).

2.2.2.2 Ξενοδοχείο τύπου μοτέλ

Το ξενοδοχείο τύπου μοτέλ, όπως και το ξενοδοχείο κλασικού τύπου, είναι ξενοδοχείο που περιλαμβάνει κοινόχρηστους χώρους υποδοχής, παραμονής, εστίασης και αναψυχής πελατών, υπνοδωμάτια (τουλάχιστον δέκα) απλά ή με ιδιαίτερα λουτρά και βοηθητικούς χώρους. Τα ξενοδοχεία τύπου μοτέλ ιδρύονται, εφόσον η σχετική χρήση επιτρέπεται από τις κείμενες διατάξεις εκτός σχεδίου αλλά και εντός ΖΟΕ ή

εκτός σχεδίου, εκτός οικισμών και γενικά εκτός κατοικημένων περιοχών ή στις παρυφές τέτοιων περιοχών, αλλά απαραίτητως πρέπει να βρίσκονται επί οδικών αρτηριών μεγάλης κυκλοφορίας που ενώνουν μεγάλα αστικά ή τουριστικά κέντρα και εμφανίζουν σημαντική κίνηση αυτοκινήτων (εθνικό – επαρχιακό δίκτυο). Διατάσσονται σε ένα κτίριο ή περισσότερα κτίρια ή συγκροτήματα, τα οποία αποτελούν ενιαίο σύνολο μέσα σε ενιαίο οικόπεδο και αποβλέπουν στην εξυπηρέτηση κατά κύριο λόγο όσων διακινούνται με αυτοκίνητο. Υποχρεωτικά διαθέτουν εκτεταμένο χώρο στάθμευσης αυτοκινήτων, δηλαδή μια θέση αυτοκινήτου ανά δωμάτιο, και επιπλέον χώρο για στάθμευση τουριστικών λεωφορείων. Επίσης, μπορεί να διαθέτουν εκτεταμένο χώρο εστίασης και αναψυχής που απευθύνεται και σε διερχόμενους πελάτες. Επιτρέπεται ακόμη, να διαθέτουν σταθμό βενζίνης. Τα ξενοδοχεία τύπου μοτέλ, κατατάσσονται σε δύο κατηγορίες: 4* και 3*.

2.2.2.3 Ξενοδοχείο τύπου επιπλωμένων δωματίων

Το ξενοδοχείο τύπου επιπλωμένων διαμερισμάτων είναι ξενοδοχείο που διαθέτει κοινόχρηστους χώρους υποδοχής και παραμονής, βοηθητικούς χώρους και περιλαμβάνει διαμερίσματα ενός, δύο ή περισσότερων κύριων χώρων με πλήρες λουτρό και μικρό μαγειρείο. Τα ξενοδοχεία τύπου επιπλωμένων διαμερισμάτων ιδρύονται, εφόσον η σχετική χρήση επιτρέπεται από τις κείμενες διατάξεις, σε περιοχές εντός σχεδίου πόλης (εντός πόλεων ή οικισμών με εγκεκριμένο σχέδιο), εντός οριοθετημένων οικισμών χωρίς σχέδιο, εκτός σχεδίου αλλά εντός ΖΟΕ ή εκτός σχεδίου. Διατάσσονται σε ένα κτίριο ή περισσότερα κτίρια ή συγκροτήματα κτιρίων, τα οποία αποτελούν ενιαίο σύνολο μέσα σε ενιαίο οικόπεδο.

Τα ξενοδοχεία τύπου επιπλωμένων διαμερισμάτων κατατάσσονται σε πέντε κατηγορίες αστερών: 5*, 4*, 3*, 2*, 1*. Στην κατηγορία ενός αστέρος (1*) κατατάσσονται μόνο ξενοδοχεία επιπλωμένων διαμερισμάτων που προέρχονται από μετατροπές υφιστάμενων κτιρίων και όχι ξενοδοχεία που ανεγείρονται εξ' υπαρχής. Εάν υφιστάμενο κτίριο μετατραπεί σε ξενοδοχείο επιπλωμένων δωματίων και κλινών, όμως μπορεί να υποστεί προσθήκες με σκοπό την βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών (αύξηση κοινόχρηστων χώρων κλπ.)

2.2.2.4 Ξενοδοχείο κλασικού τύπου και επιπλωμένων διαμερισμάτων ή μικτού τύπου

Το ξενοδοχείο κλασικού τύπου και επιπλωμένων διαμερισμάτων είναι το λεγόμενο ξενοδοχείο μικτού τύπου, το οποίο διαθέτει κοινόχρηστους χώρους καθώς και χώρους παραμονής, εστίασης και αναψυχής πελατών, βοηθητικούς χώρους καθώς και χώρους διανυκτέρευσης σε δωμάτια με λουτρό ή διαμέρισμα ενός, δύο ή περισσότερων κύριων χώρων με πλήρες λουτρό και μικρό μαγειρείο.

Το χαρακτηριστικό γνώρισμα αυτής της λειτουργικής μορφής είναι το ελάχιστο μέγεθος που δεν μπορεί να είναι μικρότερο των τριακοσίων (300) κλινών.

Τα ξενοδοχεία μικτού τύπου ιδρύονται, εφόσον η σχετική χρήση επιτρέπεται από το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, εκτός σχεδίου πόλης αλλά εντός ΖΟΕ ή εκτός σχεδίου. Διατάσσονται υποχρεωτικά σε πολλά κτίρια που αποτελούν ενιαίο σύνολο μέσα σε ενιαίο γήπεδο.

Τα ξενοδοχεία μικτού τύπου κατατάσσονται στις κατηγορίες πέντε αστέρων (5*) και τεσσάρων αστέρων (4*)

2.3. Η σημασία του Τουρισμού στην Ελληνική Οικονομία

Ο τουρισμός για την ελληνική οικονομία, αποτελεί κεντρικό πυλώνα ανάπτυξης με σημαντική συνεισφορά στο ΑΕΠ (Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν), στις επενδύσεις και στην απασχόληση. Η πλούσια πολιτιστική κληρονομιά, η εκτεταμένη ακτογραμμή και το φυσικό περιβάλλον είναι ορισμένα από τα συγκριτικά πλεονεκτήματα που καθιστούν τη χώρα από τους σημαντικότερους προορισμούς παγκοσμίως. Ταυτόχρονα, ο τουρισμός με την εισροή ταξιδιωτικού συναλλάγματος επιδρά θετικά στο ισοζύγιο πληρωμών της χώρας, συμβάλλοντας στην μείωση του ελλείμματος τρεχουσών συναλλαγών.

Η συνεισφορά του τουρισμού στην εγχώρια οικονομία διακρίνεται σε άμεση, έμμεση και προκαλούμενη. Η αύξηση της τελικής ζήτησης έχει ως αποτέλεσμα της τουριστικής δαπάνης (εισερχόμενης και εγχώριας) να επηρεάζει τις επιχειρήσεις εκείνες που το μεγαλύτερο μέρος του κύκλου εργασιών τους προέρχεται από την ανάπτυξη της τουριστικής δραστηριότητας. Οι μεταβολές του επιπέδου παραγωγής, λόγω της τουριστικής κατανάλωσης, σε συνδυασμό με την αύξηση των αρχικών

εισροών που χρησιμοποιούν οι επιχειρήσεις αυτές αντιπροσωπεύουν την άμεση επίδραση από την τουριστική κατανάλωση.

Η μεγαλύτερη παραγωγή στους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας που επηρεάζονται άμεσα από τον τουρισμό, συνεπάγεται επίσης την αύξηση της ζήτησης για προϊόντα άλλων κλάδων που χρησιμοποιούνται στην παραγωγική διαδικασία. Δημιουργείται έτσι από την πλευρά των προμηθευτών, η ανάγκη επιπρόσθετων εισροών για την κάλυψη της επιπλέον ζήτησης των προϊόντων που οι ίδιες παράγουν. Η αλληλεξάρτηση αυτή μεταξύ των παραγωγικών διαδικασιών σε μια οικονομία αποτελεί την έμμεση επίδραση.

Επιπρόσθετα τα νοικοκυριά αμείβονται με εισοδήματα για την εργασία την οποία προσφέρουν στο πλαίσιο ικανοποίησης της τελικής ζήτησης για τουριστικά προϊόντα και υπηρεσίες. Παράλληλα, ως καταναλωτές δαπανούν τα εισοδήματά τους για την αγορά αγαθών και υπηρεσιών. Με τον όρο προκαλούμενη επίδραση περιγράφεται η συνεισφορά στα αποτελέσματα (ΑΕΠ, απασχόληση, κλπ.) που προκαλείται από τη ζήτηση αυτή για αγαθά και υπηρεσίες.

Σύμφωνα με στοιχεία του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE) το 2010 η συνολική επίδραση που διαδραματίζει ο τουρισμός στην ελληνική οικονομία ανέρχεται σε 34,4 περίπου δισ. ευρώ (15,2 η άμεση, 5,25 η έμμεση και 13,9 η προκαλούμενη), γεγονός που καταδεικνύει την σημασία που διαδραματίζει στην ελληνική οικονομία, καθώς συνεισφέρει το 15,1% του συνολικού προϊόντος της χώρας.

Συγκρινόμενος σε παγκόσμιο επίπεδο, ο ελληνικός τουρισμός καταγράφει ικανοποιητικές επιδόσεις. Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού (UNWTO), η Ελλάδα το 2011 ήταν 17^η σε επίπεδο διεθνών αφίξεων και 19^η σε επίπεδο εσόδων. Επίσης, σύμφωνα με το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ (WEF) το 2011, η χώρα μας καταλαμβάνει την 29^η θέση μεταξύ 139 χωρών στο Δείκτη Ταξιδιωτικής και Τουριστικής Ανταγωνιστικότητας, ενώ στο Γενικό Δείκτη Ανταγωνιστικότητας καταλαμβάνει μόλις την 83^η. Τα στοιχεία αυτά υποδεικνύουν ότι ο ελληνικός τουρισμός είναι ένας από τους ελάχιστους τομείς της εθνικής οικονομίας, ο οποίος είναι ανταγωνιστικός σε παγκόσμιο επίπεδο (ΣΕΤΕ, 2012)

2.4 Η σημασία του Τουρισμού στην Ρόδο

Η Ρόδος είναι ένα νησί του νοτιοανατολικού Αιγαίου πελάγους, στο νησιωτικό σύμπλεγμα της Δωδεκανήσου με έκταση 1.400,68 τ. χλμ. και πληθυσμό 115.290 κάτοικους σύμφωνα με την απογραφή του 2011. Είναι το μεγαλύτερο σε έκταση νησί του συμπλέγματος και το τέταρτο της Ελλάδας μετά την Κρήτη, την Εύβοια και την Λέσβο.

Η οικονομική ανάπτυξη του νησιού, που οφείλεται κυρίως στον τουρισμό, έχει προκαλέσει συνεχή πληθυσμιακή αύξηση από την ενσωμάτωση του στην ελληνική επικράτεια, το 1948, έως σήμερα. Ο κύριος όγκος του πληθυσμού είναι συγκεντρωμένος στην πρωτεύουσα.

Ως μια από τις πιο ανεπτυγμένες τουριστικά περιοχές της Ελλάδας (το 2012 μετά την Αθήνα και το Ηράκλειο υποδέχθηκε τους περισσότερους αλλοδαπούς στην χώρα σύμφωνα με στοιχεία⁴ του ΣΕΤΕ), η Ρόδος βασίζεται οικονομικά στον τουρισμό. Είναι χαρακτηριστικό ότι σύμφωνα με στοιχεία του οικονομικού επιμελητηρίου της Δωδεκανήσου, το 2007 οι υπηρεσίες, που αποτελούνται κυρίως από τουριστικές, προσέφεραν στην Ρόδο το 84,6% του ΑΕΠ της (ενώ ο νομός Δωδεκανήσου το 2007 βρισκόταν στην 5^η θέση στην λίστα με τους 52 νομούς και την σχετική τους προσφορά στον ΑΕΠ της χώρας).

Η πλούσια ιστορική και πολιτιστική κληρονομιά του νησιού, το εξαιρετικό κλίμα, ορισμένες από τις ομορφότερες παραλίες της Ελλάδας και τα φυσικά αξιοθέατα την κατέστησαν από νωρίς δημοφιλή τουριστικό προορισμό και η περιοχή αξιοποιήθηκε με την βελτίωση των τουριστικών υποδομών και την κατασκευή μεγάλων ξενοδοχειακών μονάδων.

⁴Πηγή: [http://www.sete.gr/files/Media/Statistika/Greece/Tourist%20Arrivals/Arrivals%20Airports/1303_21_DECEMBER_2012_11\(bilingual%20version\)_new.pdf](http://www.sete.gr/files/Media/Statistika/Greece/Tourist%20Arrivals/Arrivals%20Airports/1303_21_DECEMBER_2012_11(bilingual%20version)_new.pdf)

Κεφάλαιο 3

Το Παγκόσμιο Τουριστικό Περιβάλλον και η Οικονομική Κρίση

3.1 Γενικά

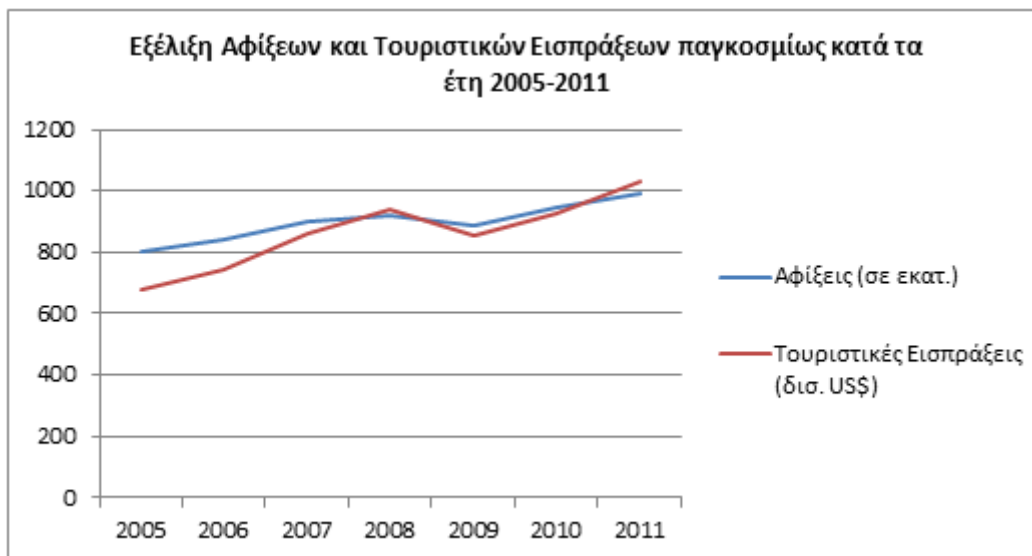
Η οικονομική κρίση, η οποία ξέσπασε στις ΗΠΑ τον Σεπτέμβριο του 2008 και σύντομα εξαπλώθηκε σε ολόκληρο τον κόσμο, είχε επιπτώσεις για την παγκόσμια οικονομία ανάλογες τουλάχιστον με την κατάρρευση του τραπεζικού συστήματος κατά την διάρκεια της μεγάλης ύφεσης που είχε σημειωθεί την δεκαετία του 1930 (Κρούγκμαν Π., 2009) .

Η συγκεκριμένη κρίση έχει δημιουργήσει οικονομικό πρόβλημα στον τουρίστα προκειμένου να χρηματοδοτήσει τις διακοπές του. Έτσι δημιουργούνται νέες τάσεις, που αφορούν στην μείωση της απόστασης του προορισμού από τον τόπο μόνιμης κατοικίας, στην μείωση της διάρκειας του ταξιδιού και στην ανάδειξη νέων προορισμών με καλή σχέση ποιότητας – τιμής.

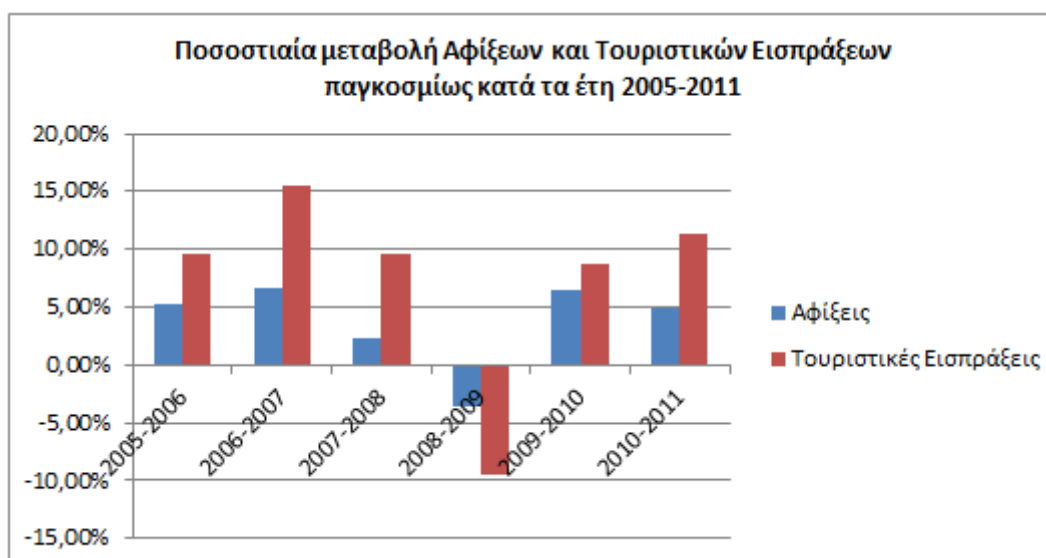
Στοιχεία του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού (UNWTO), που έχει επεξεργαστεί ο Σύνδεσμος Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΣΕΤΕ), μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να δείξουν την εξέλιξη των διεθνών αφίξεων και των διεθνών τουριστικών εισπράξεων παγκοσμίως κατά τα έτη 2005-2011. Αφίξεις και Εισπράξεις αποτελούν δείκτες για να φανεί η επίδραση της οικονομικής κρίσης στον κλάδο και απεικονίζονται στον παρακάτω πίνακα 3.1

Πίνακας 3.1				
Έτος	Αφίξεις (εκατ.)	Μεταβολή	Τουριστικές Εισπράξεις (δισ. US\$)	Μεταβολή
2005	800		679	
2006	842	5,25%	744	9,57%
2007	898	6,65%	859	15,46%
2008	918	2,23%	942	9,66%
2009	885	-3,59%	853	-9,45%
2010	943	6,55%	928	8,79%
2011	990	4,98%	1033	11,31%

Πηγή: ΣΕΤΕ και UNWTO

Διάγραμμα 3.1

Διάγραμμα 3.2

Από τον πίνακα 3.1 και τα σχετικά διαγράμματα (3.1 και 3.2) παρατηρούμε ότι:

α) οι τουριστικές αφίξεις την τριετία 2005-2007 σημειώνουν μια συνεχή αύξηση, ενώ επιβράδυνση σημειώνεται το 2008. Το 2009, για πρώτη φορά, οι παγκόσμιες αφίξεις σημειώνουν πτώση (κατά 3,6%) ενώ την διετία που ακολουθεί ανακάμπτουν εκ νέου.

β) οι τουριστικές εισπράξεις κινούνται ομοίως με τον αριθμό των τουριστικών αφίξεων, δηλαδή εμφανίζουν αύξηση την τριετία 2005-2007, επιβράδυνση το 2008, μείωση το 2009 και άνοδο ξανά την επόμενη διετία. Οι διακυμάνσεις που σημειώνονται σε όλες τις μεταβολές των εισπράξεων είναι μεγαλύτερες από αυτές των αφίξεων. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι αφίξεις και εισπράξεις, το 2007 αυξήθηκαν κατά 6,65% και 15,46% αντίστοιχα, το 2009 μειώθηκαν κατά 3,59% και 9,45% αντίστοιχα και το 2011 αυξήθηκαν κατά 4,98% και 11,31% αντίστοιχα.

Όπως παρατηρούμε λοιπόν από την εξέλιξη και των δύο αυτών δεικτών, μετά το 2009 σημειώνεται μια ανάκαμψη του παγκόσμιου τουρισμού που υποδηλώνει την ανθεκτικότητα του τουριστικού κλάδου στην παγκόσμια οικονομική κρίση.

Σχετικά με τις αφίξεις και τις εισπράξεις ανά γεωγραφική περιφέρεια σύμφωνα με στοιχεία⁵ του ΣΕΤΕ, η Ευρώπη παραμένει η περιοχή με τον υψηλότερο αριθμό αφίξεων (509,4 εκατομμύρια) και εισπράξεων (463,7 δισ. US\$) διατηρώντας το μεγαλύτερο μερίδιο επί της παγκόσμιας τουριστικής αγοράς και για το 2011, γεγονός που εκ πρώτης όψεως φαίνεται να είναι θετικό, κάτω υπό προϋποθέσεις, και για την ελληνική οικονομία, ιδιαίτερα στο σημερινό περιβάλλον κρίσης που βρίσκεται η χώρα.

⁵Πηγή: http://www.sete.gr/files/Media/Statistika/World/120927_AfikseisAnaIpiro%202007-2011_new%20layout.pdf

Κεφάλαιο 4

Ο Ελληνικός Τουρισμός και η Οικονομική Κρίση

4.1 Γενικά

Σύμφωνα με στοιχεία του ΣΕΤΕ και με στοιχεία της «Έρευνας των Συνόρων»⁶, βασικά μεγέθη του τουρισμού και η εξέλιξη τους από το 2005 έως το 2012 απεικονίζονται στον πίνακα 4.1 που ακολουθεί.

Έτος	Αφίξεις	Μεταβολή	Άμεσες Τουριστικές Εισπράξεις (εκατ. €)	Μεταβολή	Συνολική Απασχόληση (σε χιλ.)	Μεταβολή
2005	14.388.182		10.729,50 €		855,10	
2006	15.226.241	5,82%	11.356,70 €	5,85%	885,60	3,57%
2007	16.165.265	6,17%	11.319,20 €	-0,33%	878,20	-0,84%
2008	15.938.806	-1,40%	11.635,90 €	2,80%	854,40	-2,71%
2009	14.914.537	-6,43%	10.400,20 €	-10,62%	798,60	-6,53%
2010	15.007.493	0,62%	9.611,30 €	-7,59%	786,00	-1,58%
2011	16.427.247	9,46%	10.504,70 €	9,30%	720,60	-8,32%
2012	15.517.622	-5,54%	10.024,90 €	-4,57%	688,80	-4,41%

ΠΗΓΗ: ΣΕΤΕ και ΤτΕ

Από τον πίνακα 4.1 παρατηρούμε ότι:

α) ο συνολικός αριθμός αλλοδαπών (ή μη κατοίκων) παρουσιάζει διακυμάνσεις. Κατά την διετία 2006-2007 οι αφίξεις αυξήθηκαν για να ανέλθουν στις 16.165.265, ενώ το 2008 και το 2009 μειώθηκαν για να φθάσουν στις 14.914.537. Αν και σημειώθηκε αύξηση το 2011 (9,46% από το 2010), το 2012 παρουσίασαν μείωση και ανήλθαν σε 15.517.622 λιγότερες κατά 421.184 σε σχέση με το 2008 (μείωση 2,64%).

β) οι άμεσες τουριστικές εισπράξεις σημείωσαν μια οριακή πτώση το 2007 (-0,33%), ενώ το υπόλοιπο διάστημα σημειώνουν συνεχείς διακυμάνσεις με χαρακτηριστικότερη την πτώση που σημειώθηκε το 2009 κατά 10,62% σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά, ως απόρροια της παγκόσμιας οικονομικής ύφεσης. Το 2012

⁶ Από την είσοδο της Ελλάδας στην ζώνη του ευρώ το 2002, η Τράπεζα της Ελλάδος διενεργεί μηνιαία δειγματοληπτική έρευνα στα κυριότερα σημεία εισόδου-εξόδου της χώρας, την «Έρευνα Συνόρων», για την συλλογή των αναγκαίων πληροφοριών για την εκτίμηση των ταξιδιωτικών δαπανών

οι εισπράξεις υπολείπονται κατά 1.611 εκατ. ευρώ σε σχέση με το 2008 (μείωση 13,85%).

γ) η συνολική απασχόληση σημείωσε επίσης οριακή πτώση το 2007 (-0,84%), το 2009 μειώθηκε κατά 6,53% και έκτοτε θα ακολουθεί πτωτική πορεία για να φτάσουμε το 2012 στους 688,8 χιλ εργαζόμενους, μειωμένους κατά 165,6 χιλιάδες σε σχέση με το 2008 (μείωση 19,38%), γεγονός που αντικατοπτρίζει το γενικότερο αρνητικό κλίμα που επικρατεί στην αγορά εργασίας στην χώρα μας τα τελευταία έτη.

Σύμφωνα με στοιχεία των ίδιων πηγών, η εξέλιξη των συνολικών διανυκτερεύσεων⁷, της μέσης διάρκειας παραμονής και της δαπάνης ανά διανυκτέρευση απεικονίζονται στο πίνακα 4.2 που ακολουθεί.

Πίνακας 4.2						
Έτος	Σύνολο Διανυκτερεύσεων (σε χιλ.)	Μεταβολή	Μέση Διάρκεια Παραμονής	Μεταβολή	Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση (€)	Μεταβολή
2005	153.439,9		10,9		69,7	
2006	162.165,2	5,69%	10,9	0,00%	70	0,43%
2007	161.235,2	-0,57%	10,1	-7,34%	70,2	0,29%
2008	152.596,1	-5,36%	9,7	-3,96%	76,3	8,69%
2009	141.443,7	-7,31%	9,6	-1,03%	73,5	-3,67%
2010	140.175,7	-0,90%	9,4	-2,08%	68,6	-6,67%
2011	150.978,2	7,71%	9,3	-1,06%	69,6	1,46%
2012	140.919,4	-6,66%	9,1	-2,15%	71,1	2,16%

Πηγή: ΣΕΤΕ και ΤτΕ

Από τον πίνακα 4.2 παρατηρούμε ότι:

α) το σύνολο των διανυκτερεύσεων υπέστη μια οριακή πτώση το 2007 (-0,57%) ενώ την επόμενη διετία μειώθηκε αρκετά (κατά 5,36% και 7,31%). Έπειτα από διακυμάνσεις, το 2012 οι διανυκτερεύσεις ανήλθαν σε 140.919,4 χιλ λιγότερες κατά 11.676,7 χιλ σε σχέση με το 2008 (μείωση 7,65%).

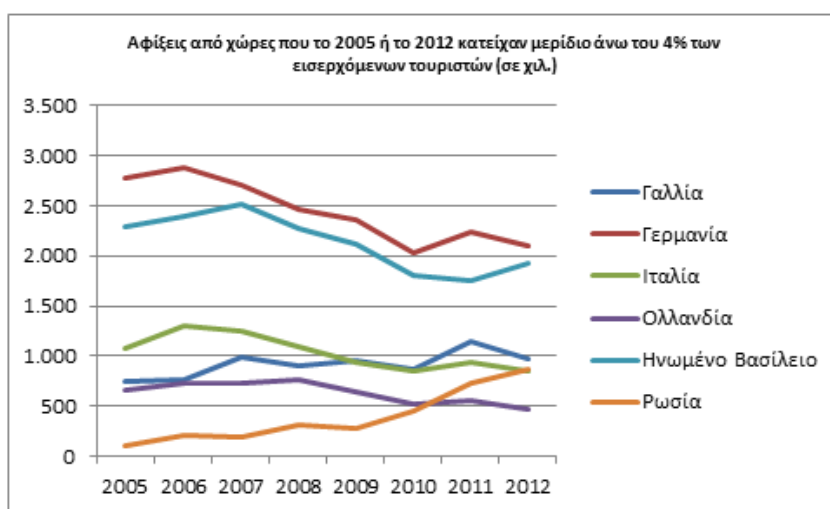
β) τα αρνητικά στοιχεία, δεν περιορίζονται μόνο στην μείωση των διεθνών αφίξεων που παρατηρήθηκε το 2012 (πίνακας 4.1) αλλά και στην συνεχή από το 2005, μείωση της μέσης διάρκειας παραμονής των αλλοδαπών.

⁷ Οι διανυκτερεύσεις αναφέρονται στο σύνολο των ημερών που οι αφιχθέντες τουρίστες (βλ. αφίξεις) διανυκτέρευσαν στην χώρα.

γ) θετικό στοιχείο είναι η αύξηση που έχει παρατηρηθεί στην δαπάνη ανά διανυκτέρευση από το 2010 και μετά που αγγίζει το 2012 τα 71,1 ευρώ, τιμή η οποία όμως και αυτή είναι μειωμένη από την αντίστοιχη τιμή του 2008 κατά 6,82% .

Σύμφωνα με στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος⁸ οι δύο σημαντικότερες αγορές για το ελληνικό τουριστικό προϊόν τα τελευταία χρόνια είναι η Γερμανία και το Ην. Βασίλειο. Συγκεκριμένα, το 2012 στη χώρα αφίχθησαν 2.108,8 χιλ. Γερμανοί και 1.920,8 χιλ. Βρετανοί καταλαμβάνοντας μερίδια 13,59% και 12,38% αντίστοιχα επί του συνόλου των αφίξεων. Ακολούθησαν με μικρότερα μερίδια οι αφίξεις από Γαλλία (6,30%), Ιταλία (5,47%) και Ρωσία (5,64%). Οι χώρες της Ε.Ε. κάλυψαν το 63,10% των συνολικών αφίξεων κατά το 2012.

Παρατηρούμε, από το διάγραμμα 4.1 που ακολουθεί, ότι την περίοδο που εξετάζουμε οι 5 σημαντικότερες αγορές που αναφέραμε παραπάνω έχουν διαφορετική πορεία όσον αφορά την εξέλιξη των αφίξεων τους, συγκεκριμένα αφίξεις από Ρωσία και Γαλλία έχουν αυξηθεί κατά 715,26% και 29,78% αντίστοιχα ενώ αντιθέτως οι αφίξεις από Γερμανία, Ην. Βασίλειο και Ιταλία έχουν μειωθεί κατά 24,21%, 16,02% και 21,86% αντίστοιχα. Άρα η κρίση επηρέασε και τη διάρθρωση των τουριστικών αγορών της ελληνικής οικονομίας.

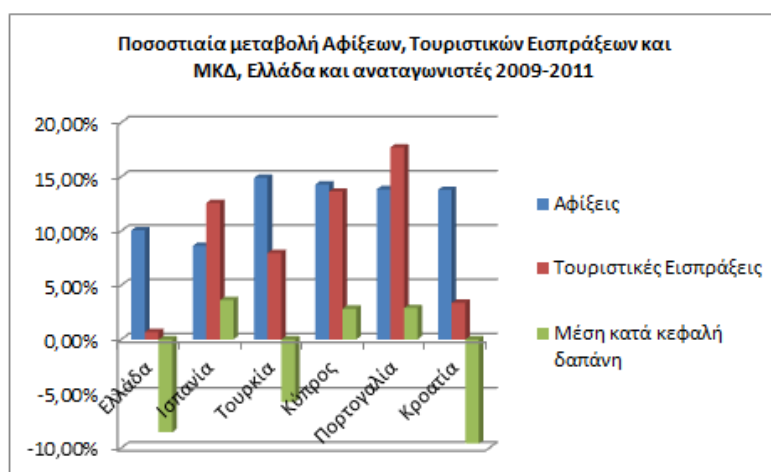

Διάγραμμα 4.1 Πηγή: ΤτΕ

⁸ Πηγή: <http://www.bankofgreece.gr/Pages/el/Statistics/externalsector/balance/travelling.aspx>

Ανταγωνιστικές μας είναι οι χώρες-τουριστικοί προορισμοί που παράγουν ίδιο ή παρεμφερές τουριστικό προϊόν με το δικό μας, είτε/και απευθύνονται στις ίδιες αγορές για άντληση πελατείας. Έτσι η Ισπανία, η Τουρκία, η Κύπρος, η Πορτογαλία και η Κροατία προκύπτουν ως κύριοι ανταγωνιστές μας.

Με την βοήθεια του διαγράμματος 4.2 που ακολουθεί συγκρίνουμε τις μεταβολές στις αφίξεις, στις τουριστικές εισπράξεις και στην μέση κατά κεφαλή δαπάνη της Ελλάδας με τους ανταγωνιστές της κατά την τριετία 2009-2011.

Διάγραμμα 4.2 Πηγή ΣΕΤΕ

Από το διάγραμμα 4.2 παρατηρούμε ότι κατά το διάστημα 2009-2011 η χώρα μας σε σχέση με αυτές του ανταγωνισμού, ξεπέρασε στην ποσοστιαία αύξηση των αφίξεων μόνο την Ισπανία, είχε την μικρότερη αύξηση των τουριστικών εισπράξεων και είχε την δεύτερη μεγαλύτερη μείωση στην μέση κατά κεφαλή δαπάνη μετά την Κροατία.

Επίσης σχετικά με τις θέσεις της χώρας μας στην παγκόσμια κατάταξη, όπως φαίνεται στον πίνακα 4.3 που ακολουθεί, το 2011 μας βρίσκει στην 17^η θέση στις αφίξεις, στην 19^η θέση στις εισπράξεις και στην 29^η θέση στην ανταγωνιστικότητα ενώ το 2009 βρισκόμασταν στην 16^η, 15^η και 24^η αντίστοιχα, εμφανίζοντας και εδώ αρνητικά αποτελέσματα. Από τις χώρες του ανταγωνισμού, η Ισπανία διατήρησε την θέση της στις εισπράξεις, η Κροατία διατήρησε την θέση της σε εισπράξεις, αφίξεις και ανταγωνιστικότητα ενώ η Τουρκία βελτίωσε την θέση της σε αφίξεις και ανταγωνιστικότητα.

Πίνακας 4.3									
	Αφίξεις			Εισπράξεις			Ανταγωνιστικότητα		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Ελλάδα	16	17	17	15	21	19	24	29	29
Ισπανία	3	4	4	2	2	2	6	8	8
Τουρκία	7	7	6	9	10	12	56	50	50
Κύπρος	>50	>50	>50	>50	>50	>50	21	24	24
Κροατία	24	23	24	33	33	33	34	34	34

Πηγή: ΣΕΤΕ

Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα ανωτέρω και συνοψίζοντας, παρατηρούμε ότι όλα τα βασικά μεγέθη που προσδιορίζουν την ζήτηση του ελληνικού τουριστικού προϊόντος έχουν επηρεαστεί αρνητικά κατά την οικονομική κρίση. Σημάδια ανάκαμψης εμφανίσθηκαν προσωρινά το 2011 (αύξηση σε αφίξεις, διανυκτερεύσεις και εισπράξεις) αλλά τα αποτελέσματα του 2012 δείχνουν ότι ο ελληνικός τουρισμός δεν έχει κατορθώσει να βγει συνολικά από την φάση της ύφεσης στην οποία βρίσκεται. Αυτό υποδηλώνει ότι ο εγχώριος κλάδος ανταποκρίθηκε στην πρόκληση της οικονομικής κρίσης με μεγαλύτερη δυσχέρεια από ότι ο αντίστοιχος παγκόσμιος.

Το γεγονός ότι ορισμένα μεγέθη του ελληνικού τουρισμού είχαν αρχίσει να επηρεάζονται αρνητικά από το 2007 (εισπράξεις, σύνολο διανυκτερεύσεων, μέση διάρκεια παραμονής) ενδεχομένως να υποδηλώνουν ότι τα προβλήματα του ελληνικού τουριστικού προϊόντος δεν ξεκίνησαν από την κρίση αλλά προϋπήρχαν. Σε αυτό συνηγορεί και η σημαντική μείωση που έχει επέλθει σε παραδοσιακές τουριστικές αγορές της χώρας μας, εξαιτίας ενδεχομένως κορεσμού του ελληνικού τουριστικού προϊόντος στις αγορές αυτές.

4.2 Ξενοδοχεία και κρίση

Σύμφωνα με στοιχεία⁹ του ΣΕΤΕ (έπειτα από επεξεργασία στοιχείων του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδος) το 2012 λειτουργούσαν σε ολόκληρη την χώρα 9.670 ξενοδοχειακές μονάδες ενώ το 2005 και το 2008 λειτουργούσαν 9.036 και 9.385 αντίστοιχα (2005-2008 αύξηση 3,86% και 2008-2012 αύξηση 3,04%).

⁹Πηγή: http://www.sete.gr/files/Media/Statistika/Greece/Hotels%20Rooms%20Beds/130117_01ExelixiMonadonDomationKlinon1990-2012%20FIN_new%20layout.pdf

Το 2012 ο συνολικός αριθμός ξενοδοχειακών κλινών ανήλθε στις 771.271 σημειώνοντας αύξηση κατά 7,74% από το 2008 (715.847 κλίνες) ενώ την περίοδο 2005-2008 είχαν αυξηθεί κατά 4,96% (όπως αυτά απεικονίζονται στον πίνακα 4.4)

Με βάση τα παραπάνω ο δείκτης “κλίνες ανά ξενοδοχείο” κατά τα έτη 2005, 2008, 2012 είχε ανέλθει σε 75, 76 και 79 κλίνες αντίστοιχα, γεγονός που υποδεικνύει ότι τα νέα ξενοδοχεία που χτίζονται διαχρονικά από το 2005 μέχρι το 2012 είναι μεγαλύτερα (σε αριθμό κλινών) από τα υφιστάμενα.

Στο διάγραμμα 4.3 απεικονίζονται οι ποσοστιαίες μεταβολές ξενοδοχειακών μονάδων και κλινών κατά τα έτη 2004-2012.

Διάγραμμα 4.3 Πηγή:ΣΕΤΕ

Όπως φαίνεται από το διάγραμμα 4.3, η αύξηση τόσο σε ξενοδοχεία όσο και σε κλίνες οφείλεται κυρίως στην αύξηση που έχει σημειωθεί την διετία 2008-2010. Λαμβάνοντας υπόψη τον χρόνο που απαιτείται να τα χτιστεί ένα ξενοδοχείο οδηγούμαστε στο συμπέρασμα ότι η αύξηση αυτή ενδεχομένως να οφείλεται σε διαδικασίες και οικονομικά δεδομένα που προηγούνται της κρίσης και του 2008. Άρα η εξέλιξη των ξενοδοχείων έχει επηρεαστεί αρνητικά από την κρίση, με χαρακτηριστικότερο παράδειγμα την μείωση των ξενοδοχείων που παρατηρείται το 2011.

Πίνακας 4.4						
Κατηγορία	5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Έτος	Κλίνες	Κλίνες	Κλίνες	Κλίνες	Κλίνες	Κλίνες
2005	56.888	173.431	159.351	233.315	59.065	682.050
2006	64.913	176.631	163.077	231.333	57.298	693.252
2007	70.198	181.476	163.729	228.404	57.126	700.933
2008	78.464	183.900	169.941	227.146	56.406	715.857
2009	91.770	187.494	171.202	226.707	55.106	732.279
2010	102.429	196.862	177.923	230.358	55.835	763.407
2011	108.552	193.381	180.365	226.539	54.831	763.668
2012	113.679	193.629	183.328	225.508	55.127	771.271
Ποσοστιαίες μεταβολές						
2005-2008	37,93%	6,04%	6,65%	-2,64%	-4,50%	4,96%
2008-2010	30,54%	7,05%	4,70%	1,41%	-1,01%	6,64%
2010-2012	10,98%	-1,64%	3,04%	-2,11%	-1,27%	1,03%
2005-2012	99,83%	11,65%	15,05%	-3,35%	-6,67%	13,08%

Πηγή: ΣΕΤΕ

Από τον πίνακα 4.4 παρατηρούμε ότι την περίοδο 2005-2012 υπάρχει μια μεγάλη τάση στην αύξηση των κλινών 5* (αύξηση 99,83%) ενώ αντιθέτως μείωση παρατηρείται στις κλίμες των 2* και 1*. Σχετικά με τις συνέπειες της κρίσης όπως αυτές αποτυπώνονται την τριετία 2010-2012 σε σύγκριση με την τριετία 2008-2010, παρατηρούμε ότι έχει επηρεαστεί αρνητικά η εξέλιξη των ξενοδοχειακών κλινών όλων των κατηγοριών.

Σύμφωνα με στοιχεία του ΣΕΤΕ (επεξεργασία στοιχείων της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής) η πληρότητα των κλινών¹⁰ το 2008 ανερχόταν σε 56,7%, μειώθηκε στο 51,1% το 2009 και το 2010 άγγιξε το πολύ χαμηλό ποσοστό του 48,1%.¹¹ Αν και δεν υπάρχουν επίσημα στοιχεία για το 2012, αν αναλογιστούμε ότι

¹⁰ http://www.sete.gr/files/Media/Statistika/Greece/Overnight%20Stays/120201_PlirotitaAnaNomo2008-2010_new%20layout.pdf

¹¹ Να σημειώσουμε ότι μόνο στους νομούς Ζακύνθου, Ρεθύμνης, Ηρακλείου, Δωδεκανήσων, Κέρκυρας, Χανίων και Χαλκιδικής τα ξενοδοχεία κατάφεραν το 2010 να έχουν πληρότητα άνω του 50%.

την διετία 2010-2012 η αύξηση στις διανυκτερεύσεις ήταν περίπου 743.700 ενώ για το ίδιο χρονικό διάστημα οι κλίνες αυξήθηκαν κατά 7.864 (που δυνητικά μπορούν να προσφέρουν 2.780.360 παραπάνω διανυκτερεύσεις) μπορούμε να συμπεράνουμε ότι τα ποσοστά πληρότητας των κλινών θα είναι πολύ χαμηλότερα, ένα περαιτέρω στοιχείο που δείχνει τις αρνητικές συνέπειες της κρίσης στον τουριστικό κλάδο.

Συνοψίζοντας, σχετικά με την διαχρονική εξέλιξη του ξενοδοχειακού δυναμικού και των ξενοδοχειακών κλινών την περίοδο κατά την κρίση, παρατηρούμε ότι αν και σημειώθηκαν αυξήσεις στα επιμέρους μεγέθη, αυτά φαίνεται να οφείλονται στην προ κρίση εποχή. Άρα η εξέλιξη των ξενοδοχείων έχει επηρεαστεί αρνητικά από την κρίση.

Ένα άλλο σημαντικό γεγονός που παρατηρήσαμε από την ενότητα αυτή είναι η πολύ χαμηλή πληρότητα που οφείλεται στην υπερπροσφορά των ξενοδοχειακών κλινών αλλά και η αύξηση των κλινών 5* (πολυτελείας) που λόγω της οικονομικής στενότητας που επικρατεί είτε δεν θα αποτελούν πρώτη επιλογή των επισκεπτών είτε οι επιχειρηματίες θα αναγκάζονται να πωλούν σε χαμηλές τιμές σε σχέση με τις υπηρεσίες που προσφέρουν.

Κεφάλαιο 5

Παραγωγικότητα - Αποδοτικότητα

5.1 Παραγωγικότητα

Η παραγωγικότητα είναι ένα από τα σημαντικότερα αντικείμενα έρευνας και ανάλυσης από πολλούς ακαδημαϊκούς (Schoeder, 1985; Brown and Dev, 1999; Prokopenko, 1987; Pickworth, 1987). Ο Schoeder (1985) όρισε την παραγωγικότητα ως την σχέση μεταξύ εισροών και εκροών μιας παραγωγική μονάδας. Στην πραγματικότητα, δεν υπάρχει ένας κοινά αποδεκτός ορισμός της παραγωγικότητας στην διεθνή βιβλιογραφία (Brown and Dev, 1999).

Σύμφωνα με τους (M. Sigala, P. Jones, A.Lockwood και D.Airey, 2007) η παραγωγικότητα έχει προσεγγισθεί ως ένας όρος ο οποίος συμπεριλαμβάνει την αποδοτικότητα, την αποτελεσματικότητα, την ποιότητα, την προβλεψιμότητα και άλλους παράγοντες επίδοσης.

Οι Fitzimmons and Fitzimmons (1998) και ο Andersson (1996) προσδιόρισαν τρεις γενικές δυσκολίες στην μέτρηση της παραγωγικότητας:

- Την αναγνώριση των κατάλληλων εισροών και εκροών
- Την μέτρηση αυτών των ροών
- Τους τρόπους που μπορούν να μετρηθούν οι σχέσεις μεταξύ αυτών

Η μέτρηση της παραγωγικότητας συγκριμένα στο ξενοδοχειακό κλάδο, αντιμετωπίζει επιπρόσθετες δυσκολίες εξαιτίας των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του, που δημιουργούν προβλήματα στην εργασία, τον σχεδιασμό του προγραμματισμού, στην συνέπεια και στην ζήτηση (Witt and Witt, 1989). Πράγματι, αρκετοί συγγραφείς (Sasser, Olsen and Wyckoff, 1978; Jones, 1988; Witt and Witt, 1989) διαφωνούν στο γεγονός ότι η μέτρηση της παραγωγικότητας περιορίζεται, όσον αφορά στον ξενοδοχειακό τομέα, στα χαρακτηριστικά της παροχής υπηρεσιών, αν και ο άυλος χαρακτήρας των υπηρεσιών καθιστά δύσκολο τον καθορισμό αντικειμενικών κριτηρίων για τον ορισμό και την μέτρηση τους (π.χ. σύγκριση αριθμού πελατών με αριθμού ικανοποιημένων πελατών).

Η ποσοτικοποίηση της παραγωγικότητας γίνεται ακόμα πιο περίπλοκη όσο εξετάζουμε και άλλους παράγοντες που η διοίκηση των ξενοδοχείων αντιμετωπίζει σχετικά με την αύξηση της παραγωγικότητας της. Ειδικότερα, στον ξενοδοχειακό κλάδο, οι έρευνες έχουν δείξει ότι η παραγωγικότητα επηρεάζεται σημαντικά από τους παρακάτω παράγοντες:

- Μέγεθος ξενοδοχειακής μονάδας (δωμάτια, κλίνες)
- Τοποθεσία
- Προσανατολισμό υπηρεσιών
- Ιδιοκτησιακό καθεστώς
- Έτη λειτουργίας, σχεδιασμός και ποικιλία υπηρεσιών
- Ζήτηση
- Ευελιξία εργατικού δυναμικού
- Αποτελεσματικότητα πρακτικών marketing

5.2 Αποδοτικότητα

Υπάρχει πλούσια βιβλιογραφία που περιγράφει ποιες είναι οι σημαντικότερες μεταβλητές αποδοτικότητας που πρέπει να μετρήσουν οι επιχειρήσεις. Η βιβλιογραφία αυτή χωρίζεται σε δύο κατηγορίες, αυτήν που περιγράφει χρηματοοικονομικά μετρήσιμα μεγέθη και αυτήν που περιγράφει μη-χρηματοοικονομική μετρήσιμα μεγέθη.

Ιστορικά, οι πρώτες μελέτες αφορούσαν στην περιγραφή των χρηματοοικονομικών μεγεθών. Η κερδοφορία (profitability) ήταν το σπουδαιότερο μέγεθος που έπρεπε να υιοθετήσουν οι επιχειρήσεις, ως τον βασικότερο σκοπό και στόχο στη διαδικασία της στρατηγικής διοίκησης και μέτρησης της συνολικής τους απόδοσης (Argenti, 1980; Rappaport, 1998).

Στο τέλος της δεκαετίας του 1970 άρχισε να αναγνωρίζεται η αδυναμία των υπαρχόντων λογιστικών δεικτών στην παροχή σωστής πληροφόρησης. Λόγω αυτής της αδυναμίας, οι καθηγητές Riggs & Felix (1983) πρότειναν την υιοθέτηση από τις επιχειρήσεις του «Πίνακα της Αντικειμενικής Μέτρησης της Παραγωγικότητας» (The Objective Productivity Matrix), ο οποίος περιέχει μη-χρηματοοικονομικούς δείκτες μέτρησης για κάθε συγκεκριμένη λειτουργία ή τμήμα επιχείρησης. Αργότερα οι

καθηγητές Kaplan & Norton (1992) πρότειναν την υιοθέτηση μιας νέας μεθόδου, του «Πίνακα Ισορροπημένης Μέτρησης» (Balanced Scorecard Method).

5.2.1 Παράγοντες που επηρεάζουν την αποδοτικότητα – Εμπειρικές μελέτες στον κλάδο των Ξενοδοχείων

Κατά καιρούς έχουν πραγματοποιηθεί αρκετές έρευνες που είχαν ως αντικείμενο τους την επίδραση διάφορων παραγόντων στην αποδοτικότητα των ξενοδοχειακών μονάδων. Ορισμένες από αυτές και οι παράγοντες που ερευνήθηκαν αν τις επηρεάζουν ή όχι αναφέρονται παρακάτω:

Αρκετές μελέτες έχουν πραγματοποιηθεί σχετικά με την θετική επίδραση του branding στην αποδοτικότητα των ξενοδοχειακών μονάδων όπως των W.G.Kim and Kim, 2004; Dude, Le Bel and Sears 2003; Olsen et al, 2005. Ωστόσο οι Bjorn Hanson, Anna S. Mattila, John W. O'Neil και Yonghee Kim, το 2009 μελέτησαν την αλλαγή/ανανέωση του branding σε συνδυασμό με την μεταβολή κατηγορίας και κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι μικρή διαφορά επέφερε στα οικονομικά μεγέθη (αποδοτικότητα) των επιχειρήσεων η μεταβολή του branding όταν αυτή δεν συνδυαζόταν με την μεταβολή της κατηγορίας της ξενοδοχειακής μονάδας.

Πιο συγκεκριμένα από την έρευνα προέκυψε ότι η αποδοτικότητα μετά την αλλαγή του brand ή την αλλαγή της κατηγορίας επέφερε προσωρινή μείωση στο καθαρά λειτουργικά έσοδα πιθανότητα εξαιτίας των κεφαλαίων που διατέθηκαν για την αλλαγή, η οποία όμως ισοσκελίζεται μέσα στην επόμενη διετία. Στην συνέχεια οι συγγραφείς υποστηρίζουν ότι η αναβάθμιση κατηγορίας της ξενοδοχειακής μονάδας επιδρά θετικά στην μεταβολή της μέσης τιμής διανυκτέρευσης, ενώ έχει περιορισμένο αντίκτυπο στα καθαρά λειτουργικά έσοδα και στην πληρότητα. Ενώ είναι αξιοσημείωτο ότι και στις περιπτώσεις υποβάθμισης κατηγορίας δεν υπήρχε ουσιαστική μεταβολή της μέσης τιμής διανυκτέρευσης.

Παραπέρα, στην έρευνα που πραγματοποίησαν οι Maria-del-Val Segeraa-ONA, Angel Peiro-Signes, Rohit Verma και Luis Miret-Pastor (2012) μελέτησαν την επίδραση της εφαρμογής του συστήματος περιβαλλοντολογικής διαχείρισης και του διεθνές προτύπου ISO 14001 standard στην δημιουργία υπεραξίας μέσω της αύξησης της αποδοτικότητας της ξενοδοχειακής μονάδας, ανάλογα την γεωγραφική θέση και το μέγεθος της. Από την μελέτη αυτή προέκυψε κάποια διαφορά στην αποδοτικότητα

των ξενοδοχείων (μέσω της δημιουργίας υπεραξίας) που κατείχαν την πιστοποίηση ISO 14001 ωστόσο λόγω της ύπαρξης του παράγοντα μεγέθους δεν κατέληξαν σε ασφαλή συμπεράσματα διότι δεν μπορούσαν να αποδείξουν αν η διαφορά οφειλόταν στο ISO ή στο μέγεθος του ξενοδοχείου.

Στην μελέτη που πραγματοποίησαν οι Amparo Sancho Perez, Bernardi Cabrer Borrás, M.Teresa Gonzalo Ruperez, Paz Rico Belda (2003) παρατήρησαν ότι η εφαρμογή καινοτόμων πρακτικών οδηγεί σε βελτιωμένη παραγωγικότητα μειώνοντας τα κόστη και μακροπρόθεσμα οδηγούν σε αύξηση των οικονομικών μεγεθών (αποδοτικότητα). Γενικότερα η καινοτομία έχει χρησιμοποιηθεί από τις επιχειρήσεις στην προσπάθεια τους να βελτιώσουν την ποιότητα των υπηρεσιών που παρέχουν. Επίσης παρατηρήθηκε κατά την έρευνα τους ότι όσο μεγαλύτερος αριθμός ανταγωνιστικών ξενοδοχείων χρησιμοποιεί την καινοτομία, τόσο μικρότερη είναι η ωφέλεια στη αποδοτικότητα που πηγάζει από αυτήν, με αποτέλεσμα να αποθαρρύνεται η εφαρμογή της. Παρά ταύτα, συμπεραίνουν ότι στον ανταγωνισμό, είναι επιτακτική η ανάγκη να αξιοποιείται η καινοτομία, όχι για να θεωρηθεί μια επιχείρηση καλύτερη, αλλά για να μη θεωρηθεί λιγότερο καλή από τις άλλες.

Οι Tony Simons και Timothy Hinkins μελέτησαν το 2001 τις επιπτώσεις που έχει η αλλαγή προσωπικού των ξενοδοχειακών μονάδων στην αποδοτικότητα τους. Κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι τα ακριβά ξενοδοχεία είναι προτιμότερο να διατηρούν το προσωπικό τους διότι έχουν επενδύσει στην εκπαίδευση του ώστε να διατηρούν συγκεκριμένα απαιτούμενα στάνταρντ εξυπηρέτησης, ενώ τα οικονομικότερα ξενοδοχεία είναι προτιμότερο να ανανεώνουν το προσωπικό τους ώστε να διατηρείται χαμηλό το κόστος εργασίας

Όσον αφορά στη διαχείριση κρίσεων, οι Renata Cosova και Cathy Enz, (2012) στη μελέτη των επιπτώσεων που είχε η τρομοκρατική ενέργεια της 11^{ης} Σεπτεμβρίου αλλά και η οικονομική κρίση του 2008, στην αποδοτικότητα των ξενοδοχείων στις ΗΠΑ, διαπίστωσαν ότι και στις δύο περιπτώσεις υπήρχαν αρνητικές συνέπειες. Ωστόσο στην περίπτωση της τρομοκρατικής ενέργειας οι επιχειρήσεις επανήλθαν σε φυσιολογικούς ρυθμούς πολύ πιο γρήγορα από ότι χρειάστηκε για να ξεπεράσουν το σοκ της οικονομικής κρίσης. Κάτι εξίσου σημαντικό είναι το γεγονός ότι η οικονομική κρίση έπληξε περισσότερο τα ακριβά ξενοδοχεία τα οποία στηρίζονται αρκετά στον επιχειρηματικό τουρισμό, καθώς η πελατεία τους προσανατολίστηκε σε

οικονομικότερες λύσεις. Αντιθέτως, η τρομοκρατική ενέργεια της 11^{ης} Σεπτεμβρίου έπληξε τα οικονομικά ξενοδοχεία που στόχευαν σε τουρισμό αναψυχής, λόγω μαζικών ακυρώσεων, κάτι που δεν συνέβη με τις ακριβές επιχειρήσεις και τον αναπόφευκτο επαγγελματικό τουρισμό.

Κεφάλαιο 6

Ο Τουρισμός στην Ρόδο και η Οικονομική Κρίση

6.1 Γενικά

Σύμφωνα με στοιχεία που συλλέγει η Ένωση Ξενοδόχων Ρόδου (ΕΞΡ) το 2005 επισκέφθηκαν το νησί 1.216.700 μη κάτοικοι¹². Το 2008 έφτασαν τους 1.358.247 σημειώνοντας αύξηση κατά 11,63% (παρά την μείωση που είχε παρατηρηθεί το 2008 σε σχέση με το 2007) ενώ θεαματική, για τα δεδομένα της εποχής, ήταν η αύξηση που είχε σημειωθεί μέχρι το 2011, χρονιά κατά την οποία ανήλθαν σε 1.735.164 επισκέπτες (αύξηση την περίοδο 2008-2011 κατά 27,75%). Το 2012 σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία που υπάρχουν σημειώθηκε μείωση των αφίξεων κατά 7,40% (1.606.843). (σχετική απεικόνιση στο διάγραμμα 6.1 και στον πίνακα 6.1).

Διάγραμμα 6.1 Πηγή: ΕΞΡ

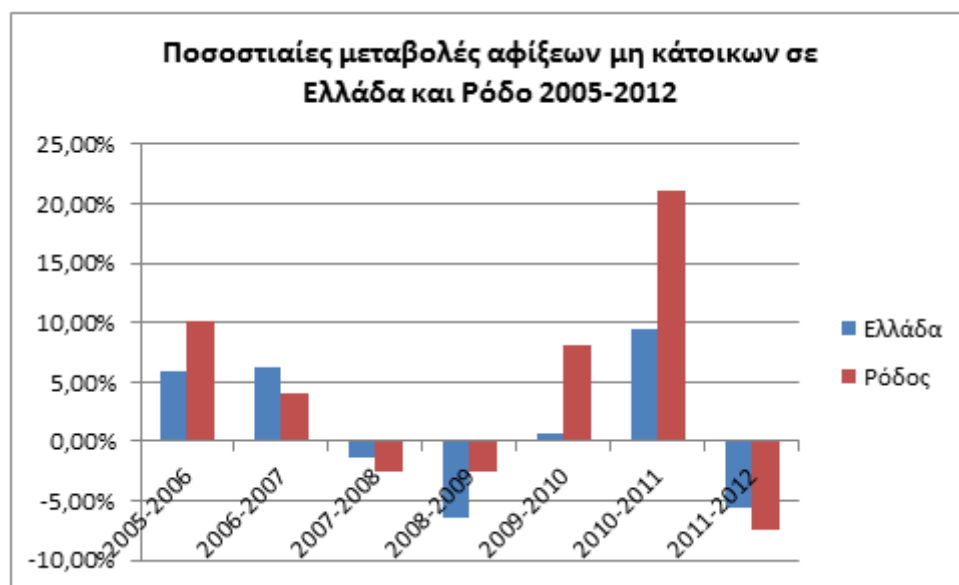
Αν συγκρίνουμε την περίοδο 2005-2012 ως προς τις αφίξεις των μη κατοίκων σε Ελλάδα και Ρόδο (πίνακας 6.1 και διάγραμμα 6.2) παρατηρούμε ότι σε κάθε διακύμανση που σημειώνεται στις αφίξεις μη κατοίκων σε όλη τη χώρα, στην Ρόδο η τάση είναι ίδια αλλά με ευνοϊκότερους συνήθως ρυθμούς. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα

¹²μεγαλύτερος αριθμός επισκεπτών μέχρι τότε είχε σημειωθεί το 2001 και αναλογούσε σε 1.361.951 επισκέπτες

την περίοδο της οικονομικής κρίσης που διανύουμε οι αφίξεις στην Ρόδο να έχουν σημειώσει άνοδο κατά 18,30%, ενώ την ίδια χρονική περίοδο στο σύνολο της επικράτειας έχουν σημειώσει πτώση κατά 2,64%. Συνεπώς η οικονομική κρίση δεν έπληξε τον τουρισμό στην Ρόδο με την ίδια ένταση που επλήγη ο τουρισμός σε όλη την χώρα.

6.1 Αφίξεις μη κατοίκων σε Ελλάδα και Ρόδο				
Έτος	Ελλάδα	Μεταβολές	Ρόδος	Μεταβολές
2005	14.388.182		1.216.700	4,62%
2006	15.226.241	5,82%	1.339.541	10,10%
2007	16.165.265	6,17%	1.393.193	4,01%
2008	15.938.806	-1,40%	1.358.247	-2,51%
2009	14.914.537	-6,43%	1.324.885	-2,46%
2010	15.007.493	0,62%	1.433.098	8,17%
2011	16.427.247	9,46%	1.735.164	21,08%
2012	15.517.622	-5,54%	1.606.843	-7,40%

Πηγή: ΣΕΤΕ και ΕΞΡ

Διάγραμμα 6.2 Πηγή: ΣΕΤΕ και ΕΞΡ

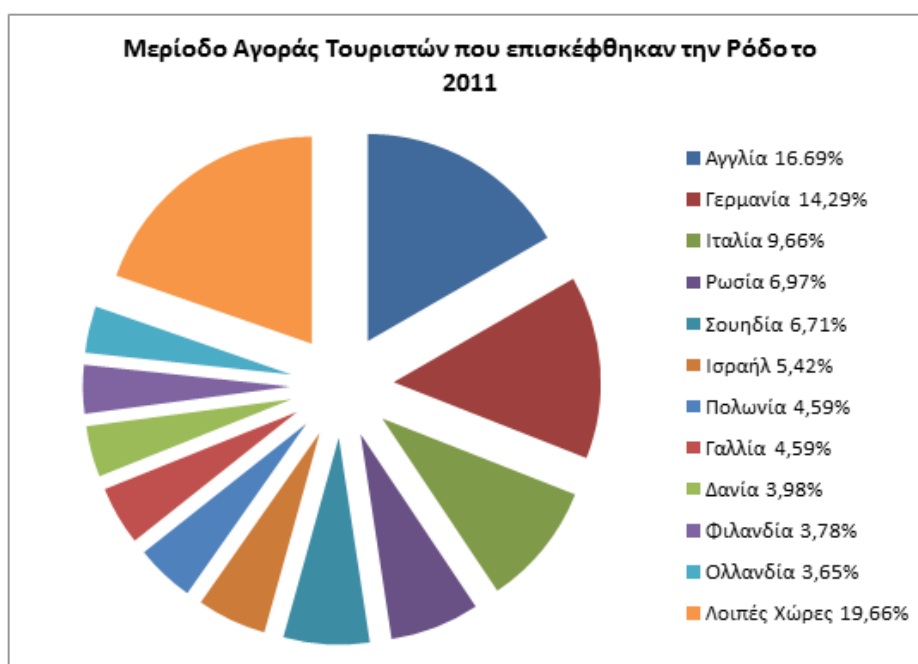
Όσον αφορά στις εθνικότητες των τουριστών που επισκέπτονται το νησί της Ρόδου, παρατηρούμε σύμφωνα με στοιχεία¹³ της Ένωσης Ξενοδόχων Ρόδου ότι το 2005 οι επισκέπτες από Αγγλία και Γερμανία αποτελούσαν το 44,96% της αγοράς¹⁴

¹³ Πηγή: http://www.exr.gr/upload_images/%CF%83%CF%84%CE%B1%CF%84%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AC%20%CE%95%CE%9E%CE%A1%2022%2008%202012.PDF

¹⁴ Το 2000 αποτελούσαν το 53,07% της αγοράς με 369.794 Άγγλους και 341.836 Γερμανούς

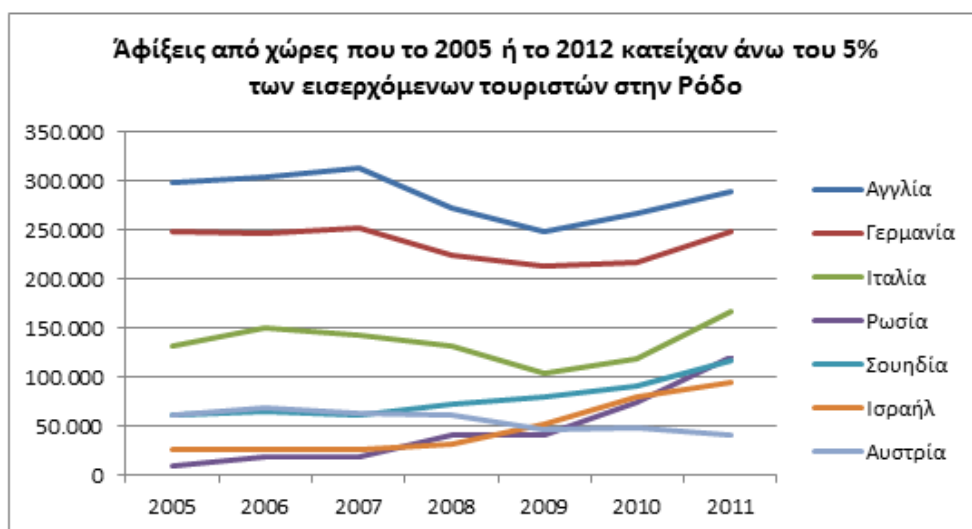
(299.277 και 247.793 τουρίστες αντίστοιχα). Από τότε παρατηρούνται διακυμάνσεις στον αριθμό επισκεπτών από αυτές τις χώρες για να φτάσουν το 2011 συνολικά τους 537.474 δηλ. μείωση κατά 1,75% και να αποτελούν πλέον μόλις το 30,98% της αγοράς. Θετικές ωστόσο είναι οι μεταβολές που έχουν σημειωθεί στις αγορές της Ρωσίας, του Ισραήλ, της Γαλλίας, της Σουηδίας και της Πολωνίας κατά την κρίση (2008-2011).

Έτσι το 2011 η κύρια μάζα τουριστών (άνω των 90.000 επισκεπτών) προερχόταν από τις αγορές της Αγγλίας, Γερμανίας, Ιταλίας, Ρωσίας, Σουηδίας και Ισραήλ (διάγραμμα 6.3)

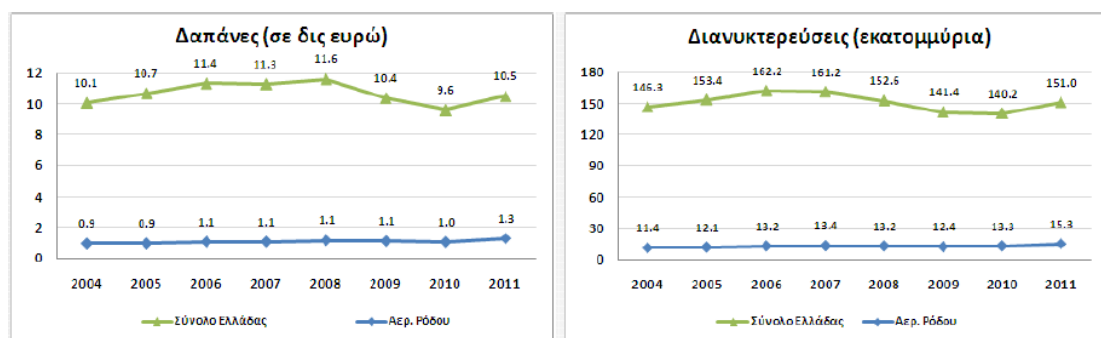
Διάγραμμα 6.3 Πηγή: ΕΞΡ

Το γεγονός της βελτίωσης της διασποράς φαίνεται καταρχήν θετικό, αλλά η μεγάλη μείωση σε μικρό χρονικό διάστημα δύο κατεξοχήν παραδοσιακών χωρών εισερχόμενου τουρισμού πρέπει να προβληματίσει (από το 2000 έχουν μειωθεί κατά 24,47%). Η μείωση αυτή, βέβαια, εφόσον ξεκίνησε από το 2000 δεν σχετίζεται με την κρίση αλλά υποδηλώνει άλλα προβλήματα του ροδίτικου τουρισμού. Όπως παρατηρούμε, στο διάγραμμα 6.4 που ακολουθεί, από το 2009 και μετά όλες οι σημαντικότερες τουριστικές αγορές (εκτός Αυστρίας) κινούνται ανοδικά.

Διάγραμμα 6.4 Πηγή: ΕΞΡ

Σύμφωνα με στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος και όσον αφορά τις δαπάνες (τουριστικές εισπράξεις) και τις διανυκτερεύσεις στην Ρόδο κατά την περίοδο 2004 – 2011 παρατηρούμε πολύ υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις σε σχέση με την υπόλοιπη χώρα. Πιο συγκεκριμένα στην Ρόδο οι εισπράξεις αυξήθηκαν κατά 44,44% ενώ αντίστοιχα στην χώρα κατά 0,40% και οι διανυκτερεύσεις αυξήθηκαν στην Ρόδο κατά 34,21% έναντι αύξησης στην Ελλάδα κατά 3,21%. Η πορεία των δύο αυτών μεγεθών απεικονίζεται στα παρακάτω διαγράμματα (6.5 και 6.6)

Διαγράμματα 6.5 και 6.6 Πηγή: ΤτΕ

Όπως φαίνεται από όλα τα παραπάνω, εξετάζοντας βασικά στοιχεία της ζήτησης του τουριστικού προϊόντος για το νησί της Ρόδου (αφίξεις, διανυκτερεύσεις και τουριστικές εισπράξεις) σε καμία περίπτωση αυτά δεν ταυτίζονται με τα αντίστοιχα στοιχεία ολόκληρης της χώρας. Αν και δεν προκύπτει με βεβαιότητα ότι η πτώση που σημειώθηκε στις αφίξεις προέρχεται από την κρίση, διότι έχει ξεκινήσει από το 2007, οι τυχόν επιπτώσεις της έχουν μικρότερη ένταση και διαρκούν αρκετά λιγότερο σε σχέση με αυτές που έπληξαν τον ελληνικό τουρισμό συνολικά.

6.2 Εξέλιξη του Ξενοδοχειακού Δυναμικού

Σύμφωνα με στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Υπηρεσίας (ΕΛ.ΣΤΑΤ), η εξέλιξη του ξενοδοχειακού δυναμικού στην Ρόδο ανάλογα με την κατηγορία αστερών στην οποία ανήκουν, κατά τα έτη 2005-2011 απεικονίζονται στον πίνακα 6.2 που ακολουθεί.

Πίνακας 6.2 Εξέλιξη Ξενοδοχειακού Δυναμικού στην Ρόδο 2005-2011								
		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
5*	Ξενοδοχεία	12	13	14	18	23	31	33
	Δωμάτια	4.675	4.745	5.052	5.453	6.425	7.627	8.419
	Κλίνες	8.952	9.092	9.782	10.619	12.743	15.245	17.071
4*	Ξενοδοχεία.	104	104	107	107	107	105	105
	Δωμάτια	17.312	17.591	18.389	18.060	18.193	18.867	19.214
	Κλίνες	33.003	33.530	35.117	34.470	34.774	36.171	36.883
3*	Ξενοδοχεία.	122	126	127	125	128	132	130
	Δωμάτια	7.208	7.410	7.422	7.389	7.714	8.404	8.483
	Κλίνες	13.710	14.132	14.142	14.076	14.695	16.102	16.273
2*	Ξενοδοχεία.	179	175	169	163	167	165	175
	Δωμάτια	6.799	6.752	6.623	6.502	6.618	6.824	7.190
	Κλίνες	12.738	12.645	12.397	12.174	12.411	12.820	13.559
1*	Ξενοδοχεία.	69	66	60	54	54	54	54
	Δωμάτια	1.169	1.104	1.043	952	952	964	1.033
	Κλίνες	2.243	2.127	1.998	1.819	1.819	1.856	1.993
Σύνολο	Ξενοδοχεία.	486	484	477	467	479	487	497
	Δωμάτια	37.163	37.602	38.529	38.356	39.902	42.686	44.339
	Κλίνες	70.646	71.526	73.436	73.158	76.442	82.194	85.779

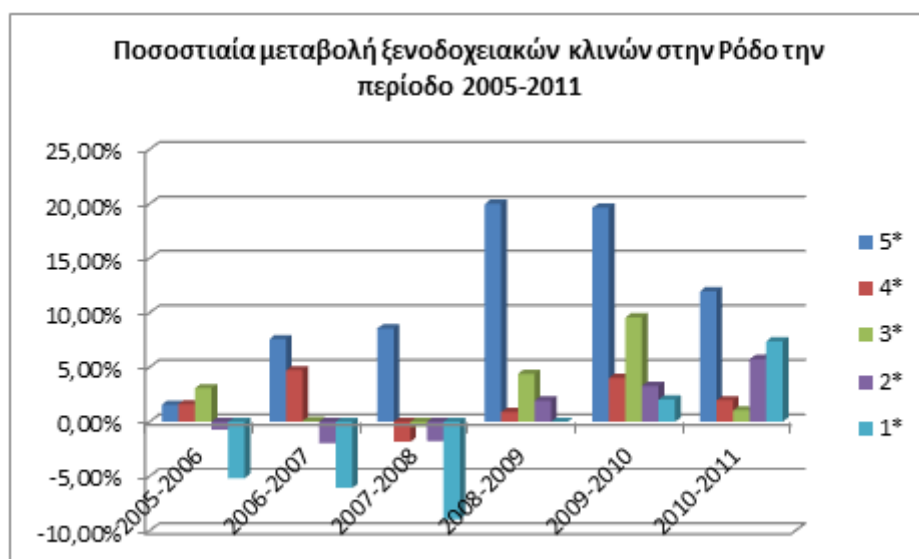
Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΕΛ. ΣΤΑΤ.

Διάγραμμα 6.7 Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Από τον πίνακα 6.1 και το σχετικό διάγραμμα (6.7) παρατηρούμε ότι την τριετία 2006-2008 σημειώνεται μια μείωση των ξενοδοχείων στο νησί. Αυτό οφείλεται στο κλείσιμο μονάδων 2* και 1* γεγονός που δείχνει ότι υπήρχε πρόβλημα στον ξενοδοχειακό κλάδο της Ρόδου πριν την οικονομική κρίση. Τα επόμενα έτη, κατά την κρίση, ακολουθεί αύξηση των ξενοδοχείων όλων των κατηγοριών η οποία όπως είχαμε αναφέρει και σε προηγούμενο κεφάλαιο, πιθανότατα να οφείλεται σε αποφάσεις της περιόδου προ κρίσης.

Σχετικά με την εξέλιξη των ξενοδοχειακών κλινών ανά κατηγορία αστερών (πίνακας 6.1) και με την βοήθεια του διαγράμματος 6.8 που ακολουθεί παρατηρούμε ότι την μεγαλύτερη αύξηση την περίοδο 2005-2010 την έχουν οι ξενοδοχειακές κλίνες 5* (90,69%) και ακολουθούν κατά σειρά ξενοδοχειακές κλίνες 3*, 4* και 2* με ποσοστά αύξησης 18,69%, 11,76% και 6,45% αντίστοιχα. Μείωση στο ίδιο χρονικό διάστημα έχει σημειωθεί μόνο στις ξενοδοχειακές κλίνες του 1* (-11,15%). Η σημαντική αύξηση που έχει σημειωθεί στις ξενοδοχειακές κλίνες πολυτελείας τα τελευταία έτη ενδεχομένως, κατά την περίοδο της οικονομική κρίσης που διανύουμε, να δημιουργήσει προβλήματα στους επιχειρηματίες οι οποίοι δεν θα μπορούν να πουλήσουν τις υπηρεσίες που προσφέρουν στην τιμή που αντιστοιχεί το προϊόν τους.

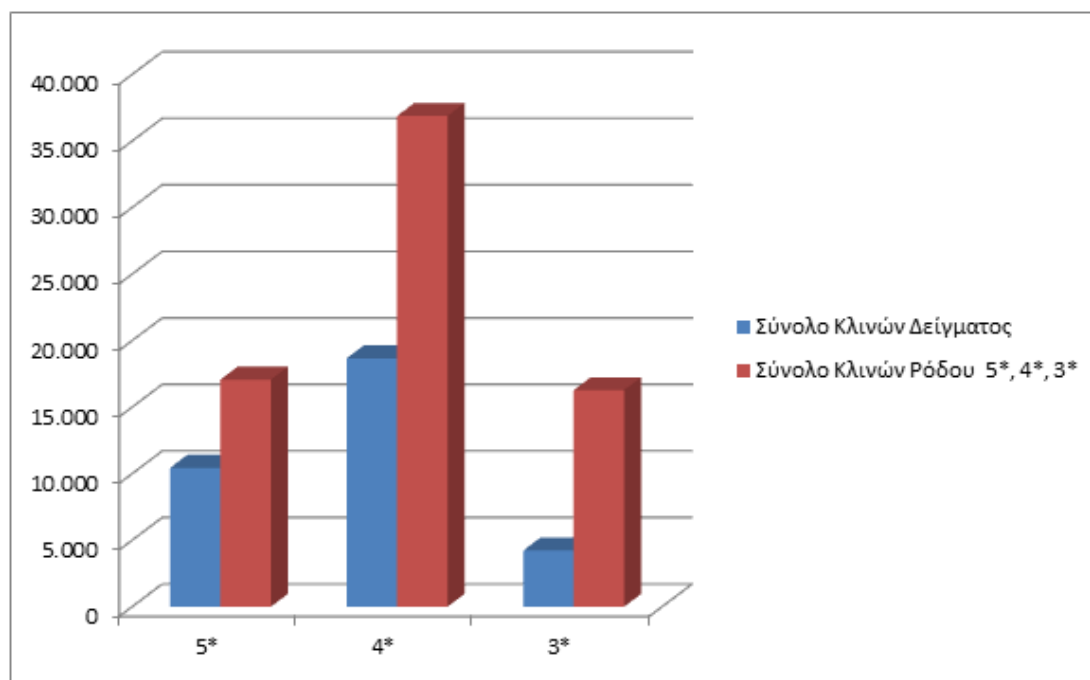
Διάγραμμα 6.8 Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

6.3 Δείγμα

Το δείγμα μας αποτελείται από 55 Ανώνυμες Εταιρείες που τα κύρια έσοδα τους προέρχονται από εκμετάλλευση ξενοδοχειακών μονάδων που βρίσκονται στην Ρόδο και έχουν κάνει έναρξη εργασιών πριν από το 2005. Οι 55 αυτές εταιρείες εκμεταλλεύονται 80 ξενοδοχεία εκ των οποίων 18 πέντε αστέρων (5*), 38 τεσσάρων αστέρων (4*) και 24 τριών αστέρων (3*). Τα ξενοδοχεία του δείγματος διαθέτουν 33.325 κλίνες που αντιστοιχούν σε 10.438 κλίνες 5*, 18.666 κλίνες 4*, και 4.221 κλίνες 3*. Το μερίδιο αγοράς που αναλύουμε ανέρχεται στο 47,45% επί του συνόλου κλινών 5*, 4* και 3* που δραστηριοποιούνταν στην Ρόδο το 2011. Αναλυτικότερα στον πίνακα 6.3 και στο διάγραμμα 6.9 που ακολουθούν.

Πίνακας 6.3

	Σύνολο Ξενοδοχειακών Κλινών Δείγματος	Σύνολο Ξενοδοχειακών Κλινών Ρόδου το 2011	Ποσοστό Κλινών Δείγματος επί του Συνόλου	Σύνολο Ξενοδοχείων Δείγματος	Σύνολο Ξενοδοχείων Ρόδου το 2011	Ποσοστό Ξενοδοχείων Δείγματος επί του Συνόλου
5*	10.438	17.071	61,14%	18	33	54,55%
4*	18.666	36.883	50,61%	38	105	36,19%
3*	4.221	16.273	25,94%	24	130	18,46%
Σύνολο	33.325	70.227	47,45%	80	268	29,85%

Η συλλογή των στοιχείων των εταιρειών πραγματοποιήθηκε αποκλειστικά από δευτερογενής πηγές (διαδίκτυο). Από την ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου (www.et.gr) αντλήθηκαν τα οικονομικά στοιχεία (ισολογισμοί) των επιχειρήσεων για τα έτη 2005-2011. Από την ιστοσελίδα του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδος (www.ghotels.gr) αντλήθηκαν στοιχεία σχετικά με την εταιρεία που εκμεταλλεύεται το κάθε ξενοδοχείο, την κατηγορία στην οποία ανήκει και τις κλίνες που διαθέτει. Από την ιστοσελίδα www.statbank.gr προσπαθήσαμε να εντοπίσουμε αν οι εταιρείες του δείγματος μας, εκμεταλλεύονται παραπάνω ξενοδοχεία από όσα είχαμε εντοπίσει εντός ή εκτός του νησιού.

Για να διεξάγουμε την έρευνα μας προχωρήσαμε σε τμηματοποίηση της αγοράς και χωρίσαμε το δείγμα μας σε 3 κατηγορίες επιχειρήσεων. Σε επιχειρήσεις που εκμεταλλεύονται:

- ξενοδοχεία 5*
- ξενοδοχεία 4* και
- ξενοδοχεία 3*.

Στο δείγμα μας υπάρχουν επιχειρήσεις που εκμεταλλεύονται περισσότερα του ενός ξενοδοχείου τα οποία ανήκουν σε διαφορετικές κατηγορίες αστερών. Σε αυτές τις περιπτώσεις οι επιχειρήσεις εντάχθηκαν στην κατηγορία του δείγματος μας, ανάλογα με την κατηγορία αστερών που ανήκει το μεγαλύτερο (βάσει αριθμού κλινών) ξενοδοχείο που εκμεταλλεύονται..

Το δείγμα μας, με δεδομένο αυτόν τον διαχωρισμό, αποτελείται από επιχειρήσεις : 13 ξενοδοχείων 5*, 24 ξενοδοχείων 4* και 18 ξενοδοχείων 3*.

Όλες οι επιχειρήσεις του δείγματος μας αναλυτικά παρουσιάζονται παρακάτω (σε κάθε ξενοδοχείο αναγράφονται κατά σειρά η επωνυμία του, η κατηγορία αστερών στην οποία ανήκει, ο αριθμός κλινών που διαθέτει, η περιοχή που δραστηριοποιείται και το έτος πρώτης λειτουργίας του αν αυτό μας ήταν γνωστό):

Επιχειρήσεις Ξενοδογείων 5*

Επωνυμία:	ΑΤΛΑΝΤΙΚΑ ΕΛΛΑΣ ΑΕ ΤΟΥΡ. ΟΙΚΟΔ. ΝΑΥΤΙΑ. ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ
Ξενοδοχεία:	ATLANTICA PRINCESS / 4* / 434 / ΙΕΙΑ / 2001
	ATLANTICA IMPERIAL RESORT / 4* / 660 / ΚΟΛΥΜΠΙΑ / 2002
	ATLANTICA CLUB AEGEAN BLUE / 5* / 1150 / ΚΟΛΥΜΠΙΑ / 2003
Επωνυμία:	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ ΡΟΔΟΣ ΠΑΛΛΑΣ ΑΕ
Ξενοδοχείο:	RODOS PALACE / 5* / 1583 / ΙΑΛΥΣΟΣ / 1965
Επωνυμία:	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΝΟΤΟΥ ΑΕ
Ξενοδοχεία:	ALDEMAR PARADISE VILLAGE / 4* / 373 / ΚΟΣΚΙΝΟΥ
	ALDEMAR PARADISE ROYAL / 5* / 1176 / ΚΟΣΚΙΝΟΥ
Επωνυμία:	ΞΕΝ. ΤΟΥΡ. ΕΠΙΧ. ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΡΟΔΟΥ ΑΙΘΡΙΟΝ ΠΑΛΛΑΣ ΑΕ
Ξενοδοχεία:	ATRIUM PALACE / 5* / 642 / ΚΑΛΑΘΟΣ / 1990
	ATRIUM PRESTIGE / 5* / 700 / ΛΑΧΑΝΙΑ / 2009
Επωνυμία:	ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΞΕΝΟΔ.- ΤΟΥΡΙΣΤ.- ΕΜΠΟΡ. ΕΤΑΙΡΙΑ ΚΡΕΣΤΕΝ ΑΕ
Ξενοδοχεία:	KRESTEN PALACE / 4* / 532 / ΚΟΣΚΙΝΟΥ
	KRESTEN ROYAL / 5* / 538 / ΚΟΣΚΙΝΟΥ
Επωνυμία:	ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ - ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ Τ.Ξ.Ν.Ε.Ε. ΑΕ
Ξενοδοχεία:	LARDOS SUN BEACH / 2* / 151 / ΛΑΡΔΟΣ
	MONTEMAR / 3* / 100 / ΛΑΡΔΟΣ
	COSTA LINDIA / 5* / 276 / ΛΑΡΔΟΣ
	COSTA LINDIA BEACH / 5* / 256 / ΛΑΡΔΟΣ
Επωνυμία:	ΡΟΔΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΞΕΝΟΔΟΧ. ΕΠΙΧΕΙΡ. ΚΑΤΡΗ ΑΕ (ΡΕΞΕΚΑ ΑΕ)
Ξενοδοχείο:	RHODOS PALLADIUM / 5* / 754 / ΚΟΣΚΙΝΟΥ / 1998
Επωνυμία:	ΛΑΝΔΑ ΑΞΤΕ
Ξενοδοχείο:	RODIAN AMATHUS BEACH RESORT / 5* / 688 / ΙΕΙΑ / 1971
Επωνυμία:	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΡΟΔΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ ΑΕ
Ξενοδοχείο:	THE IXIAN GRAND / 5* / 608 / ΙΕΙΑ / 1997
Επωνυμία:	ΤΟΥΡΙΣΤ.- ΞΕΝΟΔΟΧ. & ΝΑΥΤΙΑ. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ OLYMPIC HOTELS ΑΕ
Ξενοδοχείο:	OLYMPIC PALACE / 5* / 599 / ΙΕΙΑ
Επωνυμία:	MARITOUR ΑΕ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ & ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
Ξενοδοχεία:	AQUA GRAND / 5* / 260 / ΛΙΝΔΟΣ / 2010
	MARIE / 3* / 255 / ΡΟΔΟΣ
Επωνυμία:	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ & ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΣΒΥΡΙΑΔΗΣ ΑΕ
Ξενοδοχείο:	LINDIAN VILLAGE HOTEL / 5* / 250 / ΛΑΡΔΟΣ
Επωνυμία:	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΡΟΔΟΥ LUXOTEL ΑΕ
Ξενοδοχείο:	RODOS PARK / 5* / 138 / ΡΟΔΟΣ / 1995

Επιχειρήσεις Ξενοδογείων 4*

Επωνυμία:	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΕΣΠΕΡΙΑ ΑΕ
Ξενοδοχεία:	ESPEROS PALACE / 4* / 732 / ΦΑΛΗΡΑΚΙ
	ESPEROS VILLAGE / 5* / 418 / ΦΑΛΗΡΑΚΙ
	EPSILON APARTMENTS / 4* / 224 / ΦΑΛΗΡΑΚΙ
	ESPERIA / 3* / 343 / ΡΟΔΟΣ
	ESPERIDES BEACH / 4* / 1048 / ΦΑΛΗΡΑΚΙ
	OLYMPUS BEACH / 4* / 304 / ΦΑΛΗΡΑΚΙ
Επωνυμία:	ΡΟΔΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΞΕΝΟΔ. & ΤΟΥΡΙΣΤ. ΕΚΜΕΤΑΛΛ. ΑΕ (ΡΕΞΤΕ ΑΕ)
Ξενοδοχεία:	CALYPSO / 4* / 589 / ΦΑΛΗΡΑΚΙ
	CALYPSO PALACE / 4* / 284 / ΚΟΣΚΙΝΟΥ
	IBISCUS / 4* / 386 / ΡΟΔΟΣ
	LIPPIA GOLF / 4* / 491 / ΑΦΑΝΤΟΥ
Επωνυμία:	ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΟΣΙΜΕΞ ΑΕ
Ξενοδοχείο:	KALLITHEA MARE PALACE / 4* / 1368 / ΚΑΛΛΙΘΕΑ
Επωνυμία:	ΣΑΝΓΟΥΙΝΓΚ ΧΟΤΕΛΣ ΕΛΛΑΣ ΑΕ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΙΣ
Ξενοδοχεία:	SUNWING RESORT KALLITHEA / 4* / 782 / ΚΟΣΚΙΝΟΥ
	SUNGARDEN / 4* / 416 / ΚΟΣΚΙΝΟΥ
Επωνυμία:	ΞΕΝ. ΕΠΙΧ. ΙΩΑΝ. & ΕΛΕΥΘ. ΧΑΤΖΗΛΑΖΑΡΟΥ ΑΕ
Ξενοδοχεία:	RODOS PRINCESS / 4* / 754 / ΚΙΟΤΑΡΙ / 1993
	PRINCESS SUN / 4* / 428 / ΚΙΟΤΑΡΙ
Επωνυμία:	ΞΕΝ.- ΤΟΥΡ.- ΕΜΠΙ.- ΓΕΩΡΓ. & ΟΙΚΟΔ. ΕΠΙΧ. ΙΩΑΝ. ΧΑΤΖΗΛΑΖΑΡΟΥ ΑΕ
Ξενοδοχείο:	LINDOS PRINCESS / 4* / 1150 / ΛΑΡΔΟΣ / 2000
Επωνυμία:	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΠΟΛΛΩΝ ΑΕ
Ξενοδοχεία:	APOLLO BEACH / 4* / 539 / ΦΑΛΗΡΑΚΙ / 1972
	ΑΡΟΛΟ BLUE PALACE / 5* / 292 / ΦΑΛΗΡΑΚΙ / 2009
Επωνυμία:	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΑΕ
Ξενοδοχεία:	BLUE BAY / 4* / 626 / ΙΑΛΥΣΟΣ / 1972
	SUN LAND / 3* / 119 / ΚΡΕΜΑΣΤΗ
Επωνυμία:	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ ΑΕ (ΕΡΤΟΥΡΕΜ ΑΕ)
Ξενοδοχείο:	EDEN ROCK / 4* / 720 / ΚΟΣΚΙΝΟΥ
Επωνυμία:	ΑΞΕ ΚΥΑΝΗ ΑΚΤΗ
Ξενοδοχεία:	SUN BEACH I / 4* / 306 / ΙΑΛΥΣΟΣ / 1982
	SUN BEACH II / 4* / 407 / ΙΑΛΥΣΟΣ
Επωνυμία:	ΜΠΕΛΒΕΝΤΕΡΕ ΑΕ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ - ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
Ξενοδοχεία:	BELVEDERE / 4* / 392 / ΡΟΔΟΣ
	BEACH HOTEL RHODOS / 3* / 313 / ΡΟΔΟΣ
Επωνυμία:	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΗΛΕΚΤΡΑ ΑΕ
Ξενοδοχείο:	ELECTRA PALACE / 4* / 632 / ΙΑΛΥΣΟΣ
Επωνυμία:	ΞΕΝΟΔ. ΤΟΥΡ. ΒΙΟΜ. ΕΜΠΟΡ. ΕΠΙΧ. ΚΑΣΤΡΑΚΙ ΦΑΛΗΡΑΚΙ ΜΠΗΤΣ ΑΕ
Ξενοδοχείο:	PEGASOS BEACH / 4* / 508 / ΦΑΛΗΡΑΚΙ

Επωνυμία:	ΑΝΩΝ. ΕΤΑΙΡΙΑ ΞΕΝΟΔ. & ΤΟΥΡ. ΕΠΙΧΕΙΡ. Ν. ΚΑΠΕΤΑΝΑΚΗΣ & ΥΙΟΙ ΑΕ
Ξενοδοχείο:	LINDOS BAY / 4* / 364 / ΛΙΝΔΟΣ / 1978
	LINDOS WHITE / 3* / 100 / ΛΙΝΔΟΣ
Επωνυμία:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ ΑΕ
Ξενοδοχείο:	OCEANIS / 4* / 447 / ΙΕΙΑ
Επωνυμία:	ΤΟΥΡΕΞ ΑΕΤΞΕ
Ξενοδοχείο:	BLUE HORIZON / 4* / 434 / ΙΑΛΥΣΟΣ / 1984
Επωνυμία:	ΚΟΝΑΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗ & ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
Ξενοδοχείο:	AVRA BEACH / 4* / 429 / ΙΕΙΑ
Επωνυμία:	ΤΟΥΡ. ΟΙΚΟΔ. & ΕΜΠΟΡ. ΕΠΙΧ. Δ. ΚΑΛΙΟΥΔΑΚΗΣ - Μ. ΡΟΔΙΤΗΣ ΑΕ
Ξενοδοχείο:	LINDOS MARE / 4* / 266 / ΛΙΝΔΟΣ / 1988
	LINDOS BLU / 5* / 110 / ΛΙΝΔΟΣ / 2008
Επωνυμία:	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΙΣ ΑΕ
Ξενοδοχείο:	ΚΙΟΤΑΡΙ ΒΑΥ / 4* / 350 / ΚΙΟΤΑΡΙ / 2000
Επωνυμία:	ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΞΕΝΟΔΟΧ. & ΤΟΥΡ. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΡΟΔΟΥ Ε.ΞΕ.Τ.Ε.Ρ. ΑΕ
Ξενοδοχείο:	BLUE SKY / 4* / 332 / ΡΟΔΟΣ
Επωνυμία:	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΓΕΩΡΓΑΣ ΑΕ
Ξενοδοχείο:	ΠΛΑΖΑ / 4* / 252 / ΡΟΔΟΣ
Επωνυμία:	ΣΑΙΝΤ ΚΡΙΣΤΟΦΕΡ ΞΕΝΟΔΟΧ.- ΤΟΥΡΙΣΤ. & ΕΜΠΟΡ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΕ
Ξενοδοχείο:	ΜΙΚΡΗ ΠΟΛΗ / 4* / 212 / ΚΟΛΥΜΠΙΑ / 2004
Επωνυμία:	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΣΙΡΕΝΕ ΑΕ
Ξενοδοχείο:	SIRENE BEACH / 4* / 202 / ΡΟΔΟΣ
Επωνυμία:	ΞΕΝΟΔ. - ΤΟΥΡ. & ΕΜΠΟΡ. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Γ.Ν. ΑΣΠΡΑΚΗΣ ΑΕ
Ξενοδοχείο:	RIVIERA / 4* / 121 / ΡΟΔΟΣ / 1965

Επιχειρήσεις Ξενοδοχείων 3*

Επωνυμία:	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΑΙ & ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Η ΑΠΤΕΡΟΣ ΝΙΚΗ ΑΕ
Ξενοδοχείο:	CACTUS / 3* / 336 / ΡΟΔΟΣ
	AQUARIUM VIEW / 4* / 172 / ΡΟΔΟΣ
Επωνυμία:	ΤΟΥΡΙΣΤ. - ΞΕΝΟΔΟΧ. & ΕΜΠΟΡ. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΕΥΚΟΣ ΜΠΗΤΣ ΑΕ
Ξενοδοχείο:	PEFKOS BEACH / 3* / 265 / ΠΕΥΚΟΙ
Επωνυμία:	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ - ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΕΣ - ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΟΛΙΑΣ ΑΕ
Ξενοδοχείο:	DELFINIA RESORT / 3* / 258 / ΚΟΛΥΜΠΙΑ
Επωνυμία:	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ & ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΚΟΡΑΛΙ ΑΕ
Ξενοδοχείο:	CORALI / 3* / 241 / ΡΟΔΟΣ
Επωνυμία:	ΞΕΝΟΔΟΧ.- ΤΟΥΡΙΣΤ.- ΕΜΠΟΡ. ΕΠΙΧΕΙΡ. ΚΟΙΛΙΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΕ
Ξενοδοχείο:	KOLYMBIA SKY / 3* / 216 / ΚΟΛΥΜΠΙΑ
Επωνυμία:	ΞΕΝΟΔΟΧ. & ΤΟΥΡΙΣΤ. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Ι. ΒΛΑΣΤΟΣ & Α. ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΑΕ
Ξενοδοχείο:	SOLEMAR / 3* / 194 / ΪΕΙΑ / 1970
Επωνυμία:	ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΞΕΝΟΔΟΧ. - ΤΟΥΡΙΣΤ. & ΕΜΠΟΡ. ΕΤΑΙΡΙΑ ΛΥΜΠΕΡΙΑ
Ξενοδοχείο:	LYMBERIA / 3* / 192 / ΦΑΛΗΡΑΚΙ
Επωνυμία:	ΞΕΝΟΔΟΧ. & ΤΟΥΡΙΣΤ. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΝΤΩΝ. ΔΕΣΠΟΤΑΚΗΣ & ΥΙΟΙ ΑΕ
Ξενοδοχείο:	EUROPA / 3* / 190 / ΡΟΔΟΣ
Επωνυμία:	ΛΙΝΔΙΑ ΠΕΥΚΟΙ ΛΙΝΔΟΣ ΑΕΤΞΕΟΚΕ
Ξενοδοχείο:	LINDIA THALASSA / 3* / 180 / ΠΕΥΚΟΙ
Επωνυμία:	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΖΑΜΠΕΛΛΑΚΗΣ ΞΕΝ ΑΕ
Ξενοδοχείο:	KASSANDRA / 3* / 136 / ΙΑΛΥΣΟΣ / 1988
Επωνυμία:	ΣΤΑΜΑΤΙΑ Δ. ΚΟΥΝΤΟΥΡΗ ΑΕ ΞΕΝΟΔ. - ΤΟΥΡ. & ΕΜΠΟΡ. ΕΠΙΧΕΙΡ.
Ξενοδοχείο:	ΜΑΤΟΥΛΑ ΒΕΑΧ / 3* / 130 / ΙΑΛΥΣΟΣ / 1989
Επωνυμία:	ΚΟΛΥΜΠΙΑ ΣΑΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ & ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΕ
Ξενοδοχείο:	KOLYMBIA SUN / 3* / 113 / ΚΟΛΥΜΠΙΑ
Επωνυμία:	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΡΟΔΟΥ ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΥΤΟΥΣΤΑΚΗ ΑΕ
Ξενοδοχείο:	ANGELA / 3* / 107 / ΡΟΔΟΣ / 1965
Επωνυμία:	ΞΕΝΟΔΟΧ. - ΕΜΠΟΡ. - ΤΟΥΡΙΣΤ. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΔΕΒΕΖΟΓΛΟΥ ΑΕ
Ξενοδοχείο:	ZOE / 3* / 96 / ΦΑΛΗΡΑΚΙ
Επωνυμία:	ΑΝΝΑΠΟΛΙΣ ΑΝΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΑΕ
Ξενοδοχείο:	ΑΝΝΑΠΟΛΙΣ / 3* / 96 / ΡΟΔΟΣ / 1980
Επωνυμία:	ΤΟΥΡΙΣΤ. - ΞΕΝΟΔΟΧ. & ΕΜΠΟΡ. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΔΙΑΜΑΝΤ ΑΕ
Ξενοδοχείο:	LADIKO HOTEL / 3* / 84 / ΛΑΔΙΚΟ / 1987
Επωνυμία:	ΤΟΥΡΙΣΤ. - ΞΕΝΟΔΟΧ. & ΕΜΠΟΡ. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΜΟΥΣΣΕΣ ΑΕ
Ξενοδοχείο:	MUSES / 3* / 82 / ΦΑΛΗΡΑΚΙ
Επωνυμία:	Θ. Ι. ΣΩΤΡΙΛΛΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗ - ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ - ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΕ
Ξενοδοχείο:	DANAE / 3* / 75 / ΦΑΛΗΡΑΚΙ

6.4 Μεθοδολογία

Για την διενέργεια της έρευνας μας, συλλέξαμε τους ισολογισμούς των επιχειρήσεων του δείγματος από το 2005 έως και το 2011, προκειμένου να υπολογίσουμε 8 βασικούς χρηματοοικονομικούς αριθμοδείκτες της περιόδου αυτής.

Η ανάλυση μας περιέχει δύο στάδια:

Στο πρώτο στάδιο αφού έχουμε ομαδοποιήσει τους ισολογισμούς ανά κατηγορία ξενοδοχείων υπολογίζουμε τους αριθμοδείκτες που έχουμε επιλέξει, τους παρουσιάζουμε και τους συγκρίνουμε διαχρονικά με έμφαση στην περίοδο πριν και κατά την κρίση. Προς διευκόλυνση της διαχρονικής σύγκρισης υπολογίζουμε και παρουσιάζουμε τους αριθμητικούς μέσους όρους των αριθμοδεικτών ανά τριετίες, η μια πριν την κρίση που αφορά στην περίοδο 2005-2007 και η άλλη κατά την κρίση και αφορά στην περίοδο 2009-2011. Το έτος 2008 το θεωρούμε ως ένα έτος που σηματοδοτεί ένα μεταβατικό όριο των οποιοδήποτε συνεπειών της κρίσης και για αυτό το χρησιμοποιούμε ως έτος βάσης στην οριζόντια ανάλυση που επιχειρούμε με βάση την ομαδοποίηση των ισολογισμών. Οριζόντια ανάλυση πραγματοποιείται σε επιλεγμένα στοιχεία των ομαδοποιημένων ισολογισμών από τα οποία επηρεάζονται οι αριθμοδείκτες που χρησιμοποιήσαμε.

Στο δεύτερο στάδιο της ανάλυσης μας, παρουσιάζουμε τους αριθμητικούς μέσους τριετίας (πριν και κατά την κρίση) στους αριθμοδείκτες όλων των επιχειρήσεων ανά κατηγορία που ανήκουν (5*, 4* και 3*). Κάνοντας χρήση μη παραμετρικών τεστ συγκινούμε τους μ.ο. ανά τριετία.

Η μηδενική υπόθεση H_0 που ελέγχεται σε κάθε μη παραμετρικό τεστ είναι ότι δεν υπάρχει καμία διαφορά μεταξύ των μέσων τιμών προ κρίσης (2005-2007) και κατά την κρίση (2009-2011).

6.4.1 Αριθμοδείκτες

Οι αριθμοδείκτες κατατάσσονται σε πέντε κατηγορίες όπως αυτές εμφανίζονται κατά κύριο λόγο στην «Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων» (Νιάρχος, 1997) και είναι οι εξής:

- Αριθμοδείκτες Ρευστότητας
- Αριθμοδείκτες Αποδοτικότητας
- Αριθμοδείκτες Διάρθρωσης Κεφαλαίων και βιωσιμότητας
- Αριθμοδείκτες Δραστηριότητας και
- Αριθμοδείκτες Επενδυτικοί

6.4.1.1 Αριθμοδείκτες Ρευστότητας (Liquidity Ratios)

Η έννοια της ρευστότητας αναφέρεται στην ικανότητα μιας επιχείρησης να μπορεί να ικανοποιεί τις βραχυχρόνιες υποχρεώσεις της και να διαθέτει επιπλέον χρηματικά διαθέσιμα, ώστε να μπορεί να αντιμετωπίζει έκτακτες ταμειακές ροές και έξοδα ή να μπορεί να δράσει επιχειρηματικές ευκαιρίες που τις δίδονται, να διαθέτει δηλαδή χρηματοοικονομική ευκαμψία.

Με την βοήθεια των αριθμοδεικτών, οι οποίοι υπολογίζονται από τις περιοδικές λογιστικές καταστάσεις, μπορούμε να εξάγουμε συμπεράσματα για το βαθμό ρευστότητας της κάθε εταιρείας.

Ο αριθμοδείκτης που θα χρησιμοποιηθεί είναι ο:

- Αριθμοδείκτης Γενικής Ρευστότητας (Current Ratio)

Ο τρόπος υπολογισμού του αριθμοδείκτη είναι:

$$\text{Δείκτης Γενικής Ρευστότητας} = \frac{\text{Κυκλοφορούν Ενεργητικό}}{\text{Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις}}$$

6.4.1.2 Αριθμοδείκτες Δραστηριότητας ή Κυκλοφοριακής Ταχύτητας (Activity Ratio)

Εκτός από την σημασία της ρευστότητας για μια επιχείρηση, υπάρχει και η ανάγκη να αξιολογηθούν οι επιλογές της διοίκησης της ως προς την διαχείριση και αποτελεσματική χρήση των στοιχείων του ενεργητικού που διαθέτει.

Η έννοια της κυκλοφοριακής ταχύτητας αναφέρεται στο χρόνο μετατροπής ενός στοιχείου του κυκλοφορούντος ενεργητικού σε κάποιο άλλο στοιχείο είτε πιο εύκολα ρευστοποιήσιμο, είτε ρευστό (Γκίκας Δ., 2002)

Με την βοήθεια των αριθμοδεικτών, οι οποίοι υπολογίζονται από τις περιοδικές λογιστικές καταστάσεις, μπορούμε να εξάγουμε συμπεράσματα για το πόσο εύκολα κυκλοφορούν δηλαδή διακινούνται οι λογαριασμοί του ενεργητικού.

Οι αριθμοδείκτες που θα χρησιμοποιηθούν είναι οι εξής:

- Αριθμοδείκτης Ταχύτητας Κυκλοφορίας Ενεργητικού (Total Assets Turnover)

Ο τρόπος υπολογισμού του αριθμοδείκτη είναι:

$$\text{Δείκτης Ταχύτητας Κυκλοφορίας Ενεργητικού} = \frac{\text{Πωλήσεις}}{\text{Σύν. Ενεργητικού}}$$

- Αριθμοδείκτης Ταχύτητας Είσπραξης Απαιτήσεων (Accounts Receivables Turnover):

Ο τρόπος υπολογισμού του αριθμοδείκτη είναι:

$$\text{Δείκτης Ταχύτητας Εισπράξεως Απαιτήσεων} = \frac{\text{Πωλήσεις}}{\text{Απαιτήσεις}}$$

6.4.1.3 Αριθμοδείκτες Αποδοτικότητας (Profitability Ratios)

Η έννοια της αποδοτικότητας αναφέρεται στην ικανότητα και τις επιλογές μιας επιχείρησης να δημιουργεί κέρδη από το σύνολο των δραστηριοτήτων της.

Οι αριθμοδείκτες που θα χρησιμοποιηθούν είναι οι εξής:

- Αριθμοδείκτης Μεικτού Κέρδους (gross profit margin):

Ο τρόπος υπολογισμού του αριθμοδείκτη είναι:

$$\text{Δείκτης Μεικτού Κέρδους} = \frac{\text{Πωλήσεις} - \text{Κόστος Πωλήσεων}}{\text{Πωλήσεις}}$$

- Αριθμοδείκτης Καθαρού Κέρδους (net profit margin):

Ο τρόπος υπολογισμού του αριθμοδείκτη είναι:

$$\text{Δείκτης Καθαρού Κέρδους} = \frac{\text{Καθαρά κέρδη προ φόρων}}{\text{Πωλήσεις}}$$

- Αριθμοδείκτης Απόδοσης Ιδίων Κεφαλαίων (return on equity - ROE):

Ο τρόπος υπολογισμού του αριθμοδείκτη είναι:

$$\text{Δείκτης Απόδοσης Ιδίων Κεφαλαίων} = \frac{\text{Καθαρά κέρδη προ φόρων}}{\text{Ίδια Κεφάλαια}}$$

- Αριθμοδείκτης Απόδοσης Συνολικών Κεφαλαίων (return on invested capital – ROIC):

Ο τρόπος υπολογισμού του αριθμοδείκτη είναι:

$$\text{Δείκτης Απόδοσης Συν. Κεφαλαίων} = \frac{\text{Καθαρά κέρδη προ φόρων} + \text{Τόκοι}}{\text{Συνολικά Απασχολούμενα Κεφάλαια}}$$

6.4.1.4 Αριθμοδείκτες Κεφαλαιακής Διάρθρωσης (Financial Structure and Viability Ratios)

Όπως είναι γνωστό, το παθητικό του ισολογισμού κάθε οικονομικής μονάδας περιλαμβάνει το σύνολο των κεφαλαίων που διαθέτει η επιχείρηση και χρησιμεύει στους διάφορους λειτουργικούς και επενδυτικούς προορισμούς. Αυτά τα κεφάλαια είτε προέρχονται από τις ίδιες πηγές της επιχείρησης, δηλαδή είναι τα ίδια κεφάλαια, είτε προέρχονται από τρίτους και αποτελούν τα ξένα κεφάλαια.

Η ανάλυση, λοιπόν, της δομής των κεφαλαίων ασχολείται με τις διάφορες πηγές κεφαλαίων και τη διάρθρωση τους.

Ο αριθμοδείκτης που θα χρησιμοποιηθεί είναι ο:

- Αριθμοδείκτης Συνολικής Δανειακής Επιβάρυνσης (Debt Ratio)

Ο τρόπος υπολογισμού του αριθμοδείκτη είναι:

$$\text{Δείκτης Συνολικής Δανειακής Επιβάρυνσης} = \frac{\text{Ξένα Κεφάλαια}}{\text{Σύν. Ενεργητικού}}$$

6.5 Αποτελέσματα Έρευνας¹⁵

6.5.1 Αριθμοδείκτης Γενικής Ρευστότητας

Το κυκλοφορούν ενεργητικό και οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, στοιχεία που επηρεάζουν τον δείκτη, όπως και τα αποτελέσματα του δείκτη που προκύπτουν από την ομαδοποίηση των ισολογισμών¹⁶, απεικονίζονται στους παρακάτω πίνακες.

Εξέλιξη δείκτη Γενικής Ρευστότητας Ξενοδοχειακών Επιχειρήσεων ανά κατηγορία αστερών								
		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
5*	Ετησίως	0,32	0,59	0,68	0,54	0,56	0,49	0,56
	2005-2007, 2009-2011	0,53				0,53		
	2005-2011	0,53						
4*	Ετησίως	1,07	0,96	0,96	0,91	1,07	0,97	0,91
	2005-2007, 2009-2011	1,00				0,98		
	2005-2011	0,98						
3*	Ετησίως	0,82	0,93	0,86	1,08	1,05	0,89	0,92
	2005-2007, 2009-2011	0,87				0,95		
	2005-2011	0,94						

Πίνακας 6.4

		31/12/2005	31/12/2006	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2009	31/12/2010	31/12/2011
5*	Κυκλ. Ενεργ.	28.652.293	69.663.389	71.144.061	77.315.101	83.836.644	78.337.208	90.125.871
		37,06%	90,10%	92,02%	100,00%	108,44%	101,32%	116,57%
	Βραχ. Υποχρ.	90.216.341	118.999.187	104.380.949	144.108.162	150.820.522	159.697.137	161.864.693
		62,60%	82,58%	72,43%	100,00%	104,66%	110,82%	112,32%
4*	Κυκλ. Ενεργ.	61.555.491	69.235.262	90.867.110	94.730.883	100.053.695	113.234.391	116.007.613
		64,98%	73,09%	95,92%	100,00%	105,62%	119,53%	122,46%
	Βραχ. Υποχρ.	57.526.067	72.267.836	94.571.094	104.186.495	93.421.035	117.132.315	127.589.693
		55,21%	69,36%	90,77%	100,00%	89,67%	112,43%	122,46%
3*	Κυκλ. Ενεργ.	7.277.011	8.288.759	7.649.698	9.364.589	9.056.904	8.945.922	11.752.182
		77,71%	88,51%	81,69%	100,00%	96,71%	95,53%	125,50%
	Βραχ. Υποχρ.	8.842.896	8.875.836	8.897.132	8.699.186	8.633.467	10.053.993	12.801.728
		101,65%	102,03%	102,28%	100,00%	99,24%	115,57%	147,16%

Πίνακας 6.5

¹⁵ Όταν αναφερόμαστε σε ξενοδοχεία 5*, 4* και 3* εννοούμε τις επιχειρήσεις που εκμεταλλεύονται τα ξενοδοχεία των αντίστοιχων κατηγοριών όπως τις έχουμε διαχωρίσει (βλ. 6.3 Δείγμα)

¹⁶ Οι ομαδοποιημένοι ισολογισμοί απεικονίζονται στους πίνακες 6-8 του παραρτήματος

Από τους πίνακες 6.4 και 6.5 παρατηρούμε τα εξής:

Τον υψηλότερο δείκτη γενικής ρευστότητας όλης συνολικά της περιόδου παρουσιάζουν τα ξενοδοχεία 4* (0,98) με μικρή διαφορά από τα ξενοδοχεία των 3* (0,94) ενώ χαμηλότερα κυμαίνεται στα ξενοδοχεία 5* (0,56).

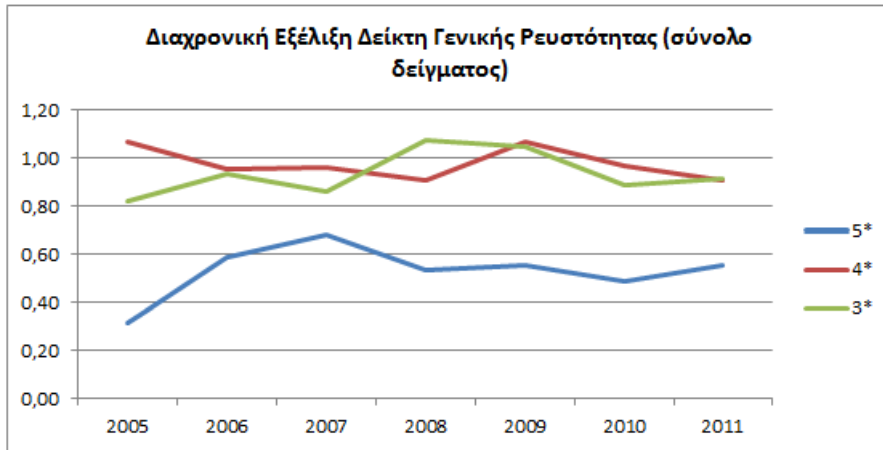
Ο δείκτης, συγκρίνοντας τους μ.ο. τριετιών πριν και κατά την κρίση (2005-2007 και 2009-2011), εμφανίζεται σταθερός στα ξενοδοχεία 5*, σημειώνει μικρή ποσοστιαία μείωση (-2%) στα ξενοδοχεία 4* και παρουσιάζει αύξηση (+9,2%) στα ξενοδοχεία 3*. Η αύξηση που παρουσιάστηκε στα ξενοδοχεία 3* οφείλεται στην μικρή τιμή του δείκτη το 2005 και στην μείωση που σημειώθηκε στο κυκλοφορούν ενεργητικό το 2007.

Οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις στα ξενοδοχεία 5* και 4* είχαν σημειώσει, την περίοδο προ κρίσης, υψηλές αυξήσεις ενώ κατά την διάρκεια της κρίσης επιβραδύνθηκε ο ρυθμός αύξησης τους (με εξαίρεση την μείωση που σημειώθηκε το 2009 στα ξενοδοχεία 4*). Στα ξενοδοχεία 3* οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις σημείωναν σταθερές σχεδόν τιμές κατά την περίοδο 2005-2009 και την επόμενη διετία (2010-2011) αυξήθηκαν απότομα (+47,16% σε σχέση με το 2008).

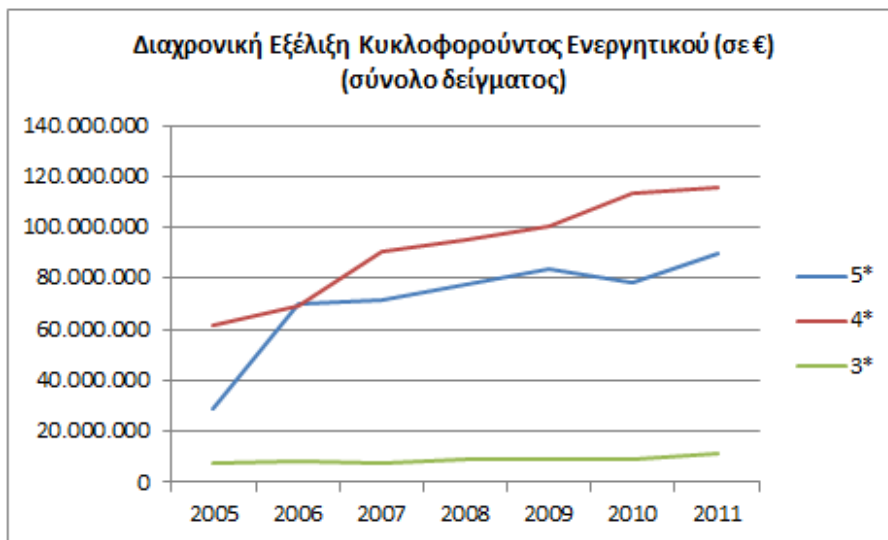
Το κυκλοφορούν ενεργητικό έχει σημειώσει αύξηση την τριετία 2008-2011 και στις τρεις κατηγορίες ξενοδοχείων από 16,57% μέχρι 25,50% ποσοστά που κρίνονται φυσιολογικά εξετάζοντας τις αντίστοιχες αυξήσεις της προ κρίσης περιόδου (με εξαίρεση την αύξηση που είχε σημειωθεί το 2006 στα ξενοδοχεία 5* και την μείωση που είχε σημειωθεί το 2007 στα ξενοδοχεία 3*).

Συνοψίζοντας, από τις ομαδοποιήσεις των ισολογισμών, η οικονομική κρίση δεν έχει επηρεάσει αρνητικά τον δείκτη γενικής ρευστότητας και το κυκλοφορούν ενεργητικό σε καμία κατηγορία ξενοδοχείων. Στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις παρατηρήθηκε μείωση του ρυθμού αύξησης κατά την κρίση (σε σχέση με την περίοδο προ κρίσης) στα ξενοδοχεία 5* και 4* και αυξήθηκε σημαντικά την διετία 2010-2011 στα ξενοδοχεία 3*.

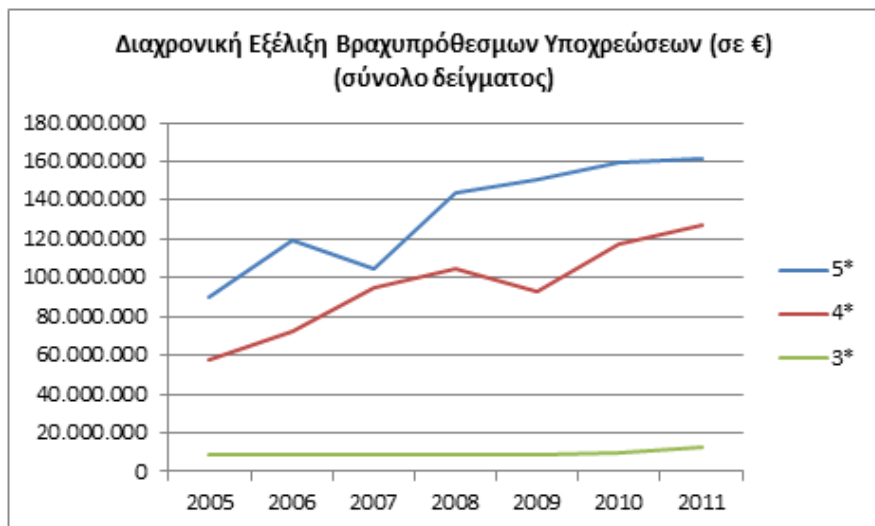
Ακολουθούν διαγράμματα με την διαχρονική εξέλιξη του δείκτη και βασικών στοιχείων που τον επηρεάζουν.

Διάγραμμα 6.10

Διάγραμμα 6.11

Διάγραμμα 6.12

Παρακάτω παρουσιάζονται αναλυτικά οι επιχειρήσεις του δείγματος μας ανά κατηγορία με τους αριθμητικούς μέσους του δείκτη ανά τριετία (πριν και κατά την κρίση) και ακολουθούν κάτω από κάθε πίνακα τα αποτελέσματα των μη παραμετρικών τεστ.

6.6 Πίνακας Δεικτών Γενικής Ρευστότητας Ξενοδοχειακών Επιχειρήσεων 5*	2005-2008	2009-2011
Επωνυμία		
LUXOTEL ΑΕ	1,4	1,01
ΑΤΛΑΝΤΙΚΑ ΑΕ	0,55	1,46
OLYMPIC HOTELS ΑΕ	0,39	0,74
ΣΒΥΡΙΑΔΗΣ ΑΕ	1,06	1,43
ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ - ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΕ	0,74	0,71
ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ Γ.Β. ΑΕ	0,37	0,94
MARITOUR ΑΕ	0,63	0,59
ΚΡΕΣΤΕΝ ΑΕ	1,89	0,4
ΑΙΘΡΙΟΝ ΠΑΛΛΑΣ ΑΕ	0,9	0,38
ΡΟΔΟΣ ΠΑΛΑΣ ΑΕ	1,12	0,58
ΛΑΝΔΑ ΑΕΤΕ	1,02	0,27
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΝΟΤΟΥ ΑΕ	0,2	0,2
ΡΕΞΕΚΑ ΑΕ	0,51	0,2
Μ.Ο. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ	0,83	0,69

Από τον πίνακα 6.6 παρατηρούμε ότι 9 από τις 13 επιχειρήσεις σημείωσαν πτώση στον δείκτη κατά την κρίση.

Διεξάγουμε το μη παραμετρικό τεστ Wilcoxon, επειδή $p\text{-value} > 0.05$ δεν απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση άρα δεν υπάρχουν σημαντικές στατιστικές διαφορές. (ακολουθούν τα αποτελέσματα στην εικόνα 6.1)

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
VAR00001	13	,8286	,47164	,20	1,89	,4508	,7351	1,0881
VAR00002	13	,6854	,42456	,20	1,46	,3251	,5878	,9776

Wilcoxon Signed Ranks Test

Ranks

		N	Mean Rank	Sum of Ranks
VAR00002 - VAR00001	Negative Ranks	9 ^a	6,44	58,00
	Positive Ranks	4 ^b	8,25	33,00
	Ties	0 ^c		
	Total	13		

a. VAR00002 < VAR00001

b. VAR00002 > VAR00001

c. VAR00002 = VAR00001

Test Statistics^b

	VAR00002 - VAR00001
Z	-,874 ^a
Asymp. Sig. (2-tailed)	,382

a. Based on positive ranks.

b. Wilcoxon Signed Ranks Test

Εικόνα 6.1

6.7 Πίνακας Δεικτών Γενικής Ρευστότητας Ξενοδοχειακών Επιχειρήσεων 4*	2005-2008	2009-2011
Επωνυμία		
ΣΙΡΕΝΕ ΑΕ	3,51	8,24
ΣΑΝΓΟΥΙΝΓΚ ΧΟΤΕΛΣ ΕΛΛΑΣ ΑΕ	3,37	3,75
ΚΑΣΤΡΑΚΙ ΦΑΛΗΡΑΚΙ ΜΠΗΤΣ ΑΕ	2,61	3,05
ΗΛΕΚΤΡΑ ΑΕ	0,35	2,82
ΜΠΕΛΒΕΝΤΕΡΕ ΑΕ	0,63	2,01
ΧΑΤΖΗΛΑΖΑΡΟΥ Ι & Ε ΑΕ	2,56	2,07
ΧΑΤΖΗΛΑΖΑΡΟΥ Ι. ΑΕ	1,5	1,82
ΓΕΩΡΓΑΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΕ	1,35	1,3
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΙΣ ΑΕ	1,17	1,1
ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΕ	0,66	1,06
ΚΟΝΑΝ ΑΕ	0,53	0,81
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ ΑΕ	0,55	0,88
ΤΟΥΡΕΞ ΑΕΤΞΕ	1,48	1,49
Ν. ΚΑΠΕΤΑΝΑΚΗΣ ΚΑΙ ΥΙΟΙ ΑΕ	0,35	0,61
ΚΥΑΝΗ ΑΚΤΗ ΑΕΤΕ	0,64	0,53
Ρ.Ε.Ε.Τ.Ε. ΑΕ	0,34	0,59
ΣΟΣΙΜΕΞ ΑΕ	1,02	0,39
ΣΑΙΝΤ ΚΡΙΣΤΟΦΕΡ ΑΕ	0,49	0,49
ΑΠΟΛΛΩΝ ΑΕ	2,26	1,15
ΕΣΠΕΡΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΕ	0,91	0,48
Ε.ΞΕ.Τ.Ε.Ρ. ΑΕ	0,16	0,27

ΚΑΛΙΟΥΔΑΚΗΣ Δ. - Μ. ΡΟΔΙΤΗΣ ΑΕ	2,25	0,77
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΙΣΕΙΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ ΑΕ	0,31	0,25
Γ.Ν. ΑΣΠΡΑΚΗΣ ΑΕ	0,4	0,15
Μ.Ο. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ	1,23	1,5

Από τον πίνακα 6.7 παρατηρούμε ότι 13 από τις 24 επιχειρήσεις σημείωσαν άνοδο στον δείκτη κατά την κρίση.

Διεξάγουμε το μη παραμετρικό τεστ του Wilcoxon, επειδή $p\text{-value} > 0,05$ δεν απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση άρα δεν υπάρχουν σημαντικές στατιστικές διαφορές (ακολουθούν τα αποτελέσματα στην εικόνα 6.2).

Descriptive Statistics								
	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
VAR00001	24	1,2260	1,00930	,16	3,51	,4231	,7868	2,0621
VAR00002	24	1,5043	1,71978	,15	8,24	,4985	,9714	1,9635

Wilcoxon Signed Ranks Test

Ranks				
		N	Mean Rank	Sum of Ranks
VAR00002 - VAR00001	Negative Ranks	11 ^a	11,18	123,00
	Positive Ranks	13 ^b	13,62	177,00
	Ties	0 ^c		
	Total	24		

a. VAR00002 < VAR00001
b. VAR00002 > VAR00001
c. VAR00002 = VAR00001

Test Statistics^b

	VAR00002 - VAR00001
Z	-,771 ^a
Asymp. Sig. (2-tailed)	,440

a. Based on negative ranks.
b. Wilcoxon Signed Ranks Test

Εικόνα 6.2

6.8 Πίνακας Δεικτών Γενικής Ρευστότητας Ξενοδοχειακών Επιχειρήσεων 3*	2005-2008	2009-2011
Επωνυμία		
ΜΟΥΣΣΕΣ ΑΕ	137,16	69,35
ΔΙΑΜΑΝΤ ΑΕ	11,65	13,59
ΠΕΥΚΟΣ ΜΠΗΤΣ ΑΕ	1,74	15,01
ΚΟΡΑΛΙ ΑΕ	0,95	2,87
ΔΕΣΠΟΤΑΚΗΣ Α & ΥΙΟΙ ΑΕ	3,36	2,39
ΛΥΜΠΕΡΙΑ ΑΕ	2,83	2,34
ΚΟΥΝΤΟΥΡΗ ΣΤΑΜΑΤΙΑ ΑΕ	1,47	4,69

Θ. Ι. ΣΩΤΡΙΑΛΛΗΣ ΑΕ	11,21	4,75
ΚΟΛΥΜΠΙΑ ΣΑΝ ΑΕ	1,37	2,05
Ι. ΒΛΑΣΤΟΣ ΚΑΙ Α. ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΑΕ	0,53	0,75
ΑΝΝΑΠΟΛΙΣ ΑΕ	0,14	0,55
ΑΠΤΕΡΟΣ ΝΙΚΗ ΑΕ	0,5	0,33
ΔΕΒΕΖΟΓΛΟΥ ΑΕ	0,57	0,41
ΚΟΙΛΙΑΣ ΑΕ	1,18	1,39
ΖΑΜΠΕΛΛΑΚΗΣ ΑΕ	0,29	0,47
ΠΟΛΙΑΣ ΑΕ	0,24	0,3
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΥΓΟΥΣΤΑΚΗ ΑΕ	0,42	0,56
ΛΙΝΔΙΑ ΠΕΥΚΟΙ ΛΙΝΔΟΣ ΑΕ	1,07	0,18
Μ.Ο. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ	9,82	6,78

Από τον πίνακα 6.8 παρατηρούμε ότι 11 από τις 18 επιχειρήσεις σημείωσαν άνοδο στον δείκτη κατά την κρίση.

Διεξάγουμε το μη παραμετρικό τεστ του Wilcoxon, επειδή $p\text{-value} > 0,05$ δεν απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση άρα δεν υπάρχουν σημαντικές στατιστικές διαφορές (ακολουθούν τα αποτελέσματα στην εικόνα 6.3)

Descriptive Statistics								
	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
VAR00001	18	9,8163	31,96506	,14	137,16	,4841	1,1280	2,9597
VAR00002	18	6,7767	16,20518	,18	69,35	,4552	1,7211	4,7042

Wilcoxon Signed Ranks Test				
Ranks				
		N	Mean Rank	Sum of Ranks
VAR00002 - VAR00001	Negative Ranks	7 ^a	10,43	73,00
	Positive Ranks	11 ^b	8,91	98,00
	Ties	0 ^c		
	Total	18		

a. VAR00002 < VAR00001
b. VAR00002 > VAR00001
c. VAR00002 = VAR00001

Test Statistics ^b	
Z	VAR00002 - VAR00001 -,544 ^a
Asymp. Sig. (2-tailed)	,586

a. Based on negative ranks.
b. Wilcoxon Signed Ranks Test

Εικόνα 6.3

6.5.2 Αριθμοδείκτης Περιθωρίου Μεικτού Κέρδους

Οι πωλήσεις και το κόστος πωλήσεων, στοιχεία που επηρεάζουν το δείκτη, όπως και τα αποτελέσματα του δείκτη που προκύπτουν από την ομαδοποίηση των ισολογισμών απεικονίζονται στους παρακάτω πίνακες.

Εξέλιξη δείκτη Μεικτού Κέρδους Ξενοδοχειακών Επιχειρήσεων ανά κατηγορία αστερών								
		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
5*	Ετησίως	10,41	14,69	15,83	15,19	12,18	12,55	18,31
	2005-2007, 2009-2011	13,64				14,35		
	2005-2011	14,17						
4*	Ετησίως	13,76	13,40	15,56	15,01	13,12	9,82	16,04
	2005-2007, 2009-2011	14,24				12,99		
	2005-2011	13,81						
3*	Ετησίως	40,60	43,66	46,21	40,53	40,72	45,48	49,81
	2005-2007, 2009-2011	43,49				45,34		
	2005-2011	43,86						

Πίνακας 6.9

		31/12/2005	31/12/2006	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2009	31/12/2010	31/12/2011
5*	Πωλήσεις	68.899.984	79.220.733	85.491.785	91.714.750	88.624.141	91.781.968	109.346.255
		75,12%	86,38%	93,21%	100,00%	96,63%	100,07%	119,22%
	Κόστος Πωλήσεων	61.728.692	67.580.778	71.959.804	77.781.912	77.827.407	80.264.076	89.328.450
		79,36%	86,88%	92,51%	100,00%	100,06%	103,19%	114,84%
4*	Πωλήσεις	121.168.758	133.770.289	145.010.700	143.476.610	138.556.373	142.714.146	158.424.472
		84,45%	93,23%	101,07%	100,00%	96,57%	99,47%	110,42%
	Κόστος Πωλήσεων	104.498.855	115.839.096	122.454.053	121.938.619	120.379.061	128.702.898	133.017.080
		85,70%	95,00%	100,42%	100,00%	98,72%	105,55%	109,09%
3*	Πωλήσεις	10.484.508	11.381.995	13.142.130	13.035.103	12.351.354	12.355.812	15.232.827
		80,43%	87,32%	100,82%	100,00%	94,75%	94,79%	116,86%
	Κόστος Πωλήσεων	6.227.564	6.412.279	7.068.743	7.752.131	7.321.412	6.735.875	7.644.914
		80,33%	82,72%	91,18%	100,00%	94,44%	86,89%	98,62%

Πίνακας 6.10

Από τους πίνακες 6.9 και 6.10 παρατηρούμε τα εξής:

Το υψηλότερο περιθώριο μεικτού κέρδους όλης συνολικά της περιόδου παρουσιάζουν τα ξενοδοχεία 3* (43,86%) με μεγάλη διαφορά από τις άλλες δύο κατηγορίες (5*: 14,17% και 4*:13,81%).

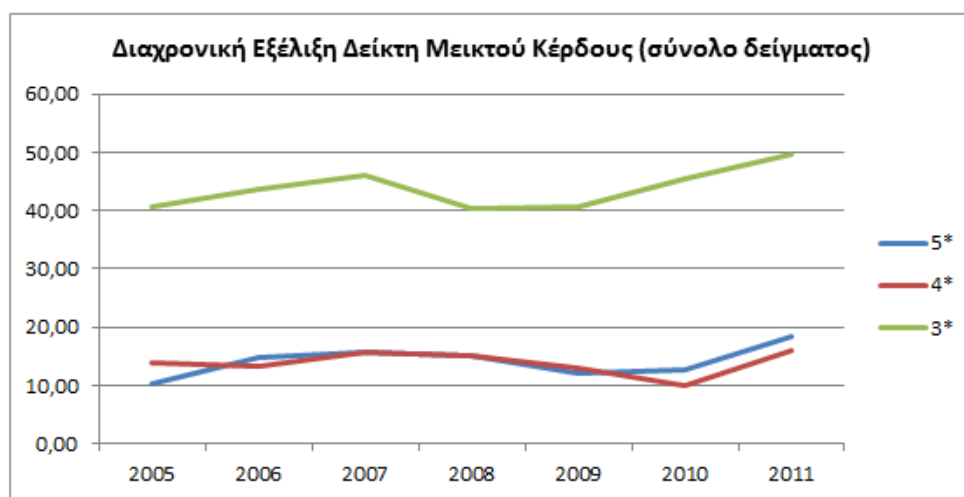
Ο δείκτης, συγκρίνοντας τους μ.ο. τριετιών πριν και κατά την κρίση (2005-2007 και 2009-2011) σημειώνει μείωση στα ξενοδοχεία 4* (-8,76%) ενώ θετικά έχει κυμανθεί στα ξενοδοχεία 5* και 3*. Η μείωση που παρουσιάστηκε στα ξενοδοχεία 4* οφείλεται στην κακή χρονιά του 2010 (9,82% η τιμή του δείκτη) και οι αυξήσεις στα ξενοδοχεία 5* και 3* οφείλονται κυρίως στην αύξηση των πωλήσεων τους το 2011.

Οι πωλήσεις μετά από μια κάμψη που είχαν παρουσιάσει το 2009-2010, ως απόρροια της οικονομικής κρίσης, παρουσίασαν μεγάλες αυξήσεις το 2011 (όπου ξεπέρασαν τις πωλήσεις του 2008) και στις τρεις κατηγορίες. Σε κάθε περίπτωση οι πωλήσεις την τριετία κατά την κρίση είναι αρκετά ψηλότερα από την τριετία πριν την κρίση και για τις τρεις κατηγορίες ξενοδοχείων.

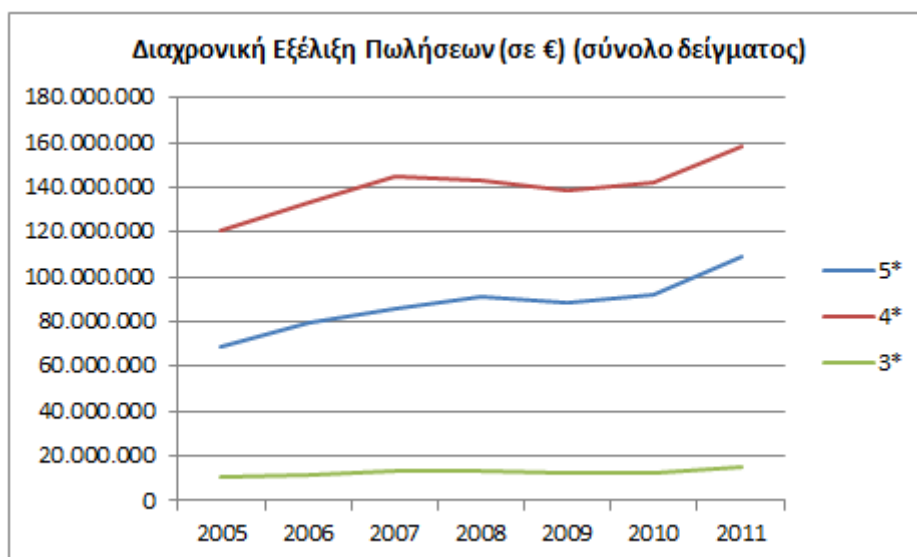
Το κόστος πωλήσεων δεν κινήθηκε όμοια και στις 3 κατηγορίες. Στα ξενοδοχεία 3* το κόστος πωλήσεων ήταν μόνιμα χαμηλότερα από τα επίπεδα του 2008 παρά τις διακυμάνσεις που σημειώθηκαν κατά την κρίση. Στα ξενοδοχεία 5* και 4* το κόστος πωλήσεων αυξήθηκε κυρίως την διετία 2010-2011 αλλά όχι περισσότερο από τις αυξήσεις των πωλήσεων που σημειώθηκαν την ίδια περίοδο.

Συνοψίζοντας, από τις ομαδοποιήσεις των ισολογισμών, η οικονομική κρίση επηρέασε τον δείκτη περιθωρίου μεικτού κέρδους και τις πωλήσεις αρνητικά το 2009 και στις τρεις κατηγορίες. Ωστόσο οι υψηλές τιμές που σημειώθηκαν το 2011 είχαν ως αποτέλεσμα ο δείκτης και οι πωλήσεις να είναι σε υψηλότερα επίπεδα από το 2008 και στις τρεις κατηγορίες των ξενοδοχείων εμφανίζοντας σημάδια ανάκαμψης για τον κλάδο.

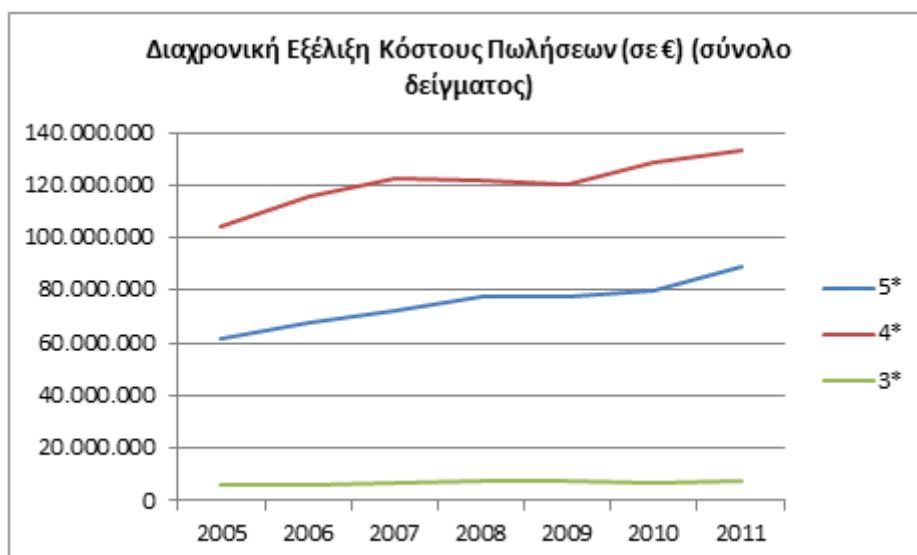
Ακολουθούν διαγράμματα με την διαχρονική εξέλιξη του δείκτη και βασικών στοιχείων που τον επηρεάζουν.

Διάγραμμα 6.13

Διάγραμμα 6.14

Διάγραμμα 6.15

Παρακάτω παρουσιάζονται αναλυτικά οι επιχειρήσεις του δείγματος μας ανά κατηγορία με τους αριθμητικούς μέσους του δείκτη ανά τριετία (πριν και κατά την κρίση) και ακολουθούν κάτω από κάθε πίνακα τα αποτελέσματα των μη παραμετρικών τεστ.

6.11 Πίνακας Δεικτών Μεικτού Κέρδους Ξενοδοχειακών Επιχειρήσεων 5*	2005-2008	2009-2011
Επωνυμία		
ΑΙΘΡΙΟΝ ΠΑΛΛΑΣ ΑΕ	39,57	37,17
ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ Γ.Β. ΑΕ	20,18	25,12
ΑΤΛΑΝΤΚΑ ΑΕ	9,97	23,97
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΝΟΤΟΥ ΑΕ	9,98	18,16
MARITOUR ΑΕ	18,25	16,54
ΡΟΔΟΣ ΠΑΛΛΑΣ ΑΕ	7,5	7,62

ΡΕΞΕΚΑ ΑΕ	13,12	6,06
ΛΑΝΔΑ ΑΕΤΕ	20,21	-7,98
OLYMPIC HOTELS ΑΕ	5,28	-10,55
ΚΡΕΣΤΕΝ ΑΕ	11,79	6,05
ΣΒΥΡΙΑΔΗΣ ΑΕ	13,48	2,83
ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ - ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΕ	0,03	-5,22
LUXOTEL ΑΕ	22,69	-7,93
Μ.Ο. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ	14,77	8,6

Από τον πίνακα 6.11 παρατηρούμε ότι 9 από τις 13 επιχειρήσεις σημείωσαν πτώση στις τιμές του δείκτη κατά την κρίση.

Διεξάγουμε το μη παραμετρικό τεστ του Wilcoxon, επειδή $p\text{-value} > 0.05$ δεν απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση άρα δεν υπάρχουν σημαντικές στατιστικές διαφορές (ακολουθούν τα αποτελέσματα στην εικόνα 6.4).

Descriptive Statistics								
	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
VAR00001	13	14,7728	9,86756	,03	39,57	8,7366	13,1158	20,1942
VAR00002	13	8,6024	14,81316	-10,55	37,17	-6,5755	6,0582	21,0662

Wilcoxon Signed Ranks Test

Ranks				
		N	Mean Rank	Sum of Ranks
VAR00002 - VAR00001	Negative Ranks	9 ^a	7,56	68,00
	Positive Ranks	4 ^b	5,75	23,00
	Ties	0 ^c		
	Total	13		

a. VAR00002 < VAR00001
b. VAR00002 > VAR00001
c. VAR00002 = VAR00001

Test Statistics^b

	VAR00002 - VAR00001
Z	-1,572 ^a
Asymp. Sig. (2-tailed)	,116

a. Based on positive ranks.
b. Wilcoxon Signed Ranks Test

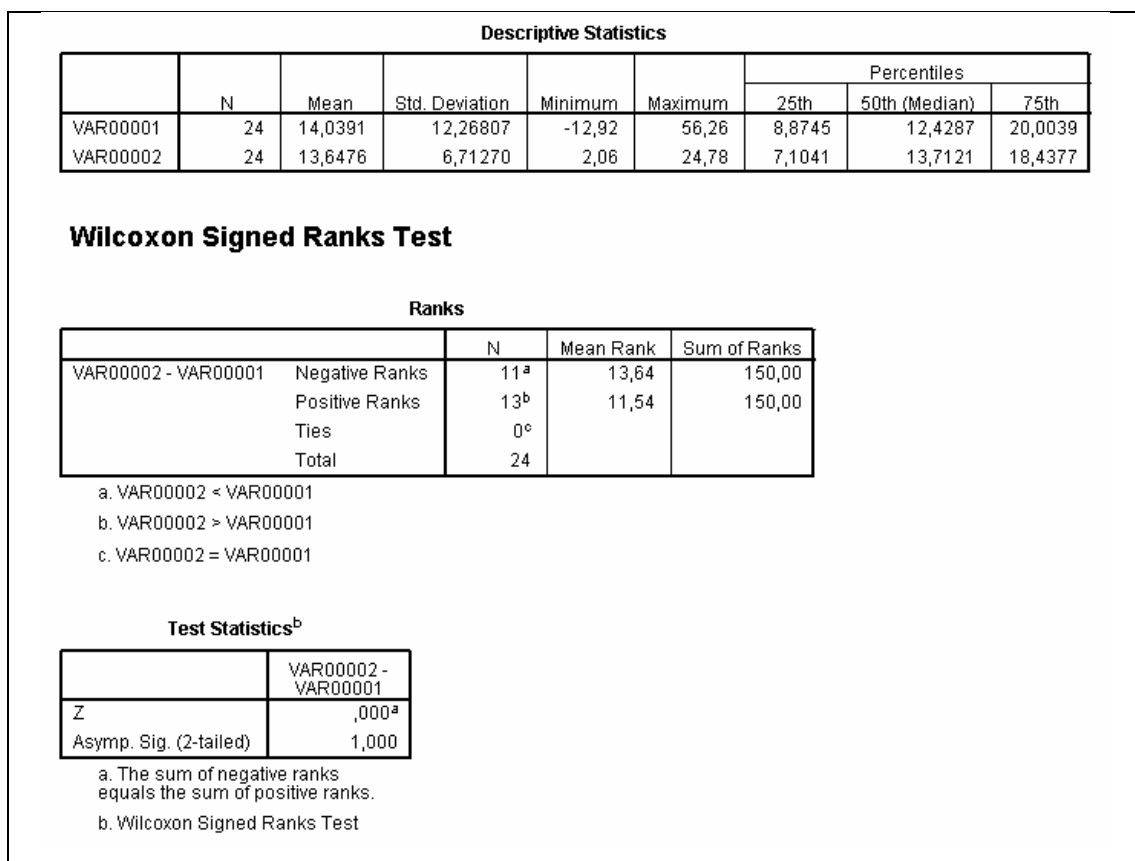
Εικόνα 6.4

6.12 Πίνακας Δεικτών Μεικτού Κέρδους Ξενοδοχειακών Επιχειρήσεων 4*	2005-2008	2009-2011
Επωνυμία		
Γ.Ν. ΑΣΠΡΑΚΗΣ ΑΕ	56,26	20,17
ΜΠΕΛΒΕΝΤΕΡΕ ΑΕ	18,92	21,97

ΧΑΤΖΗΛΑΖΑΡΟΥ Ι. ΑΕ	7,95	24,78
ΣΑΝΓΟΥΙΝΓΚ ΧΟΤΕΛΣ ΕΛΛΑΣ ΑΕ	22,36	20,62
ΚΑΣΤΡΑΚΙ ΦΑΛΗΡΑΚΙ ΜΠΗΤΣ ΑΕ	20,36	17,88
ΗΛΕΚΤΡΑ ΑΕ	15,84	22,03
ΣΑΙΝΤ ΚΡΙΣΤΟΦΕΡ ΑΕ	11,87	18,51
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ ΑΕ	11,61	17,65
ΧΑΤΖΗΛΑΖΑΡΟΥ Ι & Ε ΑΕ	23,49	18,01
ΤΟΥΡΕΞ ΑΕΤΞΕ	18,76	13,71
ΚΑΛΙΟΥΔΑΚΗΣ Δ. - Μ. ΡΟΔΙΤΗΣ ΑΕ	22,31	13,72
ΚΟΝΑΝ ΑΕ	9,79	18,22
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΙΣ ΑΕ	10,88	10,9
ΚΑΝΗ ΑΚΤΗ ΑΞΤΕ	8,57	10,4
ΑΠΟΛΛΩΝ ΑΕ	21,12	12,97
Ρ.Ε.Ε.Τ.Ε. ΑΕ	13,95	5,06
Ν. ΚΑΠΕΤΑΝΑΚΗΣ ΚΑΙ ΥΙΟΙ ΑΕ	14,8	13,36
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ ΑΕ	9,95	15,95
ΣΙΡΕΝΕ ΑΕ	-12,92	4,97
Ε.ΞΕ.Τ.Ε.Ρ. ΑΕ	-2,5	2,06
ΓΕΩΡΓΑΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΕ	10,47	2,96
ΣΟΣΙΜΕΞ ΑΕ	2,35	3,54
ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΕ	7,76	12,12
ΕΣΠΕΡΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΕ	12,98	6
Μ.Ο. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ	14,04	13,65

Από τον πίνακα 6.12 παρατηρούμε ότι 13 από τις 24 επιχειρήσεις σημείωσαν άνοδο στις τιμές του δείκτη κατά την κρίση.

Διεξάγουμε το μη παραμετρικό τεστ του Wilcoxon, επειδή $p\text{-value} > 0.05$ δεν απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση άρα δεν υπάρχουν σημαντικές στατιστικές διαφορές (ακολουθούν τα αποτελέσματα στην εικόνα 6.5).

Εικόνα 6.5

6.13 Πίνακας Δεικτών Μεικτού Κέρδους Ξενοδοχειακών Επιχειρήσεων 3*	2005-2008	2009-2011
Επωνυμία		
ΔΕΒΕΖΟΓΛΟΥ ΑΕ	79,71	58,98
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΥΓΟΥΣΤΑΚΗ ΑΕ	20,83	71,32
ΛΙΝΔΙΑ ΠΕΥΚΟΙ ΛΙΝΔΟΣ ΑΕ	75,95	90,57
ΑΝΝΑΠΟΛΙΣ ΑΕ	87,69	87,48
ΔΕΣΠΟΤΑΚΗΣ Α & ΥΙΟΙ ΑΕ	24,15	67,54
ΚΟΙΛΙΑΣ ΑΕ	64,25	80,24
ΠΟΛΙΑΣ ΑΕ	73,32	68,79
ΜΟΥΣΣΕΣ ΑΕ	90,51	78,49
ΑΠΤΕΡΟΣ ΝΙΚΗ ΑΕ	31,82	31,57
ΚΟΡΑΛΙ ΑΕ	-14,62	21,84
ΠΕΥΚΟΣ ΜΠΗΤΣ ΑΕ	41,19	30,99
ΚΟΥΝΤΟΥΡΗ ΣΤΑΜΑΤΙΑ ΑΕ	42,14	32,85
Θ. Ι. ΣΩΤΡΙΛΛΗΣ ΑΕ	14,25	31,66
Ι. ΒΛΑΣΤΟΣ ΚΑΙ Α. ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΑΕ	11,71	11,73
ΚΟΛΥΜΠΙΑ ΣΑΝ ΑΕ	13,12	14,36
ΔΙΑΜΑΝΤ ΑΕ	11,18	-10,86
ΛΥΜΠΕΡΙΑ ΑΕ	82,36	55,09
ΖΑΜΠΕΛΛΑΚΗΣ ΑΕ	8,36	1,26
Μ.Ο. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ	42,11	45,77

Από τον πίνακα 6.13 παρατηρούμε ότι 10 από τις 18 σημείωσαν πτώση στις τιμές του δείκτη κατά την κρίση.

Διεξάγουμε το μη παραμετρικό τεστ του Wilcoxon, επειδή $p\text{-value} > 0.05$ δεν απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση άρα δεν υπάρχουν σημαντικές στατιστικές διαφορές (ακολουθούν τα αποτελέσματα στην εικόνα 6.6).

Descriptive Statistics								
	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
VAR00001	18	42,1076	33,25482	-14,62	90,51	12,7695	36,5070	76,8932
VAR00002	18	45,7712	31,26316	-10,86	90,57	19,9674	43,9683	73,1126

Wilcoxon Signed Ranks Test

Ranks				
		N	Mean Rank	Sum of Ranks
VAR00002 - VAR00001	Negative Ranks	10 ^a	8,20	82,00
	Positive Ranks	8 ^b	11,13	89,00
	Ties	0 ^c		
	Total	18		

a. VAR00002 < VAR00001
b. VAR00002 > VAR00001
c. VAR00002 = VAR00001

Test Statistics^b

	VAR00002 - VAR00001
Z	-,152 ^a
Asymp. Sig. (2-tailed)	,879

a. Based on negative ranks.
b. Wilcoxon Signed Ranks Test

Εικόνα 6.6

6.5.3 Αριθμοδείκτης Καθαρού Κέρδους

Οι χρηματοοικονομικές δαπάνες και τα μη λειτουργικά έξοδα, στοιχεία που επηρεάζουν τον δείκτη, όπως και τα αποτελέσματα του δείκτη που προκύπτουν από την ομαδοποίηση ισολογισμών απεικονίζονται στους παρακάτω πίνακες (έχοντας αναλύσει παραπάνω τα μεγέθη των πωλήσεων και τους κόστους πωλήσεων τα επόμενα σημαντικότερα στοιχεία που επηρεάζουν την κερδοφορία των επιχειρήσεων και κατ' επέκταση τον δείκτη καθαρού κέρδους, είναι οι χρηματοοικονομικές δαπάνες και τα μη λειτουργικά έξοδα για αυτό και εμφανίζονται στον πίνακα 6.15).

Εξέλιξη δείκτη Καθαρού Κέρδους Ξενοδοχειακών Επιχειρήσεων ανά κατηγορία αστερών								
		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
5*	Ετησίως	-13,30	-7,65	-10,88	-10,49	-13,78	-18,03	-11,24
	2005-2007, 2009-2011	-10,61				-14,35		
	2005-2011	-12,20						
4*	Ετησίως	0,93	-0,03	-0,45	-2,87	-4,18	-5,21	0,43
	2005-2007, 2009-2011	0,15				-2,99		
	2005-2011	-1,63						
3*	Ετησίως	-2,55	-3,47	-0,50	2,07	-1,81	-4,19	3,48
	2005-2007, 2009-2011	-2,17				-0,84		
	2005-2011	-1,00						

Πίνακας 6.14

		31/12/2005	31/12/2006	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2009	31/12/2010	31/12/2011
5*	Χρημ/κές Δαπάνες	5.519.505	6.166.059	8.780.037	10.362.029	9.820.314	11.227.789	15.451.855
		53,27%	59,51%	84,73%	100,00%	94,77%	108,36%	149,12%
	Μη λειτουργικά Εξόδα	1.317.477	1.111.683	1.893.349	1.427.141	800.703	1.561.779	2.444.978
		92,32%	77,90%	132,67%	100,00%	56,11%	109,43%	171,32%
4*	Χρημ/κές Δαπάνες	5.231.854	6.193.464	9.455.228	12.070.794	10.072.722	8.752.958	12.429.015
		43,34%	51,31%	78,33%	100,00%	83,45%	72,51%	102,97%
	Μη λειτουργικά Εξόδα	688.898	1.274.314	856.943	1.048.630	2.003.128	2.515.881	2.365.179
		65,70%	121,52%	81,72%	100,00%	191,02%	239,92%	225,55%
3*	Χρημ/κές Δαπάνες	492.406	652.437	764.533	677.030	510.498	670.144	900.863
		72,73%	96,37%	112,92%	100,00%	75,40%	98,98%	133,06%
	Μη λειτουργικά Εξόδα	135.968	36.706	233.333	103.493	65.378	246.645	263.705
		131,38%	35,47%	225,46%	100,00%	63,17%	238,32%	254,81%

Πίνακας 6.15

Από τους πίνακες 6.14 και 6.15 παρατηρούμε τα εξής:

Ο δείκτης καθαρού κέρδους λαμβάνει αρνητικές τιμές (με εξαίρεση το 2011 στα ξενοδοχεία 4* και 3* που σημειώθηκαν οριακά θετικές τιμές) και στις τρεις κατηγορίες για όλη την εξεταζόμενη περίοδο. Τις μεγαλύτερες αρνητικές τιμές τις εμφανίζουν τα ξενοδοχεία 5*. Οι αρνητικές τιμές του δείκτη, οφείλονται στα αρνητικά καθαρά κέρδη προ φόρων.

Ο δείκτης, συγκρίνοντας τους μ.ο. τριετιών πριν και κατά την κρίση (2005-2007 και 2009-2011), μειώνεται στα ξενοδοχεία 5* και 4* ενώ αυξάνεται στα ξενοδοχεία 3*. Ο δείκτης είχε σημειώσει μεγάλες μειώσεις το 2009 (σε σχέση με το 2008) και αυξήθηκε το 2011 και στις τρεις κατηγορίες.

Οι χρηματοοικονομικές δαπάνες κυμαίνονται στα επίπεδα του 2008 αλλά πολύ υψηλότερα από την προ κρίση περίοδο στα ξενοδοχεία 4*. Στα ξενοδοχεία 5*

και 3* κατά την κρίση σημειώθηκαν αυξήσεις 49,12% και 33,06% αντίστοιχα, όμοιες με αυτές που είχαν σημειωθεί την περίοδο προ κρίσης.

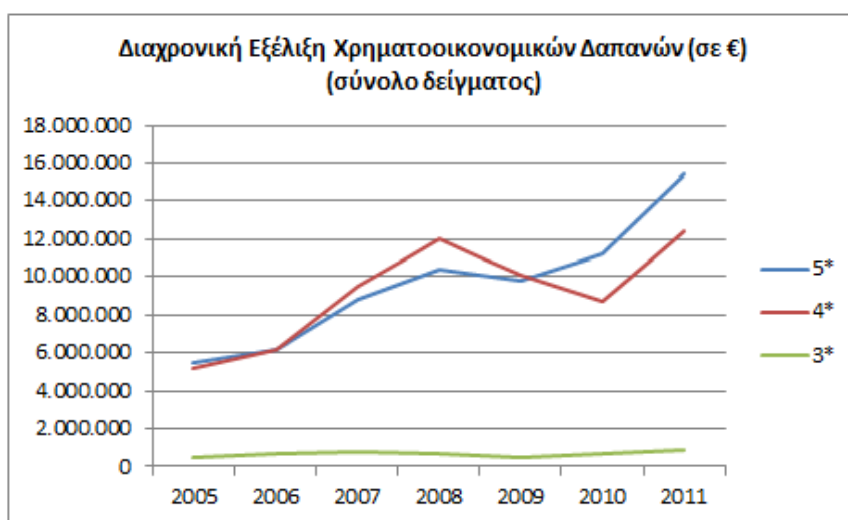
Τα μη λειτουργικά έξοδα έχουν αυξηθεί αρκετά και στις τρεις κατηγορίες κατά την κρίση, παρά την μείωση που είχε σημειωθεί το 2009 στα ξενοδοχεία 5* και 3*, λόγω των αυξήσεων που σημειώθηκαν την διετία 2010-2011.

Συνοψίζοντας, από τις ομαδοποιήσεις των ισολογισμών, η οικονομική κρίση επηρέασε αρνητικά τον δείκτη καθαρού κέρδους κυρίως το 2009 και στις τρεις κατηγορίες ενώ θετικές τιμές κατάφεραν να σημειώσουν τα ξενοδοχεία 4* και 3* το 2011. Στα αρνητικά στοιχεία του κλάδου, συγκαταλέγονται οι αυξήσεις των τόκων και των μη λειτουργικών εξόδων.

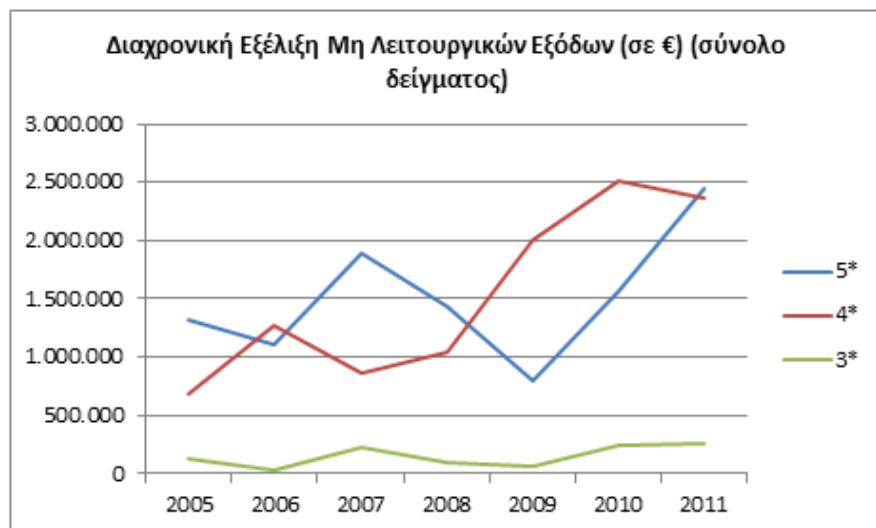
Ακολουθούν διαγράμματα με την διαχρονική εξέλιξη του δείκτη και βασικών στοιχείων που τον επηρεάζουν.

Διάγραμμα 6.16

Διάγραμμα 6.17

Διάγραμμα 6.18

Παρακάτω παρουσιάζονται αναλυτικά οι επιχειρήσεις του δείγματος μας ανά κατηγορία αστερών με τους αριθμητικούς μέσους του δείκτη ανά τριετία (πριν και κατά την κρίση) και ακολουθούν κάτω από κάθε πίνακα τα αποτελέσματα των μη παραμετρικών τεστ.

6.16 Πίνακας Δεικτών Καθαρού Κέρδους Ξενοδοχειακών Επιχειρήσεων 5*	2005-2008	2009-2011
Επωνυμία		
ΑΤΛΑΝΤΙΚΑ ΑΕ	-13,63	10,09
OLYMPIC HOTELS ΑΕ	1,03	-7,63
ΑΙΘΡΙΟΝ ΠΑΛΛΑΣ ΑΕ	6,25	-16,24
ΡΕΞΕΚΑ ΑΕ	-2,22	-18,07
ΡΟΔΟΣ ΠΑΛΑΣ ΑΕ	-8,38	-12,76
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΝΟΤΟΥ ΑΕ	-27,21	-15,81
ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ Γ.Β. ΑΕ	-10,22	-10,34
ΛΑΝΔΑ ΑΞΤΕ	-12,8	-41,7
ΚΡΕΣΤΕΝ ΑΕ	-8,53	-22,56
MARITOUR ΑΕ	-1,37	-68,03
ΣΒΥΡΙΑΔΗΣ ΑΕ	-12,59	-29,69
LUXOTEL ΑΕ	1,44	-27,53
ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ - ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΕ	-13,73	-43,76
Μ.Ο. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ	-7,84	-23,39

Από τον πίνακα 6.16 παρατηρούμε ότι 11 από τις 13 επιχειρήσεις σημείωσαν πτώση στον δείκτη κατά την κρίση.

Διεξάγουμε το μη παραμετρικό τεστ του Wilcoxon, επειδή $p\text{-value} < 0.05$ απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση άρα υπάρχουν σημαντικές στατιστικές διαφορές (ακολουθούν τα αποτελέσματα στην εικόνα 6.7).

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
VAR00001	13	-7,8434	8,82117	-27,21	6,25	-13,2158	-8,5322	-,1687
VAR00002	13	-23,3868	19,55707	-68,03	10,09	-35,6933	-18,0680	-11,5492

Wilcoxon Signed Ranks Test

Ranks

		N	Mean Rank	Sum of Ranks
VAR00002 - VAR00001	Negative Ranks	11 ^a	7,09	78,00
	Positive Ranks	2 ^b	6,50	13,00
	Ties	0 ^c		
	Total	13		

a. VAR00002 < VAR00001

b. VAR00002 > VAR00001

c. VAR00002 = VAR00001

Test Statistics^b

	VAR00002 - VAR00001
Z	-2,271 ^a
Asymp. Sig. (2-tailed)	,023

a. Based on positive ranks.

b. Wilcoxon Signed Ranks Test

Εικόνα 6.7

6.17 Πίνακας Δεικτών Καθαρού Κέρδους Ξενοδοχειακών Επιχειρήσεων 4*	2005-2008	2009-2011
Επωνυμία		
ΣΑΝΓΟΥΙΝΓΚ ΧΟΤΕΛΣ ΕΛΛΑΣ ΑΕ	19,65	17,05
ΧΑΤΖΗΛΑΖΑΡΟΥ Ι. ΑΕ	-4,66	16,85
ΜΠΕΛΒΕΝΤΕΡΕ ΑΕ	2,31	6,14
ΚΑΣΤΡΑΚΙ ΦΑΛΗΡΑΚΙ ΜΠΗΤΣ ΑΕ	8,1	3,31
ΗΛΕΚΤΡΑ ΑΕ	5,04	11,91
ΧΑΤΖΗΛΑΖΑΡΟΥ Ι & Ε ΑΕ	10,83	4,64
ΣΟΣΙΜΕΞ ΑΕ	-3,04	-2,15
ΣΑΙΝΤ ΚΡΙΣΤΟΦΕΡ ΑΕ	-10,68	-5,96
ΚΥΑΝΗ ΑΚΤΗ ΑΕΤΕ	-0,2	0,29
Ε.ΞΕ.Τ.Ε.Ρ. ΑΕ	-8,48	-5,85
ΚΑΛΙΟΥΔΑΚΗΣ Δ. - Μ. ΡΟΔΙΤΗΣ ΑΕ	13,8	-1,88
ΓΕΩΡΓΑΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΕ	-2,86	-8,46
ΚΟΝΑΝ ΑΕ	-9,45	-0,54
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ ΑΕ	-3,01	-9,52
ΣΙΡΕΝΕ ΑΕ	-26,01	-8,51
ΑΠΟΛΛΩΝ ΑΕ	8,21	-4,27
ΕΣΠΕΡΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΕ	2,44	-8,17
Ρ.Ε.Ξ.Τ.Ε. ΑΕ	-21,66	-24,04
ΤΟΥΡΕΞ ΑΕΤΞΕ	1,71	-19,47
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ ΑΕ	-10,15	-4,38
Γ.Ν. ΑΣΠΡΑΚΗΣ ΑΕ	-25,33	-24,43
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΙΣ ΑΕ	-8,25	-14,36

ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΕ	-13,6	-17,9
Ν. ΚΑΠΕΤΑΝΑΚΗΣ ΚΑΙ ΥΙΟΙ ΑΕ	-11,63	-47,52
Μ.Ο. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ	-3,62	-6,13

Από τον πίνακα 6.17 παρατηρούμε ότι 13 από τις 24 επιχειρήσεις σημείωσαν πτώση στις τιμές του δείκτη κατά την κρίση.

Διεξάγουμε το μη παραμετρικό τεστ του Wilcoxon, επειδή $p\text{-value} > 0.05$ δεν απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση άρα δεν υπάρχουν σημαντικές στατιστικές διαφορές (ακολουθούν τα αποτελέσματα στην εικόνα 6.8).

Descriptive Statistics								
	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
VAR00001	24	-3,6214	11,71052	-26,01	19,65	-10,5515	-3,0233	4,3926
VAR00002	24	-6,1342	14,20182	-47,52	17,05	-13,1488	-5,1174	2,5518

Wilcoxon Signed Ranks Test

Ranks				
		N	Mean Rank	Sum of Ranks
VAR00002 - VAR00001	Negative Ranks	13 ^a	14,08	183,00
	Positive Ranks	11 ^b	10,64	117,00
	Ties	0 ^c		
	Total	24		

a. VAR00002 < VAR00001
b. VAR00002 > VAR00001
c. VAR00002 = VAR00001

Test Statistics^b

	VAR00002 - VAR00001
Z	-,943 ^a
Asymp. Sig. (2-tailed)	,346

a. Based on positive ranks.
b. Wilcoxon Signed Ranks Test

Εικόνα 6.8

6.18 Πίνακας Δεικτών Καθαρού Κέρδους Ξενοδοχειακών Επιχειρήσεων 3*	2005-2008	2009-2011
Επωνυμία		
ΔΕΒΕΖΟΓΛΟΥ ΑΕ	-5,46	11,56
ΑΠΤΕΡΟΣ ΝΙΚΗ ΑΕ	4,08	2,24
ΔΙΑΜΑΝΤ ΑΕ	5,12	-13,1
ΚΟΙΛΙΑΣ ΑΕ	4,11	15,31
ΛΥΜΠΕΡΙΑ ΑΕ	3,77	8,76
ΚΟΡΑΛΙ ΑΕ	-44,09	12,03
Ι. ΒΛΑΣΤΟΣ ΚΑΙ Α. ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΑΕ	-9,56	-12,55
ΚΟΛΥΜΠΙΑ ΣΑΝ ΑΕ	-1,63	-1,49

ΑΝΝΑΠΟΛΙΣ ΑΕ	-11,64	-2,08
ΔΕΣΠΟΤΑΚΗΣ Α & ΥΙΟΙ ΑΕ	2,71	2,42
ΛΙΝΔΙΑ ΠΕΥΚΟΙ ΛΙΝΔΟΣ ΑΕ	-4,2	1,07
Θ. Ι. ΣΩΤΡΙΛΛΗΣ ΑΕ	-18,43	-2,76
ΠΟΛΙΑΣ ΑΕ	-2,39	-14,79
ΠΕΥΚΟΣ ΜΠΗΤΣ ΑΕ	2,48	-3,15
ΜΟΥΣΣΕΣ ΑΕ	-4,38	-24,25
ΖΑΜΠΕΛΛΑΚΗΣ ΑΕ	-3,72	-7,37
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΥΓΟΥΣΤΑΚΗ ΑΕ	3,51	-27,22
ΚΟΥΝΤΟΥΡΗ ΣΤΑΜΑΤΙΑ ΑΕ	1,66	-14,61
Μ.Ο. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ	-4,34	-3,89

Από τον πίνακα 6.18 παρατηρούμε ότι 10 από τις 18 επιχειρήσεις σημείωσαν πτώση στις τιμές του δείκτη κατά την κρίση.

Διεξάγουμε το μη παραμετρικό τεστ του Wilcoxon, επειδή $p\text{-value} > 0.05$ δεν απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση άρα δεν υπάρχουν σημαντικές στατιστικές διαφορές (ακολουθούν τα αποτελέσματα στην εικόνα 6.9).

Descriptive Statistics								
	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
VAR00001	18	-4,3360	11,79102	-44,09	5,12	-6,4864	-2,0110	3,5732
VAR00002	18	-3,8869	12,12179	-27,22	15,31	-13,4775	-2,4229	4,0044

Wilcoxon Signed Ranks Test

Ranks				
		N	Mean Rank	Sum of Ranks
VAR00002 - VAR00001	Negative Ranks	10 ^a	9,40	94,00
	Positive Ranks	8 ^b	9,63	77,00
	Ties	0 ^c		
	Total	18		

a. VAR00002 < VAR00001
b. VAR00002 > VAR00001
c. VAR00002 = VAR00001

Test Statistics^b

	VAR00002 - VAR00001
Z	-,370 ^a
Asymp. Sig. (2-tailed)	,711

a. Based on positive ranks.
b. Wilcoxon Signed Ranks Test

Εικόνα 6.9

6.5.4 Αριθμοδείκτης Απόδοσης Συνολικών Κεφαλαίων

Τα αποτελέσματα χρήσης προ φόρων και τα συνολικά κεφάλαια, στοιχεία που επηρεάζουν τον δείκτη, όπως και τα αποτελέσματα του δείκτη που προκύπτουν από την ομαδοποίηση των ισολογισμών απεικονίζονται στους παρακάτω πίνακες:

Εξέλιξη δείκτη Απόδοσης Συν. Κεφαλαίων Ξενοδοχειακών Επιχειρήσεων ανά κατηγορία αστέρων								
		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
5*	Ετησίως	-1,40	0,03	-0,14	0,15	-0,44	-0,98	0,57
	2005-2007, 2009-2011	-0,50				-0,28		
	2005-2011	-0,32						
4*	Ετησίως	1,91	1,75	2,14	1,62	0,85	0,26	2,53
	2005-2007, 2009-2011	1,93				1,21		
	2005-2011	1,58						
3*	Ετησίως	0,54	0,57	1,56	1,79	0,54	0,28	2,52
	2005-2007, 2009-2011	0,89				1,12		
	2005-2011	1,12						

Πίνακας 6.19

		31/12/2005	31/12/2006	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2009	31/12/2010	31/12/2011
5*	Σύνολο Κεφαλαίων	260.184.124	324.217.491	364.633.250	483.739.676	539.331.058	544.915.641	554.846.837
		53,79%	67,02%	75,38%	100,00%	111,49%	112,65%	114,70%
	Καθαρά Αποτ. Χρ. προ φόρων	-9.163.932	-6.057.270	-9.304.326	-9.619.779	-12.214.328	-16.545.728	-12.287.820
		95,26%	62,97%	96,72%	100,00%	126,97%	172,00%	127,73%
4*	Σύνολο Κεφαλαίων	332.772.568	351.526.779	411.552.534	490.097.843	501.424.821	514.325.659	517.712.343
		67,90%	71,73%	83,97%	100,00%	102,31%	104,94%	105,63%
	Καθαρά Αποτ. Χρ. προ φόρων	1.129.245	-45.211	-649.019	-4.115.810	-5.788.896	-7.438.203	674.215
		-27,44%	1,10%	15,77%	100,00%	140,65%	180,72%	-16,38%
3*	Σύνολο Κεφαλαίων	41.582.954	44.765.750	44.862.079	52.755.601	53.100.829	53.571.993	56.736.730
		78,82%	84,85%	85,04%	100,00%	100,65%	101,55%	107,55%
	Καθαρά Αποτ. Χρ. προ φόρων	-267.752	-395.488	-65.178	269.439	-223.477	-517.953	529.632
		-99,37%	-146,78%	-24,19%	100,00%	-82,94%	-192,23%	196,57%

Πίνακας 6.20

Από τους πίνακες 6.19 και 6.20 παρατηρούμε τα εξής:

Θετικές αλλά χαμηλές τιμές εμφανίζει ο μ.ο του δείκτη απόδοσης συνολικών κεφαλαίων όλης της περιόδου για τα ξενοδοχεία 4* και 3*, αρνητικό μέσο όρο εμφανίζει για τα ξενοδοχεία 5*.

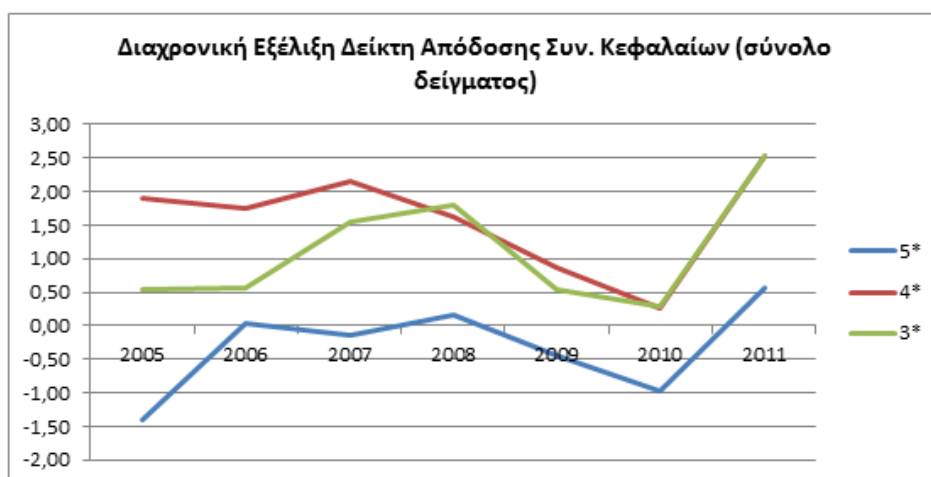
Ο δείκτης, συγκρίνοντας τους μ.ο. τριετιών πριν και κατά την κρίση (2005-2007 και 2009-2011), σημείωσε αύξηση στα ξενοδοχεία 5* και 3*, ενώ πτωτικά κινήθηκε στα ξενοδοχεία 4*. Και στις τρεις κατηγορίες ο δείκτης το 2011 παρουσιάζει υψηλότερες τιμές από την περίοδο προ κρίσης.

Τα καθαρά αποτελέσματα χρήσης προ φόρων εμφανίζουν συνεχώς αρνητικές τιμές στα ξενοδοχεία 5*, ενώ στα ξενοδοχεία 4* και 3* μόλις το 2011 σημείωσαν θετικές τιμές.

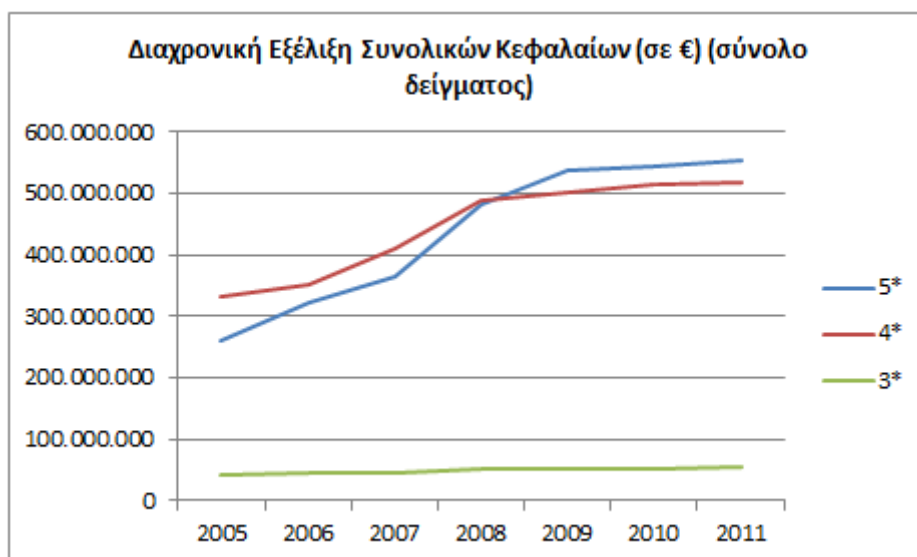
Στα συνολικά κεφάλαια, είχαν σημειωθεί μεγάλες αυξήσεις και στις τρεις κατηγορίες την περίοδο 2005-2007, ενώ κατά την κρίση οι ρυθμοί αύξησης τους επιβραδύνονται αισθητά.

Συνοψίζοντας, από τις ομαδοποιήσεις των ισολογισμών, η οικονομική κρίση έχει επηρεάσει αρνητικά τον δείκτη απόδοσης συνολικών κεφαλαίων κατά τα έτη 2009 και 2010 και στις 3 κατηγορίες αλλά οι αυξήσεις που σημειώθηκαν το 2011 ανέβασαν τον μ.ο. της περιόδου 2009-2011 περισσότερο από τον μ.ο. της περιόδου 2005-2007 στα ξενοδοχεία 5* και 3*.

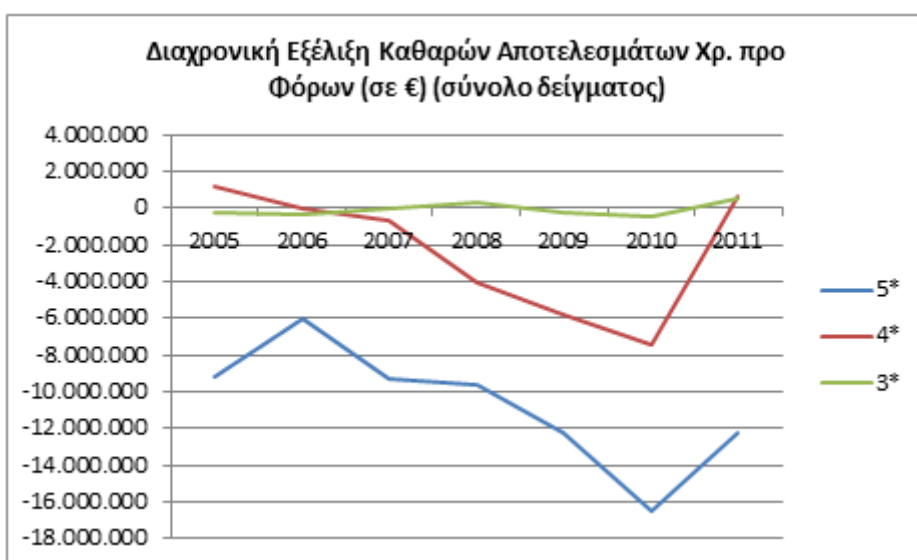
Ακολουθούν διαγράμματα με την διαχρονική εξέλιξη του δείκτη και βασικών στοιχείων που τον επηρεάζουν.

Διάγραμμα 6.19

Διάγραμμα 6.20

Διάγραμμα 6.21

Παρακάτω παρουσιάζονται αναλυτικά οι επιχειρήσεις του δείγματος μας ανά κατηγορία αστερών με τους αριθμητικούς μέσους του δείκτη ανά τριετία (πριν και κατά την κρίση) και ακολουθούν κάτω από κάθε πίνακα τα αποτελέσματα των μη παραμετρικών τεστ.

6.21 Πίνακας Δεικτών Απόδοσης Συνολικών Κεφαλαίων Ξενοδοχειακών Επιχειρήσεων 5*	2005-2008	2009-2011
Επωνυμία		
ΑΤΛΑΝΤΙΚΑ ΑΕ	-1,02	3,84
OLYMPIC HOTELS ΑΕ	0,3	-0,35

ΡΕΞΕΚΑ ΑΕ	2,68	-2,34
ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ Γ.Β. ΑΕ	-0,24	1,57
ΑΙΘΡΙΟΝ ΠΑΛΛΑΣ ΑΕ	3,5	-0,83
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΝΟΤΟΥ ΑΕ	-3,38	-0,95
ΡΟΔΟΣ ΠΑΛΛΑΣ ΑΕ	-2,3	-1,58
ΛΑΝΔΑ ΑΞΤΕ	-0,31	-3,31
ΚΡΕΣΤΕΝ ΑΕ	0,86	0,06
ΣΒΥΡΙΑΔΗΣ ΑΕ	1,32	-0,56
ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ - ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΕ	-2,16	-1,01
MARITOUR ΑΕ	1,1	-3,46
LUXOTEL ΑΕ	2,77	-7,58
M.O. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ	0,24	-1,27

Από τον πίνακα 6.21 παρατηρούμε ότι 8 από τις 13 επιχειρήσεις σημείωσαν πτώση στις τιμές του δείκτη κατά την κρίση.

Διεξάγουμε το μη παραμετρικό τεστ του Wilcoxon, επειδή $p\text{-value} > 0.05$ δεν απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση άρα δεν υπάρχουν σημαντικές στατιστικές διαφορές (ακολουθούν τα αποτελέσματα στην εικόνα 6.10).

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
VAR00001	13	,2409	2,09611	-3,38	3,50	-1,5890	,3002	1,9996
VAR00002	13	-1,2699	2,70270	-7,58	3,84	-2,8252	-,9463	-,1464

Wilcoxon Signed Ranks Test

Ranks

	N	Mean Rank	Sum of Ranks
VAR00002 - VAR00001			
Negative Ranks	8 ^a	7,75	62,00
Positive Ranks	5 ^b	5,80	29,00
Ties	0 ^c		
Total	13		

a. VAR00002 < VAR00001

b. VAR00002 > VAR00001

c. VAR00002 = VAR00001

Test Statistics^b

	VAR00002 - VAR00001
Z	-1,153 ^a
Asymp. Sig. (2-tailed)	,249

a. Based on positive ranks.

b. Wilcoxon Signed Ranks Test

Εικόνα 6.10

6.22 Πίνακας Δεικτών Απόδοσης Συνολικών Κεφαλαίων Ξενοδοχειακών Επιχειρήσεων 4*	2005-2008	2009-2011
Επωνυμία		
ΧΑΤΖΗΛΑΖΑΡΟΥ Ι. ΑΕ	1,68	6,16
ΣΑΝΓΟΥΙΝΓΚ ΧΟΤΕΛΣ ΕΛΛΑΣ ΑΕ	8,4	4,8
ΜΠΕΛΒΕΝΤΕΡΕ ΑΕ	4,17	3,6
ΧΑΤΖΗΛΑΖΑΡΟΥ Ι & Ε ΑΕ	7,17	3,64
ΗΛΕΚΤΡΑ ΑΕ	3,23	4,43
ΚΑΣΤΡΑΚΙ ΦΑΛΗΡΑΚΙ ΜΠΗΤΣ ΑΕ	2,77	1,34
ΣΑΙΝΤ ΚΡΙΣΤΟΦΕΡ ΑΕ	2,33	2,12
ΣΟΣΙΜΕΞ ΑΕ	-0,15	1,11
ΚΟΝΑΝ ΑΕ	-0,41	3,97
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ ΑΕ	0,69	1,95
ΚΥΑΝΗ ΑΚΤΗ ΑΕΤΕ	1,67	1,83
ΚΑΛΙΟΥΔΑΚΗΣ Δ. - Μ. ΡΟΔΙΤΗΣ ΑΕ	6,19	2
Ε.ΞΕ.Τ.Ε.Ρ. ΑΕ	-0,96	0,26
ΣΙΡΕΝΕ ΑΕ	-5,86	1,6
ΑΠΟΛΛΩΝ ΑΕ	3,66	0,75
Ν. ΚΑΠΕΤΑΝΑΚΗΣ ΚΑΙ ΥΙΟΙ ΑΕ	-4,1	-1,03
Ρ.Ε.Ξ.Τ.Ε. ΑΕ	-3,27	-4,71
ΤΟΥΡΕΞ ΑΕΤΞΕ	2,13	-1,74
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΙΣ ΑΕ	-1,22	-0,25
ΓΕΩΡΓΑΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΕ	-0,45	-2,17
Γ.Ν. ΑΣΠΡΑΚΗΣ ΑΕ	-2,44	-2,66
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ ΑΕ	-1,17	2,2
ΕΣΠΕΡΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΕ	3,05	-1,31
ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΕ	-1,18	-1,37
Μ.Ο. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ	1,08	1,1

Από τον πίνακα 6.22 παρατηρούμε ότι 13 από τις 24 επιχειρήσεις σημείωσαν πτώση στις τιμές του δείκτη κατά την κρίση.

Διεξάγουμε το μη παραμετρικό τεστ του Wilcoxon, επειδή $p\text{-value} > 0.05$ δεν απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση άρα δεν υπάρχουν σημαντικές στατιστικές διαφορές (ακολουθούν τα αποτελέσματα στην εικόνα 6.11).

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
VAR00001	24	1,0809	3,48844	-5,86	8,40	-1,1797	1,1797	3,1870
VAR00002	24	1,1043	2,65215	-4,71	6,16	-1,2443	1,4666	3,2530

Wilcoxon Signed Ranks Test

Ranks

		N	Mean Rank	Sum of Ranks
VAR00002 - VAR00001	Negative Ranks	13 ^a	12,23	159,00
	Positive Ranks	11 ^b	12,82	141,00
	Ties	0 ^c		
	Total	24		

a. VAR00002 < VAR00001

b. VAR00002 > VAR00001

c. VAR00002 = VAR00001

Test Statistics^b

	VAR00002 - VAR00001
Z	-,257 ^a
Asymp. Sig. (2-tailed)	,797

a. Based on positive ranks.

b. Wilcoxon Signed Ranks Test

Εικόνα 6.11

6.23 Πίνακας Δεικτών Απόδοσης Συνολικών Κεφαλαίων Ξενοδοχειακών Επιχειρήσεων 3*	2005-2008	2009-2011
Επωνυμία		
ΚΟΙΛΙΑΣ ΑΕ	1,42	5,2
ΔΕΒΕΖΟΓΛΟΥ ΑΕ	0,58	3,53
ΑΠΤΕΡΟΣ ΝΙΚΗ ΑΕ	2,02	2,37
ΔΙΑΜΑΝΤ ΑΕ	2,13	-2,75
ΚΟΛΥΜΠΙΑ ΣΑΝ ΑΕ	2,64	4,17
ΛΥΜΠΕΡΙΑ ΑΕ	3,73	4,41
Ι. ΒΛΑΣΤΟΣ ΚΑΙ Α. ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΑΕ	-2,68	-3,42
ΛΙΝΔΙΑ ΠΕΥΚΟΙ ΛΙΝΔΟΣ ΑΕ	1,61	2,99
ΠΟΛΙΑΣ ΑΕ	-0,04	-1,95
ΔΕΣΠΟΤΑΚΗΣ Α & ΥΙΟΙ ΑΕ	2,51	1,56
ΑΝΝΑΠΟΛΙΣ ΑΕ	-0,4	0,44
ΚΟΡΑΛΙ ΑΕ	-0,98	1,42
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΥΓΟΥΣΤΑΚΗ ΑΕ	2,37	0,19
ΜΟΥΣΣΕΣ ΑΕ	-0,38	-1,05
Θ. Ι. ΣΩΤΡΙΑΛΛΗΣ ΑΕ	-3,8	-0,78
ΠΕΥΚΟΣ ΜΠΗΤΣ ΑΕ	1,39	-1,21
ΚΟΥΝΤΟΥΡΗ ΣΤΑΜΑΤΙΑ ΑΕ	1,06	-1,31
ΖΑΜΠΕΛΛΑΚΗΣ ΑΕ	1,39	-1,16
Μ.Ο. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ	0,81	0,7

Από τον πίνακα 6.23 παρατηρούμε ότι 9 από της 18 επιχειρήσεις σημείωσαν πτώση κατά την κρίση.

Διεξάγουμε το μη παραμετρικό τεστ του Wilcoxon, επειδή $p\text{-value} > 0.05$ δεν απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση άρα δεν υπάρχουν σημαντικές στατιστικές διαφορές (ακολουθούν τα αποτελέσματα στην εικόνα 6.12).

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
VAR00001	18	,8091	1,91732	-3,80	3,73	-,3886	1,3907	2,1914
VAR00002	18	,7036	2,61150	-3,42	5,20	-1,2322	,3140	3,1244

Wilcoxon Signed Ranks Test

	N	Mean Rank	Sum of Ranks
VAR00002 - VAR00001			
Negative Ranks	9 ^a	9,67	87,00
Positive Ranks	9 ^b	9,33	84,00
Ties	0 ^c		
Total	18		

a. VAR00002 < VAR00001

b. VAR00002 > VAR00001

c. VAR00002 = VAR00001

	VAR00002 - VAR00001
Z	-,065 ^a
Asymp. Sig. (2-tailed)	,948

a. Based on positive ranks.

b. Wilcoxon Signed Ranks Test

Εικόνα 6.12

6.5.5 Αριθμοδείκτης Απόδοσης Ιδίων Κεφαλαίων

Τα ίδια κεφάλαια και τα αποτελέσματα του δείκτη που προκύπτουν από την ομαδοποίηση των ισολογισμών απεικονίζονται στους παρακάτω πίνακες (εμφανίζουμε μόνο την εξέλιξη των ιδίων κεφαλαίων διότι τα καθαρά αποτελέσματα αναλύθηκαν στην δείκτη απόδοσης συνολικών κεφαλαίων).

Εξέλιξη δείκτη Απόδοσης Ιδίων Κεφαλαίων Ξενοδοχειακών Επιχειρήσεων ανά κατηγορία αστέρων								
		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
5*	Ετησίως	-12,33	-6,13	-8,06	-5,98	-6,96	-9,63	-6,60
	2005-2007, 2009-2011	-8,84				-7,73		
	2005-2011	-7,96						
4*	Ετησίως	0,67	-0,03	-0,38	-2,05	-2,75	-3,58	0,33
	2005-2007, 2009-2011	0,09				-2,00		
	2005-2011	-1,11						
3*	Ετησίως	-1,01	-1,40	-0,22	0,72	-0,60	-1,43	1,43
	2005-2007, 2009-2011	-0,88				-0,20		
	2005-2011	-0,36						

Πίνακας 6.24

		31/12/2005	31/12/2006	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2009	31/12/2010	31/12/2011
5*	Ίδια Κεφάλαια	74.300.133	98.868.611	115.480.142	160.832.929	175.535.932	171.730.213	186.059.214
		46,20%	61,47%	71,80%	100,00%	109,14%	106,78%	115,68%
4*	Ίδια Κεφάλαια	167.687.503	161.932.033	170.645.545	200.438.348	210.866.135	208.033.710	207.307.444
		83,66%	80,79%	85,14%	100,00%	105,20%	103,79%	103,43%
3*	Ίδια Κεφάλαια	26.597.948	28.203.210	29.566.915	37.436.696	37.438.219	36.291.263	37.095.290
		71,05%	75,34%	78,98%	100,00%	100,00%	96,94%	99,09%

Πίνακας 6.25

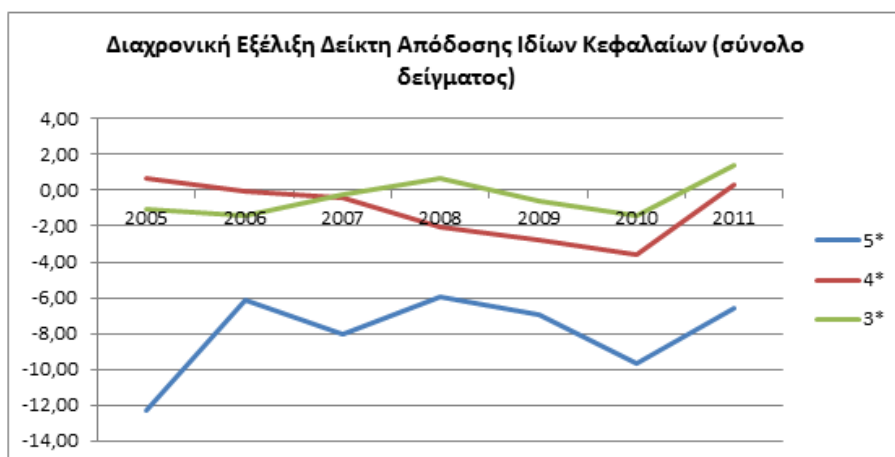
Από τους πίνακες 6.24 και 6.25 παρατηρούμε τα εξής:

Αρνητικές τιμές εμφανίζονται στον δείκτη απόδοσης ιδίων κεφαλαίων και στις τρεις κατηγορίες σχεδόν όλα τα έτη (με εξαίρεση το 2011 για 4* και 3* και το 2005 για 4*), γεγονός που οφείλεται στις ζημιές που καταγράφονται γενικότερα. Υψηλότερες αρνητικές τιμές παρουσιάζονται στα ξενοδοχεία 5*.

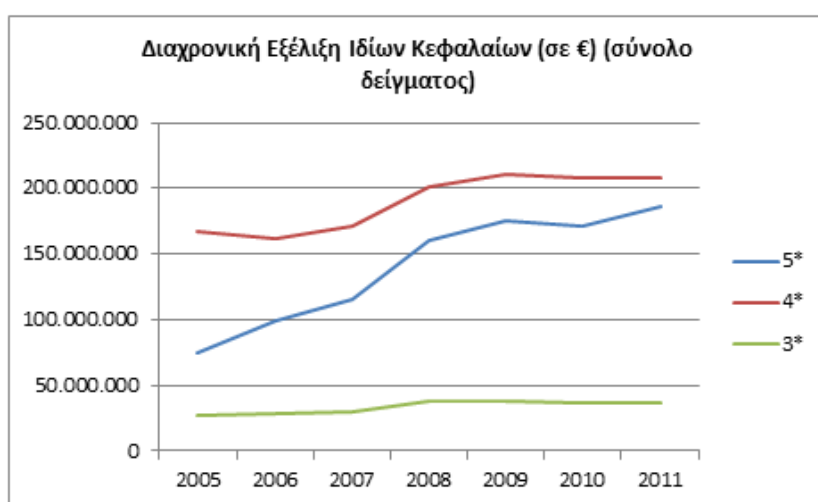
Ο δείκτης, συγκρίνοντας τους μ.ο. τριετιών πριν και κατά την κρίση (2005-2007 και 2009-2011), παρουσιάζει αύξηση στα ξενοδοχεία 5* και 3* ενώ μειώνεται στα ξενοδοχεία 4*. Το 2011 οι αυξήσεις που σημειώθηκαν στον δείκτη εμφανίζουν σημάδια ανάκαμψης κυρίως στα ξενοδοχεία 4* και 3*.

Τα ίδια κεφάλαια, μετά τις αυξήσεις που σημείωσαν την τριετία 2005-2007 και στις τρεις κατηγορίες (υψηλότερες στις κατηγορίες των 5*), αυξάνονται με χαμηλότερους ρυθμούς κατά την κρίση στα ξενοδοχεία 5* ενώ στα ξενοδοχεία 4* και 3* παραμένουν σχεδόν σταθερά.

Ακολουθούν διαγράμματα με την διαχρονική εξέλιξη του δείκτη και βασικών στοιχείων που τον επηρεάζουν.

Διάγραμμα 6.22

Διάγραμμα 6.23

Παρακάτω παρουσιάζονται αναλυτικά οι επιχειρήσεις του δείγματος μας ανά κατηγορία με τους αριθμητικούς μέσους του δείκτη ανά τριετία (πριν και κατά την κρίση) και ακολουθούν κάτω από κάθε πίνακα τα αποτελέσματα των στατιστικών τεστ.

6.26 Πίνακας Δεικτών Απόδοσης Ιδίων Κεφαλαίων Ξενοδοχειακών Επιχειρήσεων 5*		
Επωνυμία	2005-2008	2009-2011
ΑΙΘΡΙΟΝ ΠΑΛΛΑΣ ΑΕ	2,75	-4,10
ΑΤΛΑΝΤΙΚΑ ΑΕ	-12,79	6,56
ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ Γ.Β. ΑΕ	-10,51	-5,65
ΛΑΝΔΑ ΑΕΤΕ	-12,44	-22,22
ΡΕΞΕΚΑ ΑΕ	-4,79	-48,53
ΡΟΔΟΣ ΠΑΛΛΑΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ ΑΕ	-4,76	-3,93
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΝΟΤΟΥ ΑΕ	-188,47	-158,73
ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ - ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΕ	-27,40	-187,11
LUXOTEL ΑΕ	9,11	-24,63
ΣΒΥΡΙΑΔΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ & ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ	-8,03	-21,42

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΕ		
ΚΡΕΣΤΕΝ ΑΕ	-2,47	-5,68
OLYMPIC HOTELS ΑΕ	0,99	-2,50
MARITOUR ΑΕ	-0,27	-14,96
Μ.Ο. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ	-19,93	-37,92

Από το πίνακα 6.26 παρατηρούμε ότι 9 από τις 13 επιχειρήσεις σημείωσαν πτώση στις τιμές του δείκτη κατά την κρίση.

Διεξάγουμε μη παραμετρικό τεστ του Wilcoxon, επειδή $p\text{-value} > 0.05$ δεν απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση άρα δεν υπάρχουν σημαντικές στατιστικές διαφορές (ακολουθούν τα αποτελέσματα στην εικόνα 6.13).

Descriptive Statistics								
	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
VAR00001	13	-19,9299	51,43427	-188,47	9,11	-12,6132	-4,7914	,3594
VAR00002	13	-37,9161	61,77856	-187,11	6,56	-36,5783	-14,9616	-4,0177

Wilcoxon Signed Ranks Test

Ranks				
	N	Mean Rank	Sum of Ranks	
VAR00002 - VAR00001				
Negative Ranks	9 ^a	7,44	67,00	
Positive Ranks	4 ^b	6,00	24,00	
Ties	0 ^c			
Total	13			

a. VAR00002 < VAR00001
b. VAR00002 > VAR00001
c. VAR00002 = VAR00001

Test Statistics^b

	VAR00002 - VAR00001
Z	-1,503 ^a
Asymp. Sig. (2-tailed)	,133

a. Based on positive ranks.
b. Wilcoxon Signed Ranks Test

Εικόνα 6.13

6.27 Πίνακας Δεικτών Απόδοσης Ιδίων Κεφαλαίων Ξενοδοχειακών Επιχειρήσεων 4*		
Επωνυμία	2005-2008	2009-2011
ΑΠΟΛΛΩΝ ΑΕ	5,25	-2,40
ΕΣΠΕΡΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΕ	2,67	-6,10
ΗΛΕΚΤΡΑ ΑΕ	3,63	6,00
ΚΑΛΙΟΥΔΑΚΗΣ Δ. - Μ. ΡΟΔΙΤΗΣ ΑΕ	8,98	-1,36
ΚΥΑΝΗ ΑΚΤΗ ΑΣΤΕ	-0,16	0,09
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΙΣ ΑΕ	-10,05	-12,73

ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΕ	-12,16	-17,32
Ρ.Ε.Ξ.Τ.Ε. ΑΕ	-27,45	-408,80
ΣΑΝΓΟΥΙΝΓΚ ΧΟΤΕΛΣ ΕΛΛΑΣ ΑΕ	10,00	5,50
ΣΟΣΙΜΕΞ ΑΕ	-2,38	-3,09
ΧΑΤΖΗΛΑΖΑΡΟΥ Ι. ΑΕ	-4,58	14,94
ΧΑΤΖΗΛΑΖΑΡΟΥ Ι & Ε ΑΕ	10,99	4,51
Γ.Ν. ΑΣΠΡΑΚΗΣ ΑΕ	-9,37	-7,13
Ε.ΞΕ.Τ.Ε.Ρ. ΑΕ	-4,69	-2,40
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΣΙΡΕΝΕ ΑΕ	-10,57	-4,34
ΚΑΣΤΡΑΚΙ ΦΑΛΗΡΑΚΙ ΜΠΗΤΣ ΑΕ	3,22	1,41
Ν. ΚΑΠΕΤΑΝΑΚΗΣ ΚΑΙ ΥΙΟΙ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥΡ. ΕΠΙΧ. ΑΕ	-18,53	-31,39
ΚΟΝΑΝ ΑΕ	-30,62	-2,59
ΣΑΙΝΤ ΚΡΙΣΤΟΦΕΡ ΑΕ	-7,68	-12,15
ΤΟΥΡΕΞ ΑΕΤΞΕ	0,42	-4,26
ΓΕΩΡΓΑΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΕ	-1,48	-3,64
ΜΠΕΛΒΕΝΤΕΡΕ ΑΕ	2,67	4,21
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ ΑΕ	-4,09	-7,59
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ ΑΕ	-28,59	-8,71
Μ.Ο. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ	-5,19	-20,81

Από τον πίνακα 6.27 παρατηρούμε ότι 15 από τις 24 επιχειρήσεις σημείωσαν πτώση στις τιμές του δείκτη κατά την κρίση.

Διεξάγουμε το μη παραμετρικό τεστ του Wilcoxon, επειδή $p\text{-value} > 0.05$ δεν απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση άρα δεν υπάρχουν σημαντικές στατιστικές διαφορές (ακολουθούν τα αποτελέσματα στην εικόνα 6.14).

Descriptive Statistics									
	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles			
						25th	50th (Median)	75th	
VAR00001	24	-5,1903	11,69788	-30,62	10,99	-10,4430	-3,2331	3,0793	
VAR00002	24	-20,8061	83,13290	-408,80	14,94	-8,4294	-3,3644	1,0811	

Wilcoxon Signed Ranks Test

Ranks

	N	Mean Rank	Sum of Ranks
VAR00002 - VAR00001			
Negative Ranks	15 ^a	12,93	194,00
Positive Ranks	9 ^b	11,78	106,00
Ties	0 ^c		
Total	24		

a. VAR00002 < VAR00001
b. VAR00002 > VAR00001
c. VAR00002 = VAR00001

Test Statistics^b

	VAR00002 - VAR00001
Z	-1,257 ^a
Asymp. Sig. (2-tailed)	,209

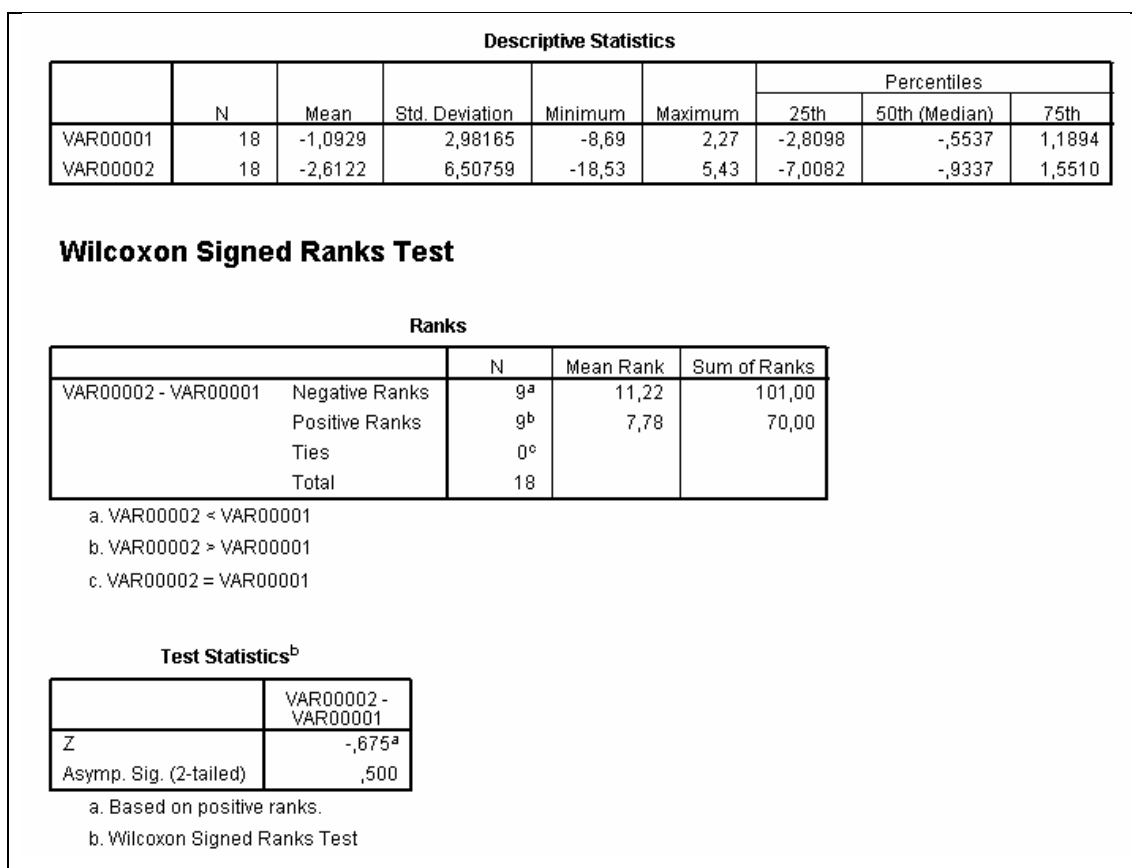
a. Based on positive ranks.
b. Wilcoxon Signed Ranks Test

Εικόνα 6.14

6.28 Πίνακας Δεικτών Απόδοσης Ιδίων Κεφαλαίων Ξενοδοχειακών Επιχειρήσεων 3*		
Επωνυμία	2005-2008	2009-2011
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΥΓΟΥΣΤΑΚΗ ΑΕ	0,98	-9,40
ΔΕΣΠΟΤΑΚΗΣ Α & ΥΙΟΙ ΑΕ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ ΕΥΡΩΠΗ	0,96	0,65
ΑΠΤΕΡΟΣ ΝΙΚΗ ΑΕ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΑΙ & ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	1,08	1,91
ΚΟΡΑΛΙ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΑΙ & ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΕ	-4,77	1,43
ΛΥΜΠΕΡΙΑ ΑΕ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ	2,12	4,97
ΚΟΛΥΜΠΙΑ ΣΑΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗΣ & ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΕ	-2,46	-1,54
ΑΝΝΑΠΟΛΙΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ & ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗ ΑΕ	-2,02	-0,25
ΛΙΝΔΙΑ ΠΕΥΚΟΙ ΛΙΝΔΟΣ ΑΕ	-4,22	0,74
ΠΕΥΚΟΣ ΜΠΗΤΣ ΑΕ	1,52	-1,32
ΚΟΥΝΤΟΥΡΗ ΣΤΑΜΑΤΙΑ ΑΕ	0,86	-6,21
Ι. ΒΛΑΣΤΟΣ ΚΑΙ Α. ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΑΕ	-8,69	-18,53
DIAMANT ΑΕ	2,27	-2,95
ΚΟΙΛΙΑΣ ΑΕ	2,21	5,43
ΠΟΛΙΑΣ ΑΕ	-2,10	-13,62
ΔΕΒΕΖΟΓΛΟΥ ΑΕ	-0,72	3,51
Θ. Ι. ΣΩΤΡΙΛΛΗΣ ΑΕ	-3,87	-0,81
ΜΟΥΣΣΕΣ ΑΕ	-0,39	-1,05
ΖΑΜΠΕΛΛΑΚΗΣ ΑΕ	-2,44	-9,97
Μ.Ο. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ	-1,09	-2,61

Από τον πίνακα 6.28 παρατηρούμε ότι 9 από τις 18 επιχειρήσεις παρουσίασαν πτώση στις τιμές του δείκτη κατά την κρίση.

Διεξάγουμε το μη παραμετρικό τεστ του Wilcoxon, επειδή $p\text{-value} > 0.05$ δεν απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση άρα δεν υπάρχουν σημαντικές στατιστικές διαφορές (ακολουθούν τα αποτελέσματα στην εικόνα 6.15).

Εικόνα 6.15

6.5.6 Αριθμοδείκτης Ταχύτητας Εισπράξεως Απαιτήσεων

Οι απατήσεις και οι πωλήσεις, στοιχεία που επηρεάζουν τον δείκτη, όπως και τα αποτελέσματα του δείκτη που προκύπτουν από την ομαδοποίηση των ισολογισμών απεικονίζονται στους παρακάτω πίνακες (δεν γίνεται ανάλυση των πωλήσεων διότι αυτή έχει πραγματοποιηθεί στον αριθμοδείκτη περιθωρίου μεικτού κέρδους)

Εξέλιξη δείκτη Ταχύτητας Εισπράξεως Απαιτήσεων Ξενοδοχειακών Επιχειρήσεων ανά κατηγορία αστέρων								
		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
5*	Ετησίως	3,42	2,44	2,75	1,99	1,50	1,63	1,74
	2005-2007, 2009-2011	2,87				1,62		
	2005-2011	2,21						
4*	Ετησίως	3,12	3,01	2,50	2,13	1,95	1,68	1,94
	2005-2007, 2009-2011	2,87				1,86		
	2005-2011	2,33						
3*	Ετησίως	3,33	2,00	3,09	2,27	2,36	2,24	2,63
	2005-2007, 2009-2011	2,81				2,41		
	2005-2011	2,56						

Πίνακας 6.29

		31/12/2005	31/12/2006	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2009	31/12/2010	31/12/2011
5*	Πωλήσεις	68.899.984	79.220.733	85.491.785	91.714.750	88.624.141	91.781.968	109.346.255
		75,12%	86,38%	93,21%	100,00%	96,63%	100,07%	119,22%
	Απαιτήσεις	20.145.608	32.460.600	31.140.040	46.099.453	59.246.208	56.140.290	63.019.685
		43,70%	70,41%	67,55%	100,00%	128,52%	121,78%	136,70%
4*	Πωλήσεις	121.168.758	133.770.289	145.010.700	143.476.610	138.556.373	142.714.146	158.424.472
		84,45%	93,23%	101,07%	100,00%	96,57%	99,47%	110,42%
	Απαιτήσεις	38.831.211	44.488.688	58.096.166	67.477.553	71.114.904	84.989.769	81.468.156
		57,55%	65,93%	86,10%	100,00%	105,39%	125,95%	120,73%
3*	Πωλήσεις	10.484.508	11.381.995	13.142.130	13.035.103	12.351.354	12.355.812	15.232.827
		80,43%	87,32%	100,82%	100,00%	94,75%	94,79%	116,86%
	Απαιτήσεις	3.146.190	5.702.143	4.254.741	5.746.197	5.243.249	5.510.434	5.796.525
		54,75%	99,23%	74,04%	100,00%	91,25%	95,90%	100,88%

Πίνακας 6.30

Από τους πίνακες 6.29 και 6.30 παρατηρούμε τα εξής:

Τον υψηλότερο (άρα και καλύτερο) διαχρονικά δείκτη ταχύτητας εισπραξης απαιτήσεων εμφανίζουν τα ξενοδοχεία 3* και με μικρή διαφορά ακολουθούν ξενοδοχεία 4* και 5*.

Ο δείκτης, συγκρίνοντας τους μ.ο. τριετιών πριν και κατά την κρίση (2005-2007 και 2009-2011) εμφανίζει μεγάλες μειώσεις στα ξενοδοχεία 5* και 4* ενώ μικρότερη μείωση παρουσιάζει στα ξενοδοχεία 3*. Το 2010 και 2011 τα ξενοδοχεία 5* και 4* σημείωσαν χαμηλότερες τιμές στον δείκτη σε σχέση με το 2008.

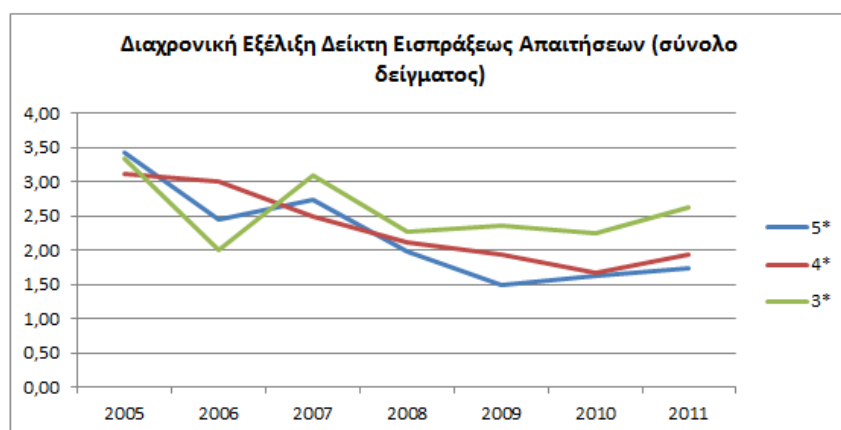
Το 2011 παρατηρείται μια μείωση του δείκτη (σε όλες τις κατηγορίες) η οποία όμως οφείλεται, όπως φαίνεται και στον σχετικό πίνακα, στην μεγαλύτερη αύξηση που έχει σημειωθεί στις πωλήσεις σε σχέση με τις απαιτήσεις την αντίστοιχη περίοδο.

Οι απαιτήσεις και στις τρεις κατηγορίες είχαν σημειώσει πολύ μεγάλη άνοδο την περίοδο 2005-2009. Την τριετία κατά την κρίση μεγαλύτερη αύξηση έχει

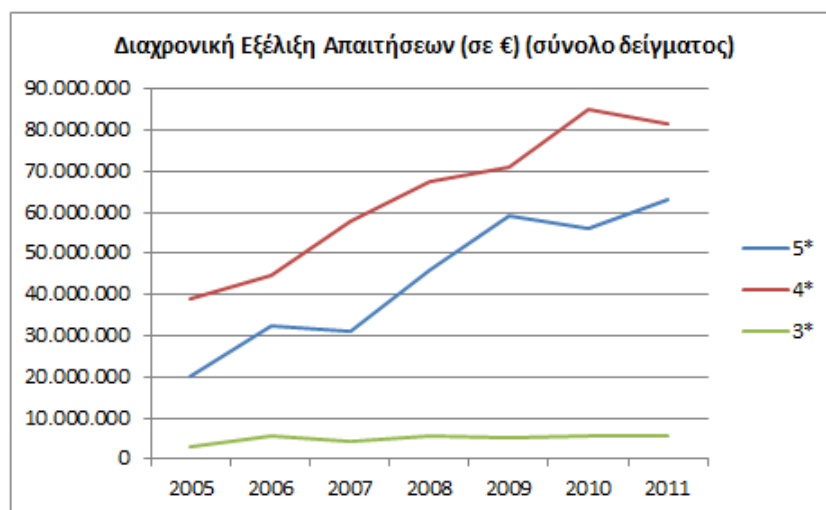
σημειωθεί στα ξενοδοχεία 5* (36,70%) και ακολουθούν τα ξενοδοχεία 4* (20,73%)
 Στα επίπεδα του 2008 βρίσκονται οι απαιτήσεις στα ξενοδοχεία 3* το 2011.

Συνοψίζοντας, από τις ομαδοποιήσεις των ισολογισμών, η οικονομική κρίση έχει επηρεάσει αρνητικά τον δείκτη ταχύτητας είσπραξης απαιτήσεων και στις τρεις κατηγορίες ενώ εμφανίζονται σημάδια ανάκαμψης το 2011.

Ακολουθούν διαγράμματα με την διαχρονική εξέλιξη του δείκτη και βασικών στοιχείων που τον επηρεάζουν.

Διάγραμμα 6.24

Διάγραμμα 6.25

Παρακάτω παρουσιάζονται αναλυτικά οι επιχειρήσεις του δείγματος μας ανά κατηγορία με τους αριθμητικούς μέσους του δείκτη ανά τριετία (πριν και κατά την κρίση) και ακολουθούν κάτω από κάθε πίνακα τα αποτελέσματα των στατιστικών τεστ.

6.31 Πίνακας Δεικτών Ταχύτητας Εισπράξεως Απατήσεις Ξενοδοχειακών Επιχειρήσεων 5*	2005-2008	2009-2011
Επωνυμία		
ΛΑΝΔΑ ΑΕΤΕ	7,13	6,42
ΡΕΞΕΚΑ ΑΕ	7,98	4,34
ΑΙΘΡΙΟΝ ΠΑΛΛΑΣ ΑΕ	5,65	2,7
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΝΟΤΟΥ ΑΕ	2,18	2,21
ΡΟΔΟΣ ΠΑΛΛΑΣ ΑΕ	2,01	2,11
ΑΤΛΑΝΤΙΚΑ ΑΕ	8,9	1,79
ΣΒΥΡΙΑΔΗΣ ΑΕ	2,12	2,19
MARITOUR ΑΕ	19,47	0,88
LUXOTEL ΑΕ	4,28	3,55
ΚΡΕΣΤΕΝ ΑΕ	4,38	1,63
ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ Γ.Β. ΑΕ	2,3	1,18
OLYMPIC HOTELS ΑΕ	1,16	1,04
ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ - ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΕ	1,62	0,44
M.O. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ	5,32	2,34

Από τον πίνακα 6.31 παρατηρούμε ότι 10 από τις 13 επιχειρήσεις σημείωσαν πτώση στις τιμές του δείκτη κατά την κρίση.

Διεξάγουμε το μη παραμετρικό τεστ του Wilcoxon, επειδή $p\text{-value} < 0.05$ απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση άρα υπάρχουν σημαντικές στατιστικές διαφορές (ακολουθούν τα αποτελέσματα στην εικόνα 6.16).

Descriptive Statistics								
	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
VAR00001	13	5,3220	4,97083	1,16	19,47	2,0646	4,2822	7,5513
VAR00002	13	2,3455	1,62968	,44	6,42	1,1121	2,1136	3,1236

Wilcoxon Signed Ranks Test

Ranks				
		N	Mean Rank	Sum of Ranks
VAR00002 - VAR00001	Negative Ranks	10 ^a	8,50	85,00
	Positive Ranks	3 ^b	2,00	6,00
	Ties	0 ^c		
	Total	13		

a. VAR00002 < VAR00001
b. VAR00002 > VAR00001
c. VAR00002 = VAR00001

Test Statistics^b

	VAR00002 - VAR00001
Z	-2,760 ^a
Asymp. Sig. (2-tailed)	,006

a. Based on positive ranks.
b. Wilcoxon Signed Ranks Test

Εικόνα 6.16

6.32 Πίνακας Δεικτών Ταχύτητας Εισπράξεως Απαιτήσεων Ξενοδοχειακών Επιχειρήσεων 4*	2005-2008	2009-2011
Επωνυμία		
ΣΟΣΙΜΕΞ ΑΕ	15,5	63,25
ΕΣΠΕΡΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΕ	31,74	17,76
ΜΠΕΛΒΕΝΤΕΡΕ ΑΕ	15,58	14,31
Ε.ΞΕ.Τ.Ε.Ρ. ΑΕ	14,35	9,1
ΑΠΟΛΛΩΝ ΑΕ	11,57	4,14
Γ.Ν. ΑΣΠΡΑΚΗΣ ΑΕ	5,84	8,81
ΤΟΥΡΕΞ ΑΕΤΞΕ	10,98	10,32
ΓΕΩΡΓΑΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΕ	5,58	6,19
ΚΑΛΙΟΥΔΑΚΗΣ Δ. - Μ. ΡΟΔΙΤΗΣ ΑΕ	12,48	3,01
ΧΑΤΖΗΛΑΖΑΡΟΥ Ι. ΑΕ	6,35	5,91
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΙΣΕΙΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ ΑΕ	8,84	3,06
ΗΛΕΚΤΡΑ ΑΕ	5,24	2,05
Ρ.Ε.Ξ.Τ.Ε. ΑΕ	5,33	1,9
ΚΥΑΝΗ ΑΚΤΗ ΑΞΤΕ	2,41	2,4
ΧΑΤΖΗΛΑΖΑΡΟΥ Ι & Ε ΑΕ	1,29	1,45
ΚΟΝΑΝ ΑΕ	2,3	1,51
Ν. ΚΑΠΕΤΑΝΑΚΗΣ ΚΑΙ ΥΙΟΙ ΑΕ	7,69	1
ΣΑΝΓΟΥΙΝΓΚ ΧΟΤΕΛΣ ΕΛΛΑΣ ΑΕ	1,35	1,06
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ ΑΕ	2,74	1,16
ΚΑΣΤΡΑΚΙ ΦΑΛΗΡΑΚΙ ΜΠΗΤΣ ΑΕ	1,16	0,84
ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΕ	1,3	0,73
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΙΣ ΑΕ	1,62	0,77
ΣΑΙΝΤ ΚΡΙΣΤΟΦΕΡ ΑΕ	3,16	0,64
ΣΙΡΕΝΕ ΑΕ	0,58	0,38
Μ.Ο. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ	7,29	6,74

Από τον πίνακα 6.32 παρατηρούμε ότι 20 από τις 24 επιχειρήσεις σημείωσαν πτώση στις τιμές του δείκτη κατά την κρίση.

Διεξάγουμε το μη παραμετρικό τεστ του Wilcoxon, επειδή $p\text{-value} < 0.05$ απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση άρα υπάρχουν σημαντικές στατιστικές διαφορές (ακολουθούν τα αποτελέσματα στην εικόνα 6.17).

Descriptive Statistics								
	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
VAR00001	24	7,2908	7,12548	,58	31,74	1,7930	5,4525	11,4229
VAR00002	24	6,7398	12,90526	,38	63,25	1,0170	2,2262	8,1535

Wilcoxon Signed Ranks Test

Ranks				
		N	Mean Rank	Sum of Ranks
VAR00002 - VAR00001	Negative Ranks	20 ^a	12,55	251,00
	Positive Ranks	4 ^b	12,25	49,00
	Ties	0 ^c		
	Total	24		

a. VAR00002 < VAR00001
b. VAR00002 > VAR00001
c. VAR00002 = VAR00001

Test Statistics^b

	VAR00002 - VAR00001
Z	-2,886 ^a
Asymp. Sig. (2-tailed)	,004

a. Based on positive ranks.
b. Wilcoxon Signed Ranks Test

Εικόνα 6.17

6.33 Πίνακας Δεικτών Ταχύτητας Εισπράξεως Απαιτήσεων Ξενοδοχειακών Επιχειρήσεων 3*	2005-2008	2009-2011
Επωνυμία		
ΠΕΥΚΟΣ ΜΠΗΤΣ ΑΕ	164,37	119,24
Θ. Ι. ΣΩΤΡΙΔΗΣ ΑΕ	2,51	78,17
ΛΙΝΔΙΑ ΠΕΥΚΟΙ ΛΙΝΔΟΣ ΑΕ	38,5	44,83
ΑΠΤΕΡΟΣ ΝΙΚΗ ΑΕ	33,2	32,13
ΠΟΛΙΑΣ ΑΕ	10,39	12,53
ΖΑΜΠΕΛΛΑΚΗΣ ΑΕ	65,91	6,92
ΑΝΝΑΠΟΛΙΣ ΑΕ	183,42	4,51
ΔΕΒΕΖΟΓΛΟΥ ΑΕ	3	4,21
ΔΕΣΠΟΤΑΚΗΣ Α & ΥΙΟΙ ΑΕ	3,52	4,04
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΥΓΟΥΣΤΑΚΗ ΑΕ	2,09	1,92
ΚΟΡΑΛΙ ΑΕ	1,2	1,93
ΔΙΑΜΑΝΤ ΑΕ	1,15	1,38
Ι. ΒΛΑΣΤΟΣ ΚΑΙ Α. ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΑΕ	5,03	2,62
ΚΟΙΛΙΑΣ ΑΕ	0,98	0,78
ΚΟΥΝΤΟΥΡΗ ΣΤΑΜΑΤΙΑ ΑΕ	2,55	1,35
ΛΥΜΠΕΡΙΑ ΑΕ	1,07	0,84
ΚΟΛΥΜΠΙΑ ΣΑΝ ΑΕ	3,7	0,61
ΜΟΥΣΣΕΣ ΑΕ	0,6	0,3
Μ.Ο. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ	29,06	17,68

Από τον πίνακα 6.33 παρατηρούμε ότι 11 από τις 18 επιχειρήσεις σημείωσαν πτώση στις τιμές του δείκτη κατά την κρίση.

Διεξάγουμε το μη παραμετρικό τεστ του Wilcoxon, επειδή $p\text{-value} > 0.05$ δεν απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση άρα δεν υπάρχουν σημαντικές στατιστικές διαφορές (ακολουθούν τα αποτελέσματα στην εικόνα 6.18).

Descriptive Statistics								
	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
VAR00001	18	27,2857	55,80353	,60	183,42	1,1890	3,2595	16,0933
VAR00002	18	13,6458	35,07220	-40,56	119,24	,8227	2,2771	8,3261

Wilcoxon Signed Ranks Test					
Ranks					
		N	Mean Rank	Sum of Ranks	
VAR00002 - VAR00001	Negative Ranks	11 ^a	9,64	106,00	
	Positive Ranks	7 ^b	9,29	65,00	
	Ties	0 ^c			
	Total	18			

a. VAR00002 < VAR00001
b. VAR00002 > VAR00001
c. VAR00002 = VAR00001

Test Statistics ^b	
	VAR00002 - VAR00001
Z	-,893 ^a
Asymp. Sig. (2-tailed)	,372

a. Based on positive ranks.
b. Wilcoxon Signed Ranks Test

Εικόνα 6.18

6.5.7 Αριθμοδείκτης Ταχύτητας Κυκλοφορίας Ενεργητικού

Το πάγιο ενεργητικό και το κυκλοφορούν ενεργητικό, στοιχεία που επηρεάζουν τον δείκτη, όπως και τα αποτελέσματα του δείκτη που προκύπτουν από την ομαδοποίηση των ισολογισμών απεικονίζονται στους παρακάτω πίνακες (δεν γίνεται ανάλυση σε πωλήσεις και κυκλοφορούν ενεργητικό διότι έχουν προηγηθεί σε άλλους δείκτες).

Εξέλιξη δείκτη Ταχύτητας Κυκλοφορίας Ενεργητικού Ξενοδοχειακών Επιχειρήσεων ανά κατηγορία αστέρων								
		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
5*	Ετησίως	0,26	0,24	0,23	0,19	0,16	0,17	0,20
	2005-2007, 2009-2011	0,25				0,18		
	2005-2011	0,21						
4*	Ετησίως	0,36	0,38	0,35	0,29	0,28	0,28	0,31
	2005-2007, 2009-2011	0,37				0,29		
	2005-2011	0,32						
3*	Ετησίως	0,25	0,25	0,29	0,25	0,23	0,23	0,27
	2005-2007, 2009-2011	0,27				0,24		
	2005-2011	0,25						

Πίνακας 6.34

		31/12/2005	31/12/2006	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2009	31/12/2010	31/12/2011
5*	Πάγιο Ενεργητικό	226.447.563	250.479.231	288.710.913	395.160.158	442.530.535	451.174.474	450.644.308
		57,31%	63,39%	73,06%	100,00%	111,99%	114,18%	114,04%
	Κυκλοφορούν Ενεργητικό	28.652.293	69.663.389	71.144.061	77.315.101	83.836.644	78.337.208	90.125.871
		37,06%	90,10%	92,02%	100,00%	108,44%	101,32%	116,57%
4*	Πάγιο Ενεργητικό	246.102.096	262.838.316	303.308.115	376.832.816	382.923.883	381.728.952	382.714.455
		65,31%	69,75%	80,49%	100,00%	101,62%	101,30%	101,56%
	Κυκλοφορούν Ενεργητικό	61.555.491	69.235.262	90.867.110	94.730.883	100.053.695	113.234.391	116.007.613
		64,98%	73,09%	95,92%	100,00%	105,62%	119,53%	122,46%
3*	Πάγιο Ενεργητικό	33.972.273	36.358.532	36.982.325	42.962.367	43.562.936	44.167.076	44.399.932
		79,07%	84,63%	86,08%	100,00%	101,40%	102,80%	103,35%
	Κυκλοφορούν Ενεργητικό	7.277.011	8.288.759	7.649.698	9.364.589	9.056.904	8.945.922	11.752.182
		77,71%	88,51%	81,69%	100,00%	96,71%	95,53%	125,50%

Πίνακας 6.35

Από τους πίνακες 6.34 και 6.35 παρατηρούμε τα εξής:

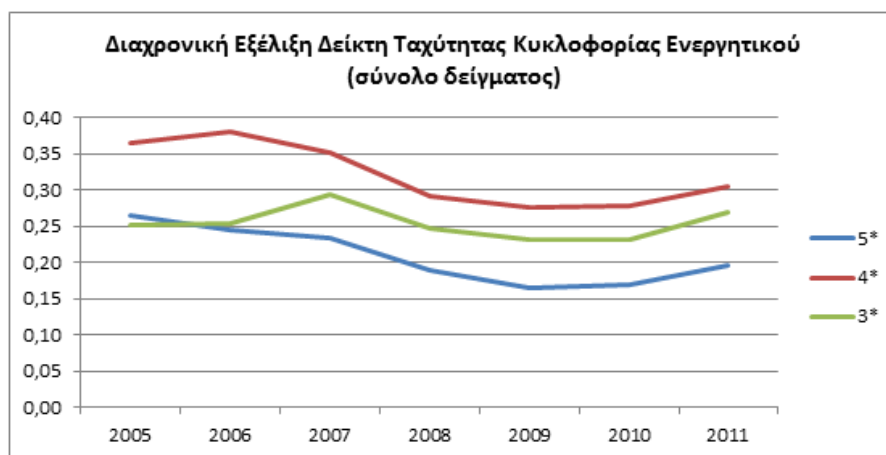
Ο δείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας ενεργητικού εμφανίζει διαχρονικά μικρές τιμές σε όλες τις κατηγορίες με λίγο καλύτερες στα ξενοδοχεία 4* (0,32 σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο).

Συγκρίνοντας τους μ.ο. τριετιών πριν και κατά την κρίση (2005-2007 και 2009-2011) ο δείκτης παρουσιάζει μείωση και στις τρεις κατηγορίες. Οι μειώσεις αυτές οφείλονται, γενικότερα, στην αύξηση του πάγιου ενεργητικού που σημειώθηκε σε όλες τις επιχειρήσεις το 2008.

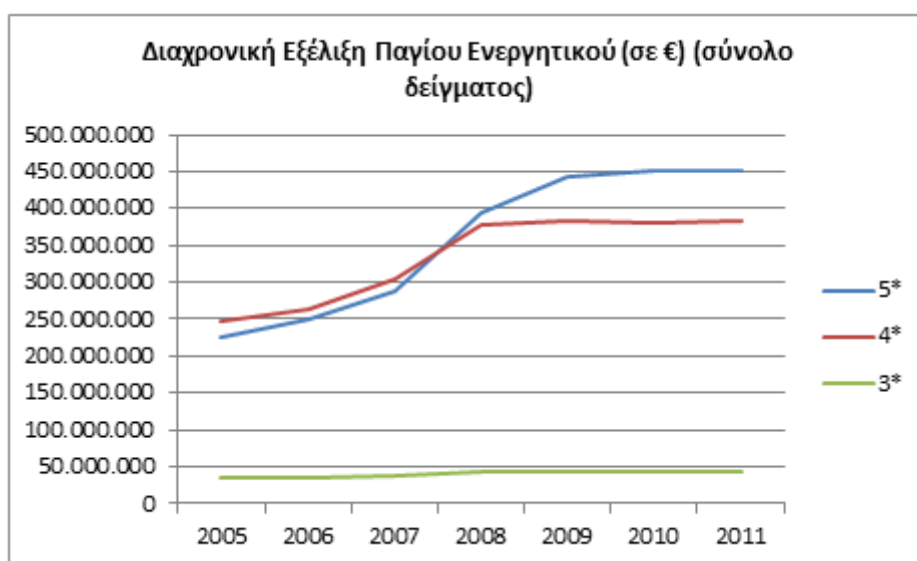
Την τριετία 2009-2011 τα ξενοδοχεία 3* και 4* εμφανίζουν χαμηλότερες τιμές στον δείκτη κυρίως λόγω της αύξησης του κυκλοφορούντος ενεργητικού (το πάγιο ενεργητικό τους σημείωνε άνοδο μέχρι το 2008 αλλά όχι την επόμενη τριετία).

Τα ξενοδοχεία 5* σημειώνουν και αυτά μείωση στον μ.ο. της δεύτερης τριετίας διότι αυξήθηκε το πάγιο ενεργητικό τους.

Ακολουθούν διαγράμματα με την διαχρονική εξέλιξη του δείκτη και βασικών στοιχείων που τον επηρεάζουν.

Διάγραμμα 6.26

Διάγραμμα 6.27

Παρακάτω παρουσιάζονται αναλυτικά οι επιχειρήσεις του δείγματος μας ανά κατηγορία αστέρων με τους αριθμητικούς μέσους του δείκτη ανά τριετία (πριν και κατά την κρίση) και ακολουθούν κάτω από κάθε πίνακα τα αποτελέσματα των στατιστικών τεστ.

6.36 Πίνακας Δεικτών Ταχύτητας Κυκλοφορίας Ενεργητικού Ξενοδοχειακών Επιχειρήσεων 5*	2005-2008	2009-2011
Επωνυμία		
ΡΕΞΕΚΑ ΑΕ	0,43	0,35
LUXOTEL ΑΕ	0,8	0,32
ΑΤΛΑΝΤΙΚΑ ΑΕ	0,26	0,23
ΑΙΘΡΙΟΝ ΠΑΛΛΑΣ ΑΕ	0,22	0,16
ΛΑΝΔΑ ΑΕΤΕ	0,28	0,16
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΝΟΤΟΥ ΑΕ	0,2	0,19
MARITOUR ΑΕ	0,21	0,12
ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ Γ.Β. ΑΕ	0,21	0,17
ΡΟΔΟΣ ΠΑΛΑΣ ΑΕ	0,34	0,17
OLYMPIC HOTELS ΑΕ	0,26	0,15
ΣΒΥΡΙΑΔΗΣ ΑΕ	0,15	0,15
ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ - ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΕ	0,35	0,15
ΚΡΕΣΤΕΝ ΑΕ	0,17	0,1
Μ.Ο. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ	0,3	0,19

Από τον πίνακα 6.36 παρατηρούμε ότι 12 από τις 13 επιχειρήσεις, σημείωσαν πτώση στις τιμές του δείκτη κατά την κρίση.

Διεξάγουμε το μη παραμετρικό τεστ του Wilcoxon, επειδή $p\text{-value} < 0.05$ απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση άρα υπάρχουν σημαντικές στατιστικές διαφορές (ακολουθούν τα αποτελέσματα στην εικόνα 6.19).

Descriptive Statistics									
	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles			
						25th	50th (Median)	75th	
VAR00001	13	,2981	,17030	,15	,80	,2030	,2561	,3451	
VAR00002	13	,1857	,07368	,10	,35	,1469	,1641	,2076	

Wilcoxon Signed Ranks Test				
Ranks				
		N	Mean Rank	Sum of Ranks
VAR00002 - VAR00001	Negative Ranks	13 ^a	7,00	91,00
	Positive Ranks	0 ^b	,00	,00
	Ties	0 ^c		
	Total	13		

a. VAR00002 < VAR00001
b. VAR00002 > VAR00001
c. VAR00002 = VAR00001

Test Statistics ^b	
Z	VAR00002 - VAR00001 -3,180 ^a
Asymp. Sig. (2-tailed)	,001

a. Based on positive ranks.
b. Wilcoxon Signed Ranks Test

Εικόνα 6.19

6.37 Πίνακας Δεικτών Ταχύτητας Κυκλοφορίας Ενεργητικού Ξενοδοχειακών Επιχειρήσεων 4*	2005-2008	2009-2011
Επωνυμία		
ΣΟΣΙΜΕΞ ΑΕ	0,34	0,47
ΚΟΝΑΝ ΑΕ	0,51	0,41
ΧΑΤΖΗΛΑΖΑΡΟΥ Ι & Ε ΑΕ	0,45	0,38
ΕΣΠΕΡΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΕ	0,54	0,39
ΓΕΩΡΓΑΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΕ	0,41	0,36
ΜΠΕΛΒΕΝΤΕΡΕ ΑΕ	0,46	0,36
Ρ.Ε.Ξ.Τ.Ε. ΑΕ	0,28	0,34
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ ΑΕ	0,49	0,39
ΚΥΑΝΗ ΑΚΤΗ ΑΕΤΕ	0,31	0,29
ΚΑΛΙΟΥΔΑΚΗΣ Δ. - Μ. ΡΟΔΙΤΗΣ ΑΕ	0,42	0,27
ΚΑΣΤΡΑΚΙ ΦΑΛΗΡΑΚΙ ΜΠΗΤΣ ΑΕ	0,34	0,28
ΗΛΕΚΤΡΑ ΑΕ	0,41	0,28
ΑΠΟΛΛΩΝ ΑΕ	0,39	0,23
Ε.ΞΕ.Τ.Ε.Ρ. ΑΕ	0,32	0,27
ΣΑΝΓΟΥΙΝΓΚ ΧΟΤΕΛΣ ΕΛΛΑΣ ΑΕ	0,43	0,29
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ ΑΕ	0,34	0,22
ΧΑΤΖΗΛΑΖΑΡΟΥ Ι. ΑΕ	0,3	0,25
ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΕ	0,25	0,22
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΙΣ ΑΕ	0,37	0,21
ΣΙΡΕΝΕ ΑΕ	0,26	0,18
Γ.Ν. ΑΣΠΡΑΚΗΣ ΑΕ	0,19	0,19
ΣΑΙΝΤ ΚΡΙΣΤΟΦΕΡ ΑΕ	0,25	0,18
ΤΟΥΡΕΞ ΑΕΤΞΕ	0,14	0,14
Ν. ΚΑΠΕΤΑΝΑΚΗΣ ΚΑΙ ΥΙΟΙ ΑΕ	0,57	0,1
Μ.Ο. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ	0,37	0,28

Από τον πίνακα 6.37 παρατηρούμε ότι 20 από τις 24 επιχειρήσεις σημείωσαν πτώση στις τιμές του δείκτη κατά την κρίση.

Διεξάγουμε το μη παραμετρικό τεστ του Wilcoxon, επειδή $p\text{-value} < 0.05$ απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση άρα υπάρχουν σημαντικές στατιστικές διαφορές (ακολουθούν τα αποτελέσματα στην εικόνα 6.20).

Descriptive Statistics								
	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
VAR00001	24	,3654	,10988	,14	,57	,2847	,3579	,4464
VAR00002	24	,2806	,09282	,10	,47	,2152	,2769	,3605

Wilcoxon Signed Ranks Test

Ranks				
		N	Mean Rank	Sum of Ranks
VAR00002 - VAR00001	Negative Ranks	20 ^a	13,50	270,00
	Positive Ranks	4 ^b	7,50	30,00
	Ties	0 ^c		
	Total	24		

a. VAR00002 < VAR00001
b. VAR00002 > VAR00001
c. VAR00002 = VAR00001

Test Statistics^b

	VAR00002 - VAR00001
Z	-3,429 ^a
Asymp. Sig. (2-tailed)	,001

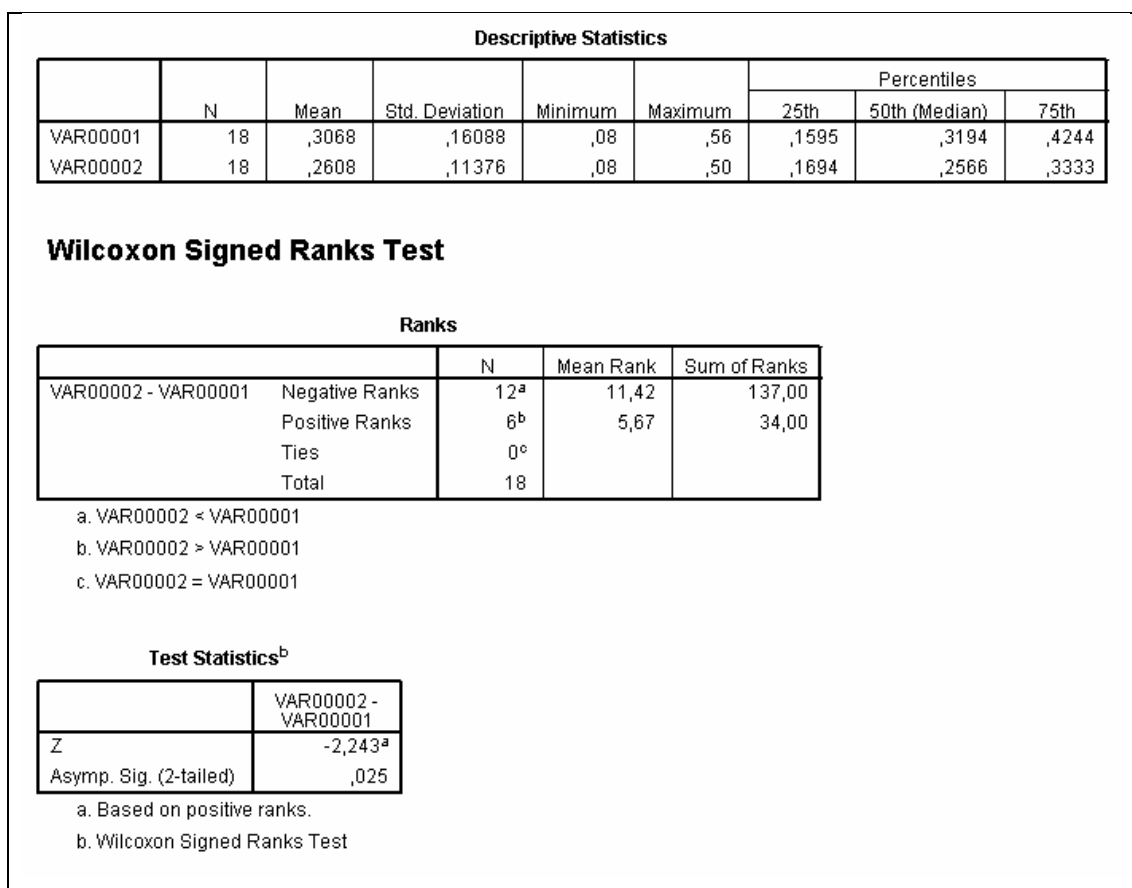
a. Based on positive ranks.
b. Wilcoxon Signed Ranks Test

Εικόνα 6.20

6.38 Πίνακας Δεικτών Ταχύτητας Κυκλοφορίας Ενεργητικού Ξενοδοχειακών Επιχειρήσεων 3*	2005-2008	2009-2011
Επωνυμία		
Ι. ΒΛΑΣΤΟΣ ΚΑΙ Α. ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΑΕ	0,55	0,5
ΛΥΜΠΕΡΙΑ ΑΕ	0,52	0,42
ΠΕΥΚΟΣ ΜΠΗΤΣ ΑΕ	0,51	0,41
ΔΙΑΜΑΝΤ ΑΕ	0,38	0,33
ΠΟΛΙΑΣ ΑΕ	0,4	0,29
ΛΙΝΔΙΑ ΠΕΥΚΟΙ ΛΙΝΔΟΣ ΑΕ	0,38	0,3
ΚΟΛΥΜΠΙΑ ΣΑΝ ΑΕ	0,56	0,34
Θ. Ι. ΣΩΤΡΙΛΛΗΣ ΑΕ	0,19	0,3
ΑΠΤΕΡΟΣ ΝΙΚΗ ΑΕ	0,22	0,24
ΚΟΙΛΙΑΣ ΑΕ	0,35	0,2
ΚΟΥΝΤΟΥΡΗ ΣΤΑΜΑΤΙΑ ΑΕ	0,35	0,28
ΔΕΣΠΟΤΑΚΗΣ Α & ΥΙΟΙ ΑΕ	0,2	0,2
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΥΓΟΥΣΤΑΚΗ ΑΕ	0,13	0,15
ΖΑΜΠΕΛΛΑΚΗΣ ΑΕ	0,29	0,23
ΔΕΒΕΖΟΓΛΟΥ ΑΕ	0,16	0,18
ΑΝΝΑΠΟΛΙΣ ΑΕ	0,15	0,13
ΚΟΡΑΛΙ ΑΕ	0,08	0,12
ΜΟΥΣΣΕΣ ΑΕ	0,1	0,08
Μ.Ο. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ	0,31	0,26

Από τον πίνακα 6.38 παρατηρούμε ότι 12 από τις 18 επιχειρήσεις σημείωσαν πτώση στις τιμές του δείκτη κατά την κρίση.

Διεξάγουμε το μη παραμετρικό τεστ του Wilcoxon, επειδή $p\text{-value} < 0.05$ απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση άρα υπάρχουν σημαντικές στατιστικές διαφορές (ακολουθούν τα αποτελέσματα στην εικόνα 6.21).

Εικόνα 6.21

6.5.8 Αριθμοδείκτης Συνολικής Δανειακής Επιβάρυνσης

Οι βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, στοιχεία που επηρεάζουν τον δείκτη, όπως και τα αποτελέσματα του δείκτη που προκύπτουν από την ομαδοποίηση των ισολογισμών απεικονίζονται στους παρακάτω πίνακες (δεν γίνεται ανάλυση στο συνολικό ενεργητικό διότι αυτή έχει προηγηθεί στο δείκτη ταχύτητας κυκλοφορίας ενεργητικού).

Εξέλιξη δείκτη Συνολικής Δανειακής Επιβάρυνσης Ξενοδοχειακών Επιχειρήσεων ανά κατηγορία αστέρων								
		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
5*	Ετησίως	0,71	0,69	0,68	0,66	0,65	0,64	0,62
	2005-2007, 2009-2011	0,69					0,64	
	2005-2011	0,66						
4*	Ετησίως	0,47	0,53	0,57	0,58	0,57	0,59	0,59
	2005-2007, 2009-2011	0,52					0,58	
	2005-2011	0,56						
3*	Ετησίως	0,35	0,36	0,32	0,27	0,28	0,31	0,33
	2005-2007, 2009-2011	0,34					0,30	
	2005-2011	0,32						

Πίνακας 6.39

		31/12/2005	31/12/2006	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2009	31/12/2010	31/12/2011
5*	Μακρ/μες Υποχρεώσεις	94.595.656	105.478.807	142.868.593	176.356.539	197.079.537	190.459.543	182.751.651
		53,64%	59,81%	81,01%	100,00%	111,75%	108,00%	103,63%
	Βραχ/μες Υποχρεώσεις	90.216.341	118.999.187	104.380.949	144.108.162	150.820.522	159.697.137	161.864.693
		62,60%	82,58%	72,43%	100,00%	104,66%	110,82%	112,32%
4*	Μακρ/μες Υποχρεώσεις	98.900.079	112.435.636	141.420.350	180.562.781	192.662.546	184.856.724	178.046.884
		54,77%	62,27%	78,32%	100,00%	106,70%	102,38%	98,61%
	Βραχ/μες Υποχρεώσεις	57.526.067	72.267.836	94.571.094	104.186.495	93.421.035	117.132.315	127.589.693
		55,21%	69,36%	90,77%	100,00%	89,67%	112,43%	122,46%
3*	Μακρ/μες Υποχρεώσεις	5.763.131	7.167.440	5.544.507	5.782.500	6.129.487	6.352.326	5.696.261
		99,67%	123,95%	95,88%	100,00%	106,00%	109,85%	98,51%
	Βραχ/μες Υποχρεώσεις	8.842.896	8.875.836	8.897.132	8.699.186	8.633.467	10.053.993	12.801.728
		101,65%	102,03%	102,28%	100,00%	99,24%	115,57%	147,16%

Πίνακας 6.40

Από τους πίνακες 6.39 και 6.40 παρατηρούμε τα εξής:

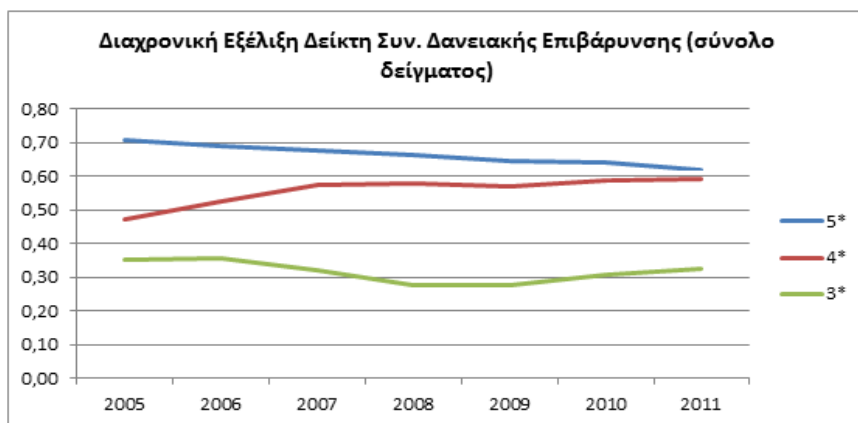
Τον υψηλότερο δείκτη συνολικής δανειακής επιβάρυνσης όλης συνολικά της περιόδου παρουσιάζουν τα ξενοδοχεία 5*, χαμηλότερα κυμαίνεται ο δείκτης στα ξενοδοχεία 4* και 3*.

Ο δείκτης, συγκρίνοντας τους μ.ο. τριετιών πριν και κατά την κρίση (2005-2007 και 2009-2011), παρουσιάζει μείωση στα ξενοδοχεία 5* και 3* ενώ αντίθετα αύξηση σημειώνει στα ξενοδοχεία 4*. Η αύξηση στα ξενοδοχεία 4* οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην χαμηλή τιμή του δείκτη το 2005.

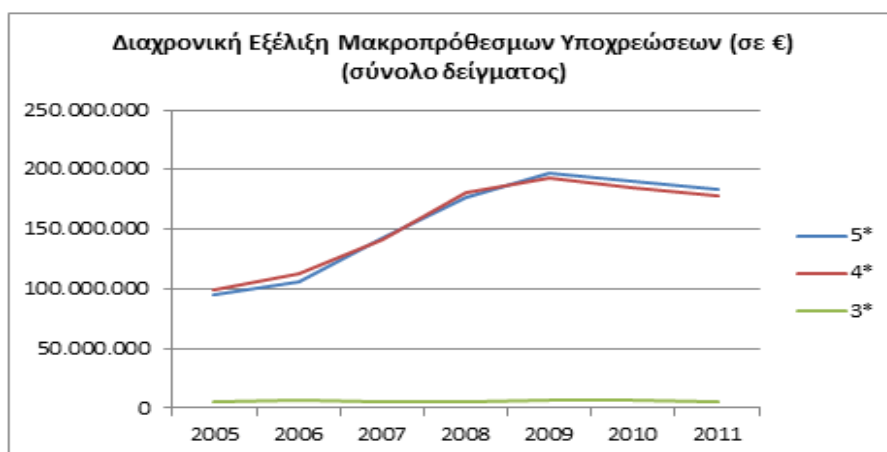
Μεγάλη αύξηση σημειώνεται στα ξένα κεφάλαια (μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις) των ξενοδοχεία 5* και 4* το 2008 ενώ κατά την κρίση επιβραδύνεται ο ρυθμός αύξησης τους. Στα ξενοδοχεία 3* η αύξηση που σημειώνεται

κατά την κρίση (στα ξένα κεφάλαια) οφείλεται μόνο στην αύξηση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων και ειδικότερα την διετία 2010-2011.

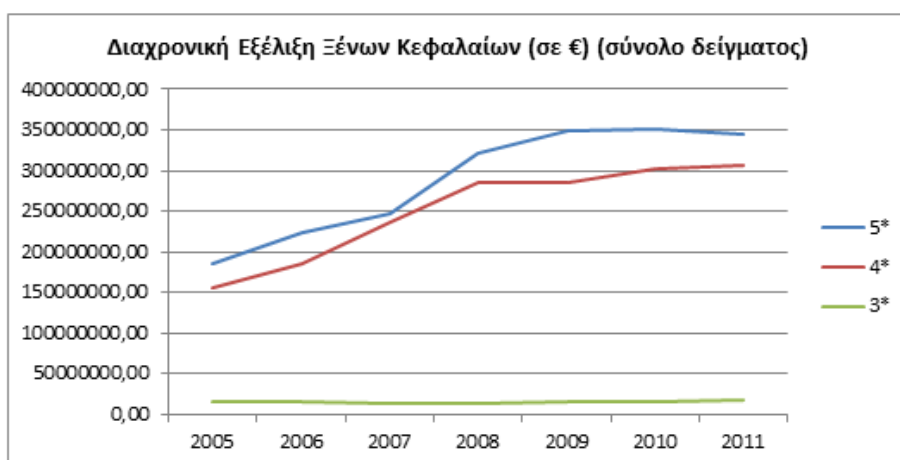
Ακολουθούν διαγράμματα με την διαχρονική εξέλιξη του δείκτη και βασικών στοιχείων που τον επηρεάζουν.

Διάγραμμα 6.28

Διάγραμμα 6.29

Διάγραμμα 6.30

Παρακάτω παρουσιάζονται αναλυτικά οι επιχειρήσεις του δείγματος μας ανά κατηγορία αστέρων με τους αριθμητικούς μέσους του δείκτη ανά τριετία (πριν και κατά την κρίση) και ακολουθούν κάτω από κάθε πίνακα τα αποτελέσματα των στατιστικών τεστ.

6.41 Πίνακας Δεικτών Συνολικής Δανειακής Επιβάρυνσης Ξενοδοχειακών Επιχειρήσεων 5*	2005- 2008	2009- 2011
Επωνυμία		
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΝΟΤΟΥ ΑΕ	0,89	0,95
ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ - ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΕ	0,84	0,94
ΡΕΞΕΚΑ ΑΕ	0,78	0,86
ΣΒΥΡΙΑΔΗΣ ΑΕ	0,76	0,79
ΛΑΝΔΑ ΑΕΤΕ	0,7	0,73
LUXOTEL ΑΕ	0,62	0,69
ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ Γ.Β. ΑΕ	0,73	0,67
MARITOUR ΑΕ	0,26	0,59
ΚΡΕΣΤΕΝ ΑΕ	0,47	0,54
ΑΤΛΑΝΤΙΚΑ ΑΕ	0,69	0,53
ΡΟΔΟΣ ΠΑΛΛΑΣ ΑΕ	0,4	0,44
ΑΙΘΡΙΟΝ ΠΑΛΛΑΣ ΑΕ	0,55	0,38
OLYMPIC HOTELS ΑΕ	0,71	0,33
Μ.Ο. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ	0,65	0,65

Από τον πίνακα 6.41 παρατηρούμε ότι 8 από τις 13 επιχειρήσεις σημείωσαν άνοδο στις τιμές του δείκτη κατά την κρίση.

Διεξάγουμε το μη παραμετρικό τεστ του Wilcoxon, επειδή $p\text{-value} > 0.05$ δεν απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση άρα δεν υπάρχουν σημαντικές στατιστικές διαφορές (ακολουθούν τα αποτελέσματα στην εικόνα 6.22).

Descriptive Statistics								
	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
VAR00001	13	,6478	,18154	,26	,89	,5111	,7020	,7702
VAR00002	13	,6429	,20810	,31	,96	,4617	,5892	,8269

Wilcoxon Signed Ranks Test

Ranks				
		N	Mean Rank	Sum of Ranks
VAR00002 - VAR00001	Negative Ranks	5 ^a	8,80	44,00
	Positive Ranks	8 ^b	5,88	47,00
	Ties	0 ^c		
	Total	13		

a. VAR00002 < VAR00001
b. VAR00002 > VAR00001
c. VAR00002 = VAR00001

Test Statistics^b

	VAR00002 - VAR00001
Z	-,105 ^a
Asymp. Sig. (2-tailed)	,917

a. Based on negative ranks.
b. Wilcoxon Signed Ranks Test

Εικόνα 6.22

6.42 Πίνακας Δεικτών Συνολικής Δανειακής Επιβάρυνσης Ξενοδοχειακών Επιχειρήσεων 4*	2005-2008	2009-2011
Επωνυμία		
Ρ.Ε.Ξ.Τ.Ε. ΑΕ	0,74	0,99
ΚΟΝΑΝ ΑΕ	0,97	0,93
Ν. ΚΑΠΕΤΑΝΑΚΗΣ ΚΑΙ ΥΙΟΙ ΑΕ	0,59	0,84
ΣΑΙΝΤ ΚΡΙΣΤΟΦΕΡ ΑΕ	0,89	0,93
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ ΑΕ	0,81	0,76
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΙΣ ΑΕ	0,66	0,76
ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΕ	0,72	0,76
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ ΑΕ	0,53	0,71
ΣΟΣΙΜΕΞ ΑΕ	0,55	0,7
ΣΙΡΕΝΕ ΑΕ	0,35	0,63
ΧΑΤΖΗΛΑΖΑΡΟΥ Ι. ΑΕ	0,69	0,72
ΧΑΤΖΗΛΑΖΑΡΟΥ Ι & Ε ΑΕ	0,55	0,6
ΚΑΛΙΟΥΔΑΚΗΣ Δ. - Μ. ΡΟΔΙΤΗΣ ΑΕ	0,38	0,61
ΑΠΟΛΛΩΝ ΑΕ	0,39	0,54
ΕΣΠΕΡΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΕ	0,5	0,48
ΚΥΑΝΗ ΑΚΤΗ ΑΕΤΕ	0,39	0,41
ΜΠΕΛΒΕΝΤΕΡΕ ΑΕ	0,62	0,45
ΗΛΕΚΤΡΑ ΑΕ	0,46	0,45
ΤΟΥΡΕΞ ΑΕΤΞΕ	0,37	0,36
Ε.ΞΕ.Τ.Ε.Ρ. ΑΕ	0,39	0,36
Γ.Ν. ΑΣΠΡΑΚΗΣ ΑΕ	0,49	0,39

ΓΕΩΡΓΑΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΕ	0,23	0,18
ΚΑΣΤΡΑΚΙ ΦΑΛΗΡΑΚΙ ΜΠΗΤΣ ΑΕ	0,14	0,14
ΣΑΝΓΟΥΙΝΓΚ ΧΟΤΕΛΣ ΕΛΛΑΣ ΑΕ	0,11	0,11
Μ.Ο. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ	0,52	0,58

Από τον πίνακα 6.42 παρατηρούμε ότι 13 από τις 24 επιχειρήσεις σημείωσαν άνοδο στις τιμές του δείκτη κατά την κρίση.

Διεξάγουμε το μη παραμετρικό τεστ του Wilcoxon, επειδή $p\text{-value} > 0.05$ δεν απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση άρα δεν υπάρχουν σημαντικές στατιστικές διαφορές (ακολουθούν τα αποτελέσματα στην εικόνα 6.23).

Descriptive Statistics								
	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
VAR00001	24	,5226	,21775	,11	,97	,3856	,5181	,6859
VAR00002	24	,5717	,24959	,10	1,03	,3750	,5958	,7430

Wilcoxon Signed Ranks Test				
Ranks				
		N	Mean Rank	Sum of Ranks
VAR00002 - VAR00001	Negative Ranks	11 ^a	10,18	112,00
	Positive Ranks	13 ^b	14,46	188,00
	Ties	0 ^c		
	Total	24		

a. VAR00002 < VAR00001
b. VAR00002 > VAR00001
c. VAR00002 = VAR00001

Test Statistics ^b	
	VAR00002 - VAR00001
Z	-1,086 ^a
Asymp. Sig. (2-tailed)	,278

a. Based on negative ranks.
b. Wilcoxon Signed Ranks Test

Εικόνα 6.23

6.43 Πίνακας Δεικτών Συνολικής Δανειακής Επιβάρυνσης Ξενοδοχειακών Επιχειρήσεων 3*	2005-2008	2009-2011
Επωνυμία		
ΠΟΛΙΑΣ ΑΕ	0,58	0,72
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΥΓΟΥΣΤΑΚΗ ΑΕ	0,49	0,56
ΚΟΛΥΜΠΙΑ ΣΑΝ ΑΕ	0,6	0,62
ΖΑΜΠΕΛΛΑΚΗΣ ΑΕ	0,59	0,57
ΛΙΝΔΙΑ ΠΕΥΚΟΙ ΛΙΝΔΟΣ ΑΕ	0,68	0,59

ΚΟΙΛΙΑΣ ΑΕ	0,36	0,4
Ι. ΒΛΑΣΤΟΣ ΚΑΙ Α. ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΑΕ	0,4	0,58
ΚΟΥΝΤΟΥΡΗ ΣΤΑΜΑΤΙΑ ΑΕ	0,24	0,41
ΔΕΒΕΖΟΓΛΟΥ ΑΕ	0,48	0,42
ΛΥΜΠΕΡΙΑ ΑΕ	0,2	0,25
ΑΠΤΕΡΟΣ ΝΙΚΗ ΑΕ	0,17	0,18
ΔΕΣΠΟΤΑΚΗΣ Α & ΥΙΟΙ ΑΕ	0,39	0,25
ΑΝΝΑΠΟΛΙΣ ΑΕ	0,18	0,1
Θ. Ι. ΣΩΤΡΙΔΗΣ ΑΕ	0,02	0,03
ΠΕΥΚΟΣ ΜΠΗΤΣ ΑΕ	0,08	0,03
ΚΟΡΑΛΙ ΑΕ	0,36	0,05
ΔΙΑΜΑΝΤ ΑΕ	0,05	0,04
ΜΟΥΣΣΕΣ ΑΕ	0	0
Μ.Ο. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ	0,33	0,32

Από τον πίνακα 6.43 παρατηρούμε ότι 9 από τις 18 επιχειρήσεις παρουσίασαν άνοδο στις τιμές του δείκτη κατά την κρίση.

Διεξάγουμε το μη παραμετρικό τεστ του Wilcoxon, επειδή $p\text{-value} > 0.05$ δεν απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση άρα δεν υπάρχουν σημαντικές στατιστικές διαφορές (ακολουθούν τα αποτελέσματα στην εικόνα 6.24).

Descriptive Statistics								
	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
VAR00001	18	,3260	,21657	,00	,68	,1469	,3585	,5106
VAR00002	18	,3235	,24619	,00	,71	,0332	,3268	,5658

Wilcoxon Signed Ranks Test				
Ranks				
		N	Mean Rank	Sum of Ranks
VAR00002 - VAR00001	Negative Ranks	8 ^a	10,25	82,00
	Positive Ranks	10 ^b	8,90	89,00
	Ties	0 ^c		
	Total	18		

a. VAR00002 < VAR00001
b. VAR00002 > VAR00001
c. VAR00002 = VAR00001

Test Statistics ^b	
	VAR00002 - VAR00001
Z	-,152 ^a
Asymp. Sig. (2-tailed)	,879

a. Based on negative ranks.
b. Wilcoxon Signed Ranks Test

Εικόνα 6.24

6.5.9 Μη παραμετρικά τεστ σε λοιπά στοιχεία

Εκτός των τεστ που διενεργήσαμε σε αριθμοδείκτες των επιχειρήσεων, εφαρμόσαμε τα μη παραμετρικά τεστ και στους μέσους όρους τριετιών (πριν και κατά την κρίση) κάθε επιχείρησης ξεχωριστά, ανάλογα με τις κατηγορίες του δείγματος μας, στα παρακάτω στοιχεία τους:

- Καθαρά αποτελέσματα προ φόρων
- Πωλήσεις
- Πάγιο Ενεργητικό
- Σύνολο Υποχρεώσεων
- Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων

Όπως φαίνεται από τα αποτελέσματα των τεστ που ακολουθούν στο παράρτημα (πίνακες 1-5), σημαντική στατιστική διαφορά εντοπίστηκε:

- Στις πωλήσεις και των τριών κατηγοριών η οποία οφείλεται σε αυξήσεις που σημειώθηκαν κυρίως το 2011.
- Στο πάγιο ενεργητικό και των τριών κατηγοριών η οποία οφείλεται σε αυξήσεις που σημειώθηκαν λόγω επενδύσεων κυρίως το 2008.
- Στο σύνολο των υποχρεώσεων των ξενοδοχείων 5* και 4* η οποία ενδεχομένως να οφείλεται στις επενδύσεις που πραγματοποιήθηκαν που είχαν ως αποτέλεσμα τις αυξήσεις των υποχρεώσεων.
- Στο σύνολο των ιδίων κεφαλαίων και των τριών κατηγοριών, η οποία οφείλεται σε αυξήσεις που σημειώθηκαν κυρίως το 2008.

Συνοψίζοντας, οι σημαντικές στατιστικές διαφορές που εντοπίστηκαν σε βασικά μεγέθη των ισολογισμών των εταιρειών, είτε είναι θετικές, είτε οφείλονται σε επενδύσεις που είχαν ξεκινήσει οι εταιρείες πριν την εμφάνιση της κρίσης. Σε κάθε περίπτωση δεν φαίνεται να οφείλονται σε συνέπειες της οικονομικής κρίσης.

6.5.10 Συγκεντρωτικά αποτελέσματα

Συγκεντρωτικά, τα αποτελέσματα των δεικτών από τις ομαδοποιήσεις των ισολογισμών σε συνδυασμό με την εφαρμογή των τεστ σημαντικότητας για τις τριετίες πριν και κατά την κρίση, απεικονίζονται στον παρακάτω πίνακα.

Αριθμοδείκτες		Στοιχεία από ομαδοποίηση ισολογισμών			Στοιχεία από αριθμητικούς μ.ο. αριθμοδεικτών			
		2005-2007	2009-2011	Μετ/λή	2005-2007	2009-2011	Πτώση σημείωσαν % επί του συνόλου των επιχειρήσεων	Σημαντική Στατιστική Διαφορά
Γενικής Ρευστότητας	5	0,53	0,53	0,00%	0,83	0,69	69,23%	ΌΧΙ
	4	1	0,98	-2,00%	1,23	1,5	45,83%	ΌΧΙ
	3	0,87	0,95	9,20%	9,82	6,78	38,89%	ΌΧΙ
Μεικτού Κέρδους	5	13,64	14,35	5,21%	14,77	8,6	69,23%	ΌΧΙ
	4	14,24	12,99	-8,78%	14,04	13,65	45,83%	ΌΧΙ
	3	43,49	45,34	4,25%	42,11	45,77	55,56%	ΌΧΙ
Καθαρού Κέρδους	5	-10,61	-14,35	-35,25%	-7,84	-23,39	84,62%	ΝΑΙ
	4	0,15	-2,99	-2093,33%	-3,62	-6,13	54,17%	ΌΧΙ
	3	-2,17	-0,84	61,29%	-4,34	-3,89	55,56%	ΌΧΙ
Απόδοση Συν. Κεφαλαίων	5	-0,5	-0,28	44,00%	0,24	-1,27	61,54%	ΌΧΙ
	4	1,93	1,21	-37,31%	1,08	1,1	54,17%	ΌΧΙ
	3	0,89	1,12	25,84%	0,81	0,7	50,00%	ΌΧΙ
Απόδοση Ιδίων Κεφαλαίων	5	-8,84	-7,73	12,56%	-19,93	-37,92	69,23%	ΌΧΙ
	4	0,09	-2	-2322,22%	-5,19	-20,81	62,50%	ΌΧΙ
	3	-0,88	-0,2	77,27%	-1,09	-2,61	50,00%	ΌΧΙ
Ταχύτητας Εισπράξεων Απαιτήσεων	5	2,87	1,62	-43,55%	5,32	2,23	76,92%	ΝΑΙ
	4	2,87	1,86	-35,19%	7,29	6,74	83,33%	ΝΑΙ
	3	2,81	2,41	-14,23%	29,06	17,68	61,11%	ΌΧΙ
Ταχύτητας Κυκλοφορίας Ενεργητικού	5	0,25	0,18	-28,00%	0,3	0,19	92,31%	ΝΑΙ
	4	0,37	0,29	-21,62%	0,37	0,28	83,33%	ΝΑΙ
	3	0,27	0,24	-11,11%	0,31	0,26	66,67%	ΝΑΙ
Συνολικής Δανειακής Επιβάρυνσης	5	0,69	0,64	-7,25%	0,65	0,65	38,46%	ΌΧΙ
	4	0,52	0,58	11,54%	0,52	0,58	37,50%	ΌΧΙ
	3	0,34	0,3	-11,76%	0,33	0,32	44,44%	ΌΧΙ

Πίνακας 6.44

Από τον πίνακα 6.44 λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα και από τις δύο μεθόδους παρατηρούμε ότι:

Ο δείκτης Γενικής Ρευστότητας μειώθηκε κατά την κρίση στα περισσότερα ξενοδοχεία 5* και αυξήθηκε στα περισσότερα ξενοδοχεία 4* και 3*. Δεν σημειώθηκε κάπου σημαντική στατιστική διαφορά.

Ο δείκτης Μεικτού Κέρδους μειώθηκε κατά την κρίση στα περισσότερα ξενοδοχεία 5* (η ομαδοποίηση δείχνει αύξηση διότι επηρεάζεται από τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις της κατηγορίας). Τα ξενοδοχεία 4* και 3* επηρεάστηκαν λιγότερο κατά την κρίση. Δεν σημειώθηκε κάπου σημαντική στατιστική διαφορά.

Ο δείκτης Καθαρού Κέρδους μειώθηκε στα περισσότερα ξενοδοχεία 5* και σημειώθηκε σημαντική στατιστική διαφορά. Μειώθηκε ο μ.ο του δείκτη στα ξενοδοχεία 4* κατά την κρίση, ενώ δεν επηρεάστηκαν πολύ τα ξενοδοχεία 3* (αυξήθηκε ο δείκτης με βάση την ομαδοποίηση αλλά πτώση παρουσιάστηκε στο 55,56% των επιχειρήσεων).

Ο δείκτης Απόδοσης Συνολικού Κεφαλαίου μειώθηκε στα περισσότερα ξενοδοχεία 5* (η ομαδοποίηση δείχνει αύξηση διότι επηρεάζεται από τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις της κατηγορίας) και 4* κατά την κρίση, ενώ μικρή αύξηση σημειώθηκε στα ξενοδοχεία 3*. Δεν σημειώθηκε κάπου σημαντική στατιστική διαφορά.

Ο δείκτης Απόδοσης Ιδίων Κεφαλαίων σημείωσε διακυμάνσεις κατά την κρίση σε όλες τις κατηγορίες ενώ τα περισσότερα ξενοδοχεία 5* και 4* σημείωσαν πτώση την δεύτερη τριετία (2009-2011). Δεν σημειώθηκε κάπου σημαντική στατιστική διαφορά.

Ο δείκτης Ταχύτητας Εισπράξεων Απαιτήσεων σημείωσε πτώση και στις τρεις κατηγορίες κατά την κρίση σημειώνοντας σημαντικές στατιστικές διαφορές στα ξενοδοχεία 5* και 4*.

Ο δείκτης Ταχύτητας Κυκλοφορίας Ενεργητικού σημείωσε πτώση και στις τρεις κατηγορίες κατά την κρίση που συνοδεύεται και από σημαντικές στατιστικές διαφορές και στις τρεις κατηγορίες.

Ο δείκτης Δανειακής Επιβάρυνσης σημείωσε άνοδο (επιδείνωση) στην πλειοψηφία και των τριών κατηγοριών κατά την κρίση. Δεν σημειώθηκε κάπου σημαντική στατιστική διαφορά.

Κεφάλαιο 7

Συμπεράσματα – Συζήτηση

7.1 Συμπεράσματα

Στην παρούσα μελέτη, επιδιώξαμε να απαντήσουμε στο βασικό ερώτημα αν επηρέασε η κρίση την αποδοτικότητα ξενοδοχειακών επιχειρήσεων της Ρόδου. Τα ξενοδοχεία αποτελούν βασικό στοιχείο του τουριστικού προϊόντος.

Για να εξετάσουμε τυχόν επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης σε έναν βασικό τομέα του τουρισμού στην Ρόδο, έπρεπε πρώτα να δώσουμε μια εικόνα, πώς επηρέασε η κρίση τον παγκόσμιο τουρισμό, πώς τον ελληνικό και στη συνέχεια να επικεντρωθούμε στο πώς επηρέασε τον τουρισμό στο νησί της Ρόδου. Παρατηρώντας την εξέλιξη βασικών μεγεθών του τουρισμού (που προσδιορίζουν την ζήτηση αλλά και την προσφορά του), καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι:

1) Ο παγκόσμιος τουρισμός επλήγη από την οικονομική κρίση γεγονός που αποτυπώνεται σε μεγέθη του το 2009 αλλά άμεσα ανέκαμψε, υποδηλώνοντας την ανθεκτικότητα του,

2) Ο ελληνικός τουρισμός, παρουσιάζει μικρά προβλήματα πριν την κρίση, με την εμφάνιση της οποίας μεγεθύνονται, αλλά αυτά δεν φαίνεται να οφείλονται αποκλειστικά σε αυτήν (χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η συνεχής πτώση σε παραδοσιακές εισερχόμενες αγορές του τουρισμού πριν το 2008). Αν και ο κλάδος εμφανίζει σημάδια ανάκαμψης το 2011, τα στοιχεία του επόμενου έτους, δείχνουν ότι δεν έχει βγει συνολικά από την φάση ύφεσης στην οποία βρίσκεται,

3) Ο τουρισμός στην Ρόδο, σε καμία περίπτωση δεν επηρεάζεται από την κρίση με την ίδια ένταση που επηρεάστηκε η χώρα, και συντομότερα φαίνεται να ξεπερνάει την αρνητική της επίδραση, ωστόσο τα μειωμένα μεγέθη του 2012 αλλά και η μείωση που έχουν υποστεί τουριστικές αγορές που διαχρονικά στήριζαν το νησί (πχ Γερμανία, Αγγλία) πρέπει να προβληματίσει τους φορείς άσκησης πολιτικής και τους επιχειρηματίες.

4) Όσον αφορά στην εξέλιξη του ξενοδοχειακού δυναμικού της χώρας και της Ρόδου, δύο κοινά χαρακτηριστικά είναι η υπερπροσφορά στις κλίνες, και μια

αλματώδης αύξηση των κλινών ξενοδοχείων 5* (πολυτελείας). Η γενικότερη αύξηση ξενοδοχείων/κλινών που σημειώθηκε την περίοδο κατά την κρίση και πιο συγκεκριμένα την τριετία 2008-2010 πιθανότατα να οφείλεται σε αποφάσεις που πάρθηκαν προ κρίσης, αν κρίνουμε από το γεγονός της χρονοβόρας διαδικασίας που απαιτείται για την ίδρυση και ανέγερση ενός ξενοδοχείου.

Στο κυρίως μέρος της εργασίας μας, διαπιστώσαμε την επίδραση της οικονομικής κρίσης στην οικονομική αποδοτικότητα των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην Ρόδο. Εξετάσαμε 55 οικονομικές μονάδες με κύρια δραστηριότητα την εκμετάλλευση ξενοδοχείων που βρίσκονται στην Ρόδο για τα έτη 2005-2011. Για τις επιχειρήσεις αυτές, συγκρίναμε την αποδοτικότητα τους πριν και κατά την κρίση (τριετίες 2005-2008 και 2009-2011) κάνοντας τμηματοποίηση της αγοράς, ανάλογα την κατηγορία ξενοδοχείων που αυτές εκμεταλλεύονται, δηλαδή στις κατηγορίες ξενοδοχείων 5*, ξενοδοχείων 4* και ξενοδοχείων 3*, χρησιμοποιώντας οκτώ βασικούς χρηματοοικονομικούς δείκτες. Ακολούθως, συγκρίναμε διαχρονικά τους αριθμοδείκτες που προέκυψαν από τις ομαδοποιήσεις των ισολογισμών (και βασικών στοιχείων των ομαδοποιημένων ισολογισμών) και διεξάγαμε μη παραμετρικά τεστ στους αριθμητικούς μέσους όρους τριετίας (πριν και κατά την οικονομική κρίση) των αριθμοδεικτών όλων των επιχειρήσεων ανάλογα με τις κατηγορίες του δείγματος μας.

Το τελικό συμπέρασμα της μελέτης από την εφαρμογή των συγκρίσεων και με τις δύο μεθόδους (ομαδοποίηση ισολογισμών και μη παραμετρικά τεστ) είναι ότι οι ξενοδοχειακές επιχειρήσεις του δείγματος, γενικότερα έχουν επηρεαστεί αρνητικά στα χρηματοοικονομικά μεγέθη τους από την κρίση και κυρίως το 2009. Όμως, με βάση τα αποτελέσματα των μη παραμετρικών τεστ, δεν προέκυψαν σημαντικές στατιστικές διαφορές σε πολλούς δείκτες οικονομικής επίδοσης, στο βαθμό που ενδεχομένως κάποιος θα ανέμενε. Οι δείκτες που επηρεάστηκαν αρνητικά και σημείωσαν σημαντικές στατιστικές διαφορές (πριν και κατά την οικονομική κρίση) που επιβεβαιώθηκαν και από τις ομαδοποιήσεις των ισολογισμών, ήταν οι εξής:

- ο δείκτης περιθωρίου καθαρού κέρδους στις επιχειρήσεις των ξενοδοχείων 5*,
- ο δείκτης ταχύτητας είσπραξης απαιτήσεων στις επιχειρήσεις ξενοδοχείων 5* και 4* (η ομαδοποίηση έδειξε πτώση και στην

κατηγορία 3* άλλα δεν εντοπίστηκε σημαντική στατιστική διαφορά) και

- ο δείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας ενεργητικού σε όλες τις κατηγορίες του δείγματος μας που οφείλεται στην μεγάλη αύξηση του ενεργητικού.

Σημαντική θετική στατιστική διαφορά, που δεν οφείλεται στην οικονομική κρίση, σημειώθηκε:

- Στις πωλήσεις και των τριών κατηγοριών η οποία οφείλεται σε αυξήσεις που σημειώθηκαν κυρίως το 2011,
- Στο πάγιο ενεργητικό και των τριών κατηγοριών η οποία οφείλεται σε αυξήσεις που σημειώθηκαν λόγω επενδύσεων κυρίως το 2008,
- Στο σύνολο των υποχρεώσεων των ξενοδοχείων 5* και 4* η οποία ενδεχομένως να οφείλεται στις επενδύσεις που πραγματοποιήθηκαν που είχαν ως αποτέλεσμα τις αυξήσεις των υποχρεώσεων,
- Στο σύνολο των ιδίων κεφαλαίων και των τριών κατηγοριών, η οποία οφείλεται σε αυξήσεις που σημειώθηκαν κυρίως το 2008.

Συγκριτικά, χειρότερα αποτέλεσμα κατά την οικονομική κρίση (σε σχέση με την προ κρίση περίοδο) σημείωσαν οι επιχειρήσεις των ξενοδοχείων 5*. Την τελευταία πενταετία παρατηρήθηκε μια μεγάλη αύξηση του παγίου ενεργητικού¹⁷ στις επιχειρήσεις των ξενοδοχείων 5* που οφείλεται στη δημιουργία νέων ξενοδοχειακών μονάδων ή επέκταση/ανακαίνιση των υφιστάμενων. Ενδεχομένως τα χειρότερα αποτελέσματα που παρατηρήθηκαν κατά την κρίση σε αυτήν την κατηγορία του δείγματος να οφείλονται στο γεγονός οι επενδύσεις αυτές δεν είχαν ωριμάσει ώστε να συνεισφέρουν θετικά στην κερδοφορία των επιχειρήσεων

Χρηματοοικονομικά προβλήματα υπάρχουν αρκετά, γενικά σε όλες τις κατηγορίες ξενοδοχείων, βάσει των αριθμοδεικτών που προέκυψαν από τις ομαδοποιήσεις των ισολογισμών και από τους μ.ο. τριετιών 2005-2007 και 2009-2011 κάθε επιχείρησης ξεχωριστά αλλά δεν οφείλονται αποκλειστικά στην κρίση διότι προϋπάρχουν αυτής, ενδεικτικά αναφέρουμε:

¹⁷ το πάγιο ενεργητικό τους ανερχόταν σε 250.479.231 € το 2006 και σε 451.174.474 € το 2010

- χαμηλές τιμές στον δείκτη γενικής ρευστότητας των ξενοδοχείων 5*,
- χαμηλές τιμές στον δείκτη περιθωρίου μεικτού κέρδους των ξενοδοχείων 5* και 4*,
- αρνητικές τιμές στον δείκτη καθαρού κέρδους και των τριών κατηγοριών ξενοδοχείων,
- αρνητικές ή πολύ χαμηλές τιμές στον δείκτη απόδοσης συνολικών κεφαλαίων και των τριών κατηγοριών ξενοδοχείων

7.2 Περιορισμοί της έρευνας

Για την ασφαλέστερη αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της έρευνας μας κρίνεται σκόπιμο να αναφερθούν οι κάτωθι περιορισμοί:

Πρώτον, η ανάλυση μας στηρίζεται αποκλειστικά σε στοιχεία ισολογισμών των επιχειρήσεων. Η μη απεικόνιση σημαντικών άυλων στοιχείων όπως πχ πληρότητα κλινών, δυναμικότητα απασχολούμενου προσωπικού, ποιότητα παροχής υπηρεσιών, τιμολογιακή πολιτική κ.α. ενδεχομένως να μας έχει οδηγήσει σε μη πλήρη συμπεράσματα.

Δεύτερον, προσπαθήσαμε στο δείγμα μας να εντάξουμε μεγαλύτερο μερίδιο του ροδίτικου ξενοδοχειακού δυναμικού, ωστόσο συναντήσαμε δύο μεγάλες δυσκολίες: καταρχήν δεν συμπεριλάβαμε σε αυτό μεγάλους ομίλους που διαθέτουν ξενοδοχεία στην Ρόδο αλλά εκμεταλλεύονται και ξενοδοχεία εκτός νησιού (ενδεικτικά αναφέρουμε όμιλος Μήτση, όμιλος Κυπριώτη κ.α.). Παράλληλα αναγκαστήκαμε να αφήσουμε εκτός δείγματος και επιχειρήσεις που κατέχουν μεγάλο μερίδιο στην αγορά της Ρόδου, αλλά δεν λειτουργούσαν πριν το 2008, για να αποφύγουμε πιθανή αλλοίωση των αποτελεσμάτων μας (ενδεικτικά αναφέρουμε ΝΗΚΑ ΑΕ, Μηνέττος Ι. ΑΕ, Γ. Αμπελιώτης ΑΕ, ΑΕΤΕΚ ΑΕ, Κολύμπια Μπέν ΑΕ – εταιρείες με πάνω από 4 εκ. ευρώ πωλήσεις η κάθε μια το 2011).

Τρίτον, αντιμετωπίσαμε δυσκολίες στην τμηματοποίηση της αγοράς, η οποία όμως έπρεπε να γίνει για να συγκριθούν όσο τον δυνατόν όμοιας δυναμικότητας επιχειρήσεις. Οι δυσκολίες οφείλονταν στο ότι ορισμένες επιχειρήσεις εκμεταλλεύοντουσαν ξενοδοχεία περισσοτέρων της μιας κατηγορίας αστέρων, ενώ η εκμετάλλευση πολλών ξενοδοχειακών μονάδων από αυτές, τις καθιστούσαν όχι άμεσα συγκρίσιμες με τις υπόλοιπες της ίδιας κατηγορίας.

Τέταρτον, η περίοδος εξέτασης συνέπεσε με σημαντικές αυξήσεις στο πάγιο ενεργητικό κυρίως των ξενοδοχείων 5* και 4*, γεγονός που σημαίνει ότι αρκετές εταιρείες επεκτάθηκαν (δημιούργησαν νέα ξενοδοχεία) κατά την περίοδο αυτή, με συνέπεια να επηρεάζουν σχετικά τα συγκρίσιμα αποτελέσματα.

Ανεξαρτήτως των παραπάνω, το γενικότερο συμπέρασμα της παρούσας εργασίας, είναι ότι η οικονομική κρίση επηρέασε τα ξενοδοχεία στην Ρόδο, τα οποία όμως έχουν να αντιμετωπίσουν προβλήματα με γενεσιουργό αιτία πριν την περίοδο της κρίσης.

7.3 Προτάσεις για μελλοντική έρευνα

Η μελλοντική έρευνα θα μπορούσε να επεκταθεί και σε άλλους εθνικούς σημαντικούς τουριστικούς προορισμούς πχ την Κρήτη, την Κέρκυρα, την Σαντορίνη, την Κω, ώστε να αξιολογηθούν οι επιπτώσεις της κρίσης στα ξενοδοχεία της χώρας γενικότερα, ή σε ειδικές τουριστικές περιοχές της.

Επίσης, θα μπορούσαν να αξιολογηθούν οι συνέπειες της κρίσης και σε ελκυστικούς τουριστικούς προορισμούς που βρίσκονται εκτός Ελλάδος.

Τέλος, η ανάλυση των οικονομικών στοιχείων των ξενοδοχειακών μονάδων θα μπορούσε να συμπληρωθεί με πρωτογενή έρευνα στα ανώτατα διοικητικά στελέχη τους, ούτως ώστε να υπάρξει αξιολόγηση των συνεπειών της κρίσης και στο επίπεδο του μάνατζμεντ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

- **N. A. Νιάρχος** (1997), Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων, Σταμούλης, 5^η εκδ., Πειραιάς
- **Π. Τσάρτας, Α. Παπαθεοδώρου, Δ. Λαγός, Μ. Σιγάλα, Ε. Χρήστου, Ι. Σπιλάνης, Θ. Σταυρινούδης, Ε. Βαγιάννη, Π. Ζενέλης, Μ. Βασιλείου, Σ. Σκούλτσος, Π. Αρβανίτης, Κ. Τσιακάλη, Δ. Μαρινίδης, Ι. Πουλάκη και Π. Παναγόπουλος** (2010), «Η Σημασία του Τουρισμού για την Ελληνική Οικονομία / Κοινωνία & Προτάσεις Πολιτικής για την Τουριστική Ανάπτυξη» http://www.greektourism2020.gr/fileadmin/GreekTourism2020/gt2020_documents/oreksi_diavasma/100201Meleth.pdf
- **Α. Χατζηδάκης** (2011), «Ανάλυση της Πορείας της Τουριστικής Κίνησης 2001-2010», Ε.Ο.Τ. http://www.gnto.gov.gr/sites/default/files/files_basic_pages/Analisi_touristikis_kinisis_2001-2010.pdf
- «Ελληνικός Τουρισμός: Στοιχεία & Αριθμοί, Έκδοση 2010», Σ.Ε.Τ.Ε. http://www.sete.gr/files/Media/Ebook/2011/110428_SETE_Greek%20Tourism%20Facts%20&%20Figures%202010%20Edition.pdf
- «Ελληνικός Τουρισμός: Στοιχεία & Αριθμοί, Έκδοση 2011», Σ.Ε.Τ.Ε. <http://www.sete.gr/files/Media/SETE%202011%20final.pdf>
- «Ελληνικός Τουρισμός: Στοιχεία & Αριθμοί, Έκδοση 2012», Σ.Ε.Τ.Ε. <http://www.sete.gr/files/Media/Ebook/2012/Facts%20%20Figures%202012%20teliko.pdf>
- «Η Επίδραση του Τουρισμού στην Ελληνική Οικονομία» (2012), Ι.Ο.Β.Ε. <http://www.iobe.gr/media/meletes/tous12.pdf>
- Κλαδική μελέτη ICAP Ξενοδοχειακών Επιχειρήσεων (2008)
- «Το Προφίλ του Τουρισμού στη Ρόδο βάσει της Έρευνας Συνόρων της Τράπεζας της Ελλάδος» http://www.grhotels.gr/GR/BussinessInfo/News/Lists/List/Attachments/309/Rhodes_XEE_nbg.pdf

ΒΒΝΟΓΛΩΣΗ

- **B. Hanson, A. S. Mattila, J. O. O' Neill and Y. Kim** (2009), “Hotel Rebranding and Rescaling – Effects on Financial Performance”, *Cornell Hospitality Quarterly*, 50, pp.360-370
- **R. Kosova and C. A. Enz** (2012), “The Terrorist Attacks of 9/11 and the Financial Crisis of 2008: The Impact of External Shocks on U.S. Hotel Performance”, *Cornell Hospitality Quarterly*, 53, pp.308-325
- **L. J. Lickorish and C. L. Jenkins** (1997), *An Introduction to Tourism*, Butterworth - Heinemann, Oxford
- **V. T. C. Middleton, A. Fyall and M. Morgan** (1988), *Marketing in Travel and Tourism*, Butterworth – Heinemman, 4th ed., Oxford
- **M. Segarra-Ona, A. Peiro-Signes, R. Verma and L. Miret-Pastor** (2012), “Does Environmental Certification Help the Economic Performance of Hotels? Evidence from the Spanish Hotel Industry”, *Cornell Hospitality Quarterly*, 53, pp. 242-256
- **M. Sigala** (2008), “Using Data Envelopment Analysis for Measuring and Benchmarking Productivity in the Hotel Sector”, *Journal of Travel & Tourism Marketing*, 16:2-3, pp39-60
- **M. Sigala, P. Jones, A. Lockwood and D. Airey** (2005), “Productivity in Hotels: a stepwise data envelopment analysis of hotels’ rooms division processes”, *The Service Industries Journal*, 25:1, pp.61-81
- **T. Simons and T. Hinkin** (2001), “The Effect of Employee Turnover on Hotel Profits - A Test Across Multiple Hotels”, *Cornell Hotel and Restaurant Administration Quarterly*, pp.65-69
- **C. A. Witt and S. F. Witt** (1989), “Why Productivity in the Hotel Sector is Low”, *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 1:2, pp.28-34

ΠΗΓΕΣ INTERNET

- <http://www.sete.gr>
- <http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE>
- <http://www.exr.gr/>
- <http://www.gnto.gov.gr/el>
- <http://www.grhotels.gr/GR/Pages/default.aspx>
- http://www.express.gr/misc/legal/1003oz_201007231003.php3
- <http://www2.unwto.org/en>
- <http://nomoi.info/%CE%A6%CE%95%CE%9A-%CE%91-43-2002-%CF%83%CE%B5%CE%BB-1.html>
- <http://www.bankofgreece.gr/Pages/el/Statistics/externalsector/balance/travelling.aspx>
- <http://www.statbank.gr/companies/005.html>
- http://www.detap.gr/index_el.asp

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1 Αποτελέσματα μη παραμετρικών τεστ στα ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ 5*								
Descriptive Statistics								
	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
VAR00001	13	-628859,6824	1,00617E6	-3256799,43	416482,25	-778797,7683	-291040,8367	6692,3067
VAR00002	13	-1,0525E6	1,17696E6	-2336450,27	2173395,66	-1,8194E6	-1,2677E6	-500315,8484

Wilcoxon Signed Ranks Test

Ranks

		N	Mean Rank	Sum of Ranks
VAR00002 - VAR00001	Negative Ranks	11 ^a	6,55	72,00
	Positive Ranks	2 ^b	9,50	19,00
	Ties	0 ^c		
	Total	13		

a. VAR00002 < VAR00001
b. VAR00002 > VAR00001
c. VAR00002 = VAR00001

Test Statistics^b

	VAR00002 - VAR00001
Z	-1,852 ^a
Asymp. Sig. (2-tailed)	,064

a. Based on positive ranks.
b. Wilcoxon Signed Ranks Test

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ 4*

Descriptive Statistics								
	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
VAR00001	24	6041,8739	9,45783E5	-2638465,81	3311781,93	-292987,0200	-85278,7967	243743,9358
VAR00002	24	-174345,6156	1,04122E6	-2901863,14	2258383,67	-437062,9442	-109143,4984	104523,2942

Wilcoxon Signed Ranks Test

Ranks

		N	Mean Rank	Sum of Ranks
VAR00002 - VAR00001	Negative Ranks	15 ^a	14,00	210,00
	Positive Ranks	9 ^b	10,00	90,00
	Ties	0 ^c		
	Total	24		

a. VAR00002 < VAR00001
b. VAR00002 > VAR00001
c. VAR00002 = VAR00001

Test Statistics^b

	VAR00002 - VAR00001
Z	-1,714 ^a
Asymp. Sig. (2-tailed)	,086

a. Based on positive ranks.
b. Wilcoxon Signed Ranks Test

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ 3*

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
VAR00001	18	-13489,2393	60089,97074	-217953,67	59628,52	-31675,9892	-2980,1650	19003,2642
VAR00002	18	-3922,1850	75494,80909	-138408,35	124980,37	-55530,3108	-7185,6233	35615,9808

Wilcoxon Signed Ranks Test

Ranks

	N	Mean Rank	Sum of Ranks
VAR00002 - VAR00001			
Negative Ranks	8 ^a	10,00	80,00
Positive Ranks	10 ^b	9,10	91,00
Ties	0 ^c		
Total	18		

a. VAR00002 < VAR00001

b. VAR00002 > VAR00001

c. VAR00002 = VAR00001

Test Statistics^b

	VAR00002 - VAR00001
Z	-,240 ^a
Asymp. Sig. (2-tailed)	,811

a. Based on negative ranks.

b. Wilcoxon Signed Ranks Test

ΠΙΝΑΚΑΣ 2 Αποτελέσματα μη παραμετρικών τεστ στις ΠΩΛΗΣΕΙΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ 5*

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
VAR00001	13	5,9901E6	4,31125E6	783262,32	15889533,62	3,3024E6	3,9787E6	8,6658E6
VAR00002	13	7,4295E6	5,43940E6	1530604,30	21286713,46	3,7128E6	5,6624E6	9,7313E6

Wilcoxon Signed Ranks Test

Ranks

	N	Mean Rank	Sum of Ranks
VAR00002 - VAR00001			
Negative Ranks	4 ^a	3,75	15,00
Positive Ranks	9 ^b	8,44	76,00
Ties	0 ^c		
Total	13		

a. VAR00002 < VAR00001

b. VAR00002 > VAR00001

c. VAR00002 = VAR00001

Test Statistics^b

	VAR00002 - VAR00001
Z	-2,132 ^a
Asymp. Sig. (2-tailed)	,033

a. Based on negative ranks.

b. Wilcoxon Signed Ranks Test

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ 4*

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
VAR00001	24	5,5549E6	6,40175E6	381820,90	30632346,01	2,4707E6	3,5728E6	5,1750E6
VAR00002	24	6,1069E6	5,63060E6	450746,35	26528932,89	2,4501E6	4,9668E6	7,5862E6

Wilcoxon Signed Ranks Test

Ranks

		N	Mean Rank	Sum of Ranks
VAR00002 - VAR00001	Negative Ranks	6 ^a	13,33	80,00
	Positive Ranks	18 ^b	12,22	220,00
	Ties	0 ^c		
	Total	24		

- a. VAR00002 < VAR00001
b. VAR00002 > VAR00001
c. VAR00002 = VAR00001

Test Statistics^b

	VAR00002 - VAR00001
Z	-2,000 ^a
Asymp. Sig. (2-tailed)	,046

- a. Based on negative ranks.
b. Wilcoxon Signed Ranks Test

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ 3*

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
VAR00001	18	648308,0163	5,00297E5	81188,59	1861153,48	269801,2858	537259,5033	870798,2483
VAR00002	18	739629,5046	5,39102E5	77321,67	2031522,72	350415,7908	666368,7767	1,0104E6

Wilcoxon Signed Ranks Test

Ranks

		N	Mean Rank	Sum of Ranks
VAR00002 - VAR00001	Negative Ranks	5 ^a	6,60	33,00
	Positive Ranks	13 ^b	10,62	138,00
	Ties	0 ^c		
	Total	18		

- a. VAR00002 < VAR00001
b. VAR00002 > VAR00001
c. VAR00002 = VAR00001

Test Statistics^b

	VAR00002 - VAR00001
Z	-2,286 ^a
Asymp. Sig. (2-tailed)	,022

- a. Based on negative ranks.
b. Wilcoxon Signed Ranks Test

ΠΙΝΑΚΑΣ 3 Αποτελέσματα μη παραμετρικών τεστ στο ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ 5*

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
VAR00001	13	1,9632E7	1,53589E7	785385,93	52289810,78	8,8199E6	1,6832E7	2,2715E7
VAR00002	13	3,4470E7	2,08161E7	3764296,05	73155132,25	1,9134E7	2,6671E7	4,9617E7

Wilcoxon Signed Ranks Test

Ranks

		N	Mean Rank	Sum of Ranks
VAR00002 - VAR00001	Negative Ranks	0 ^a	,00	,00
	Positive Ranks	13 ^b	7,00	91,00
	Ties	0 ^c		
	Total	13		

a. VAR00002 < VAR00001

b. VAR00002 > VAR00001

c. VAR00002 = VAR00001

Test Statistics^b

	VAR00002 - VAR00001
Z	-3,180 ^a
Asymp. Sig. (2-tailed)	,001

a. Based on negative ranks.

b. Wilcoxon Signed Ranks Test

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ 4*

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
VAR00001	24	1,1281E7	1,12541E7	1193294,55	48742237,49	4,2889E6	7,6846E6	1,3365E7
VAR00002	24	1,5936E7	1,33921E7	2315880,06	61541705,95	5,6809E6	1,4223E7	1,8404E7

Wilcoxon Signed Ranks Test

Ranks

		N	Mean Rank	Sum of Ranks
VAR00002 - VAR00001	Negative Ranks	1 ^a	19,00	19,00
	Positive Ranks	23 ^b	12,22	281,00
	Ties	0 ^c		
	Total	24		

a. VAR00002 < VAR00001

b. VAR00002 > VAR00001

c. VAR00002 = VAR00001

Test Statistics^b

	VAR00002 - VAR00001
Z	-3,743 ^a
Asymp. Sig. (2-tailed)	,000

a. Based on negative ranks.

b. Wilcoxon Signed Ranks Test

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ 3*

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
VAR00001	18	1,9873E6	1,77660E6	381770,25	6452180,17	549888,0200	1,5132E6	2,9818E6
VAR00002	18	2,4469E6	2,03973E6	540505,24	7972991,21	724139,8167	2,5543E6	3,2708E6

Wilcoxon Signed Ranks Test

Ranks

	N	Mean Rank	Sum of Ranks
VAR00002 - VAR00001			
Negative Ranks	3 ^a	3,00	9,00
Positive Ranks	15 ^b	10,80	162,00
Ties	0 ^c		
Total	18		

a. VAR00002 < VAR00001

b. VAR00002 > VAR00001

c. VAR00002 = VAR00001

Test Statistics^b

	VAR00002 - VAR00001
Z	-3,332 ^a
Asymp. Sig. (2-tailed)	,001

a. Based on negative ranks.

b. Wilcoxon Signed Ranks Test

ΠΙΝΑΚΑΣ 4 Αποτελέσματα μη παραμετρικών τεστ στο ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ 5*

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
VAR00001	13	1,6834E7	1,49660E7	1132664,77	53841243,74	9,1913E6	1,4344E7	1,7690E7
VAR00002	13	2,6735E7	1,83404E7	2781037,36	74912638,51	1,6271E7	2,3587E7	3,1449E7

Wilcoxon Signed Ranks Test

Ranks

	N	Mean Rank	Sum of Ranks
VAR00002 - VAR00001			
Negative Ranks	1 ^a	4,00	4,00
Positive Ranks	12 ^b	7,25	87,00
Ties	0 ^c		
Total	13		

a. VAR00002 < VAR00001

b. VAR00002 > VAR00001

c. VAR00002 = VAR00001

Test Statistics^b

	VAR00002 - VAR00001
Z	-2,900 ^a
Asymp. Sig. (2-tailed)	,004

a. Based on negative ranks.

b. Wilcoxon Signed Ranks Test

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ 4*

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
VAR00001	24	8,0156E6	7,97249E6	1010781,38	31344842,88	3,3293E6	5,6715E6	8,7567E6
VAR00002	24	1,2413E7	1,05577E7	859197,04	37510915,30	4,3734E6	9,4903E6	2,0259E7

Wilcoxon Signed Ranks Test

Ranks

	N	Mean Rank	Sum of Ranks
VAR00002 - VAR00001			
Negative Ranks	4 ^a	3,75	15,00
Positive Ranks	20 ^b	14,25	285,00
Ties	0 ^c		
Total	24		

a. VAR00002 < VAR00001

b. VAR00002 > VAR00001

c. VAR00002 = VAR00001

Test Statistics^b

	VAR00002 - VAR00001
Z	-3,857 ^a
Asymp. Sig. (2-tailed)	,000

a. Based on negative ranks.

b. Wilcoxon Signed Ranks Test

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ 3*

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
VAR00001	18	835017,4552	8,00816E5	2111,77	2647364,53	257997,5492	544330,1283	1,1900E6
VAR00002	18	919764,1237	8,07298E5	4252,28	2425123,95	178723,6425	714833,9834	1,8674E6

Wilcoxon Signed Ranks Test

Ranks

	N	Mean Rank	Sum of Ranks
VAR00002 - VAR00001			
Negative Ranks	7 ^a	8,43	59,00
Positive Ranks	11 ^b	10,18	112,00
Ties	0 ^c		
Total	18		

a. VAR00002 < VAR00001

b. VAR00002 > VAR00001

c. VAR00002 = VAR00001

Test Statistics^b

	VAR00002 - VAR00001
Z	-1,154 ^a
Asymp. Sig. (2-tailed)	,248

a. Based on negative ranks.

b. Wilcoxon Signed Ranks Test

ΠΙΝΑΚΑΣ 5 Αποτελέσματα μη παραμετρικών τεστ στο ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ 5*

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
VAR00001	13	7,4013E6	5,68344E6	995078,16	18542524,86	3,2503E6	5,7551E6	1,1925E7
VAR00002	13	1,3675E7	1,26274E7	887995,01	35294612,63	2,3330E6	1,0315E7	2,6750E7

Wilcoxon Signed Ranks Test

Ranks

		N	Mean Rank	Sum of Ranks
VAR00002 - VAR00001	Negative Ranks	4 ^a	3,25	13,00
	Positive Ranks	9 ^b	8,67	78,00
	Ties	0 ^c		
	Total	13		

a. VAR00002 < VAR00001

b. VAR00002 > VAR00001

c. VAR00002 = VAR00001

Test Statistics^b

	VAR00002 - VAR00001
Z	-2,271 ^a
Asymp. Sig. (2-tailed)	,023

a. Based on negative ranks.

b. Wilcoxon Signed Ranks Test

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ 4*

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
VAR00001	24	6,9481E6	7,97586E6	206154,55	33679083,55	2,3619E6	4,8772E6	7,7522E6
VAR00002	24	8,6973E6	9,92822E6	-1077325,81	39908972,67	2,3889E6	6,1947E6	1,0483E7

Wilcoxon Signed Ranks Test

Ranks

		N	Mean Rank	Sum of Ranks
VAR00002 - VAR00001	Negative Ranks	3 ^a	11,67	35,00
	Positive Ranks	21 ^b	12,62	265,00
	Ties	0 ^c		
	Total	24		

a. VAR00002 < VAR00001

b. VAR00002 > VAR00001

c. VAR00002 = VAR00001

Test Statistics^b

	VAR00002 - VAR00001
Z	-3,286 ^a
Asymp. Sig. (2-tailed)	,001

a. Based on negative ranks.

b. Wilcoxon Signed Ranks Test

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ 3*

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
VAR00001	18	1,5624E6	1,47811E6	273503,23	5481989,58	667519,3458	1,0199E6	1,8603E6
VAR00002	18	2,0523E6	1,97101E6	444564,75	6591678,28	682744,9325	1,2213E6	2,7644E6

Wilcoxon Signed Ranks Test

Ranks

	N	Mean Rank	Sum of Ranks
VAR00002 - VAR00001			
Negative Ranks	3 ^a	4,67	14,00
Positive Ranks	15 ^b	10,47	157,00
Ties	0 ^c		
Total	18		

a. VAR00002 < VAR00001

b. VAR00002 > VAR00001

c. VAR00002 = VAR00001

Test Statistics^b

	VAR00002 - VAR00001
Z	-3,114 ^a
Asymp. Sig. (2-tailed)	,002

a. Based on negative ranks.

b. Wilcoxon Signed Ranks Test

ΠΙΝΑΚΑΣ 6 ΟΜΑΔΟΠΟΙΗΜΕΝΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ 5* (σε χιλ. ΕΥΡΩ)

	31/12/2005	31/12/2006	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2009	31/12/2010	31/12/2011
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ							
ΕΞΟΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ	21.081	20.365	19.920	25.800	28.007	33.331	33.742
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΕΞΟΔΩΝ							
ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ	16.288	16.637	15.501	15.059	15.489	18.656	20.481
ΣΥΝΟΛΟ ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΩΝ	365.598	402.139	449.791	572.776	637.835	664.935	688.139
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ							
ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΩΝ	141.999	155.774	170.263	196.981	216.205	238.173	263.301
ΣΥΜ. ΚΑΙ ΆΛΛΕΣ							
ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ							
ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	2.848	4.114	9.183	19.366	20.901	24.413	25.806
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΓΙΟΥ							
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	226.448	250.479	288.711	395.160	442.531	451.174	450.644
ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	643	638	970	1.174	1.366	1.715	1.800
ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ	1.450	1.278	1.607	2.153	2.506	2.594	2.579
ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	20.146	32.461	31.140	46.099	59.246	56.140	63.020
ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ	144	4.023	4.037	4.378	4.378	4.517	4.474
ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ	6.913	31.902	34.360	24.685	17.707	15.086	20.053
ΣΥΝΟΛΟ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΟΣ							
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	28.652	69.663	71.144	77.315	83.837	78.337	90.126
ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡ.							
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	291	348	359	524	446	728	817
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	260.184	324.218	364.633	483.740	539.331	544.916	554.847

ΠΑΘΗΤΙΚΟ

ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΙΑΦΟΡΕΣ	85.479	118.328	125.360	140.302	158.332	173.217	174.625
ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ	9.537	11.152	18.608	31.324	37.574	35.442	52.706
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	3.959	3.890	7.059	11.326	15.655	20.995	27.859
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΙΣ ΝΕΟ ΠΟΣΑ ΠΡΟΟΡΙΣΜΕΝΑ ΓΙΑ ΑΥΞΗΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ	-31.463	-37.843	-50.021	-39.535	-53.068	-71.808	-85.619
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	74.300	98.869	115.480	160.833	175.536	171.730	186.059
ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	449	400	423	278	245	376	376
ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΑ ΔΑΝΕΙΑ	6.966	13.825	38.386	68.082	78.092	73.730	74.551
ΔΑΝΕΙΑ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ	87.630	91.654	104.483	108.275	118.987	116.730	108.201
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	94.596	105.479	142.869	176.357	197.080	190.460	182.752
ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ	7.749	11.283	13.757	16.436	16.542	16.902	14.459
ΕΠΙΤΑΓΕΣ ΠΛΗΡΩΤΕΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ	11.456	14.981	15.815	22.007	19.257	16.541	17.417
ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	25.731	29.196	31.712	54.284	61.723	62.227	59.112
ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΕΣ ΠΕΛΑΤΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ ΤΕΛΗ	5.612	12.232	11.376	13.199	9.538	12.998	18.031
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΛΗΡΩΤΕΕΣ ΣΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΧΡΗΣΗ	2.908	3.210	2.338	3.077	2.768	4.278	5.597
ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ ΠΛΗΡΩΤΕΑ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΣΥΝΔ. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	11.095	8.507	10.446	12.009	9.128	16.871	14.466
ΠΙΣΤΩΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	0	0	0	0	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡ. ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	20.311	30.068	11.447	12.665	19.325	19.181	21.635
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	3.550	7.277	4.574	7.835	10.094	7.645	6.692
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	90.216	118.999	104.381	144.108	150.821	159.697	161.865
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡ. ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	184.812	224.478	247.250	320.465	347.900	350.157	344.616
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	623	471	1.481	2.164	15.650	22.653	23.795
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	260.184	324.218	364.633	483.740	539.331	544.916	554.847

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ

ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	68.900	79.221	85.492	91.715	88.624	91.782	109.346
ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ	61.729	67.581	71.960	77.782	77.827	80.264	89.328
ΜΙΚΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ	7.171	11.640	13.532	13.933	10.797	11.518	20.018
ΑΛΛΑ ΕΣΟΔΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ	675	782	1.241	967	1.554	1.807	1.818
ΛΟΙΠΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	10.150	11.447	13.286	12.010	12.271	14.586	12.671
ΜΕΡΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ	-2.303	975	1.487	2.890	80	-1.260	9.164
ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗ ΕΣΟΔΑ	148	247	728	685	320	143	248
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	5.520	6.166	8.780	10.362	9.820	11.228	15.452
ΟΛΙΚΑ ΚΕΡΔΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ	-7.674	-4.944	-6.566	-6.787	-9.421	-12.345	-6.040
ΜΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	1.321	1.340	839	619	1.130	2.030	1.333
ΜΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	1.317	1.112	1.893	1.427	801	1.562	2.445
ΟΡΓΑΝΙΚΑ ΚΑΙ ΕΚΤΑΚΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	-7.671	-4.717	-7.619	-7.595	-9.091	-11.877	-7.152
ΑΠΟΣΒ.ΕΚΤΟΣ	14.529	14.453	15.459	14.661	17.706	20.448	41.599
ΚΟΣΤ.ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ	16.022	15.794	17.143	16.686	20.829	25.117	46.735
ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ	-9.164	-6.057	-9.304	-9.620	-12.214	-16.546	-12.288
ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ							

ΧΡΗΣΗΣ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ							
ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΑΠΟΤΕΣΜΑΤΩΝ							
ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ	-21.652	-31.463	-35.200	-32.996	-36.422	-48.583	-65.141
ΥΠΕΡΑΞΙΑ Ν. 2065/92	0	0	0	7.699	0	0	0
ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ							
ΕΛΕΓΧΟΥ	-499	-105	-2.362	-119	-879	-1.991	-219
ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	-72	-148	-170	-39	0	0	-912
ΛΟΙΠΟΙ ΜΗ ΕΝΣΩΜ. ΣΤΟ							
ΛΕΙΤ. ΚΟΣΤΟΣ ΦΟΡΟΙ	-69	-68	-73	-434	-440	-204	-391
ΚΕΡΔΗ/ΖΗΜΙΕΣ ΕΙΣ ΝΕΟ	-31.456	-37.842	-47.109	-35.509	-49.955	-67.323	-78.950

ΠΙΝΑΚΑΣ 7 ΟΜΑΔΟΠΟΙΗΜΕΝΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ 4* (σε χιλ. Ευρώ)

	31/12/2005	31/12/2006	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2009	31/12/2010	31/12/2011
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ							
ΕΞΟΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ	28.250	28.654	29.151	30.540	31.940	33.788	34.885
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΕΞΟΔΩΝ							
ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ	7.141	10.459	12.635	12.936	14.384	15.291	16.763
ΣΥΝΟΛΟ							
ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΩΝ	498.011	534.563	590.776	647.690	676.532	704.323	728.541
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ							
ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΩΝ	257.685	278.020	298.000	301.791	325.034	352.147	376.856
ΣΥΜ. ΚΑΙ ΆΛΛΕΣ							
ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ							
ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	5.777	6.295	10.532	30.934	31.426	29.553	31.029
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΓΙΟΥ							
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	246.102	262.838	303.308	376.833	382.924	381.729	382.714
ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	1.688	1.484	1.536	1.286	1.482	1.146	1.199
ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ	3.301	3.106	3.393	3.321	3.180	2.764	2.892
ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	38.831	44.489	58.096	67.478	71.115	84.990	81.468
ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ	2.685	2.403	1.852	1.927	1.872	2.045	3.324
ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ	16.738	19.238	27.526	22.006	23.886	23.435	28.323
ΣΥΝΟΛΟ							
ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΟΣ							
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	61.555	69.235	90.867	94.731	100.054	113.234	116.008
ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡ.							
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	4.006	1.258	860	930	890	865	869
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	332.772	351.527	411.551	490.098	501.424	514.326	517.712
ΠΑΘΗΤΙΚΟ							
ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	107.657	123.194	128.667	143.310	149.593	168.623	168.504
ΔΙΑΦΟΡΕΣ							
ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ	21.862	8.626	15.806	30.162	39.504	27.482	33.980
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ							
ΚΕΦΑΛΑΙΑ	45.815	49.120	54.143	55.348	56.926	60.763	65.148
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΙΣ ΝΕΟ	-17.803	-29.448	-35.324	-35.729	-44.803	-58.265	-66.410
ΠΟΣΑ ΠΡΟΟΡΙΣΜΕΝΑ ΓΙΑ							
ΑΥΞΗΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ	10.157	10.440	7.354	7.348	9.646	9.430	6.086
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ							
ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	167.688	161.932	170.646	200.438	210.866	208.034	207.307
ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	1.236	1.218	1.242	1.152	1.107	1.099	1.185
ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΑ ΔΑΝΕΙΑ	0	2.960	61.777	104.046	115.286	107.264	102.127
ΔΑΝΕΙΑ ΤΡΑΠΕΖΩΝ	98.900	109.476	79.643	76.517	77.377	77.593	75.920
ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ							
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	98.900	112.436	141.420	180.563	192.663	184.857	178.047
ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ	9.680	10.963	10.941	13.639	11.836	12.493	12.233
ΕΠΙΤΑΓΕΣ ΠΛΗΡΩΤΕΣ	13.311	16.607	23.761	24.086	19.346	20.472	20.165
ΤΡΑΠΕΖΕΣ							
ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ							
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	9.996	15.872	28.243	26.618	22.517	27.972	31.009

ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΕΣ							
ΠΕΛΑΤΩΝ	4.918	7.133	7.510	9.892	12.871	19.544	20.668
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ							
ΦΟΡΟΥΣ ΤΕΛΗ	3.449	3.175	2.987	4.204	4.305	5.616	7.153
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΙ							
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ	4.241	4.774	3.812	4.218	5.158	7.068	8.433
ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ							
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ							
ΠΛΗΡΩΤΕΕΣ ΣΤΗΝ							
ΕΠΟΜΕΝΗ ΧΡΗΣΗ	7.773	7.652	10.581	11.091	10.637	14.189	17.385
ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ ΠΛΗΡΩΤΕΑ	299	1.892	257	226	435	48	594
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΣΥΝΔ.							
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	0	0	0	560	0	2.259	2.486
ΠΙΣΤΩΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ	3.858	4.199	6.479	9.653	6.315	7.471	7.464
ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ							
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	57.526	72.268	94.571	104.186	93.421	117.132	127.590
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	156.426	184.703	235.991	284.749	286.084	301.989	305.637
ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡ.							
ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	7.422	3.673	3.673	3.758	3.368	3.204	3.584
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	332.772	351.527	411.551	490.098	501.424	514.326	517.712
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ							
ΧΡΗΣΗΣ							
ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	121.169	133.770	145.011	143.477	138.556	142.714	158.424
ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ	104.499	115.839	122.454	121.939	120.379	128.703	133.017
ΜΙΚΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ							
ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ	16.670	17.931	22.557	21.538	18.177	14.011	25.407
ΑΛΛΑ ΕΣΟΔΑ							
ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ	788	1.233	1.251	1.449	1.735	1.275	1.311
ΛΟΙΠΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ							
ΕΞΟΔΑ	10.729	12.405	13.730	14.202	13.752	13.962	14.781
ΜΕΡΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ							
ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ	6.729	6.759	10.078	8.786	6.160	1.324	11.938
ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ							
ΣΥΝΑΦΗ ΕΣΟΔΑ	268	224	848	992	764	923	1.092
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ							
ΔΑΠΑΝΕΣ	5.232	6.193	9.455	12.071	10.073	8.753	12.429
ΟΛΙΚΑ ΚΕΡΔΗ							
ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ	1.765	790	1.471	-2.294	-3.149	-6.507	601
ΜΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	1.501	3.072	1.228	1.189	1.104	1.965	2.439
ΜΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	689	1.274	857	1.049	2.003	2.516	2.365
ΟΡΓΑΝΙΚΑ ΚΑΙ ΕΚΤΑΚΤΑ							
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	2.577	2.587	1.842	-2.154	-4.049	-7.057	674
ΑΠΟΣΒ.ΕΚΤΟΣ							
ΚΟΣΤ.ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ	18.948	21.449	20.467	22.510	24.917	28.540	27.988
ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ	20.396	24.082	22.958	24.472	26.657	28.921	27.988
ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ							
ΧΡΗΣΗΣ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ	1.129	-45	-649	-4.116	-5.789	-7.438	674
ΥΠΟΛΟΙΠΟ							
ΑΠΟΤΕΣΜΑΤΩΝ							
ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ							
ΧΡΗΣΕΩΝ	-11.411	-17.827	-29.448	-29.039	-35.729	-41.390	-54.099
ΥΠΕΡΑΞΙΑ Ν. 2065/92	0	0	0	3.253	0	0	0
ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ							
ΕΛΕΓΧΟΥ	-1.000	-356	-1.449	-153	-39	-2.782	-1.540
ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	-967	-1.183	-496	-513	-658	-726	-1.416
ΛΟΙΠΟΙ ΜΗ ΕΝΣΩΜ. ΣΤΟ							
ΛΕΙΤ. ΚΟΣΤΟΣ ΦΟΡΟΙ	-411	-423	-168	-1.087	-401	-444	-789
ΚΕΡΔΗ/ΖΗΜΙΕΣ ΕΙΣ ΝΕΟ	-12.660	-19.834	-32.210	-31.654	-42.615	-52.779	-57.169

**ΠΙΝΑΚΑΣ 8 ΟΜΑΔΟΠΟΙΗΜΕΝΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ 3* (σε χιλ. Ευρώ)**

	31/12/2005	31/12/2006	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2009	31/12/2010	31/12/2011
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ							
ΕΞΟΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ	910	803	929	981	969	1.034	1.152
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΕΞΟΔΩΝ							
ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ	792	688	724	760	759	842	1.055
ΣΥΝΟΛΟ							
ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΩΝ	61.880	66.868	70.194	82.365	86.242	93.399	96.487
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ							
ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΩΝ	30.309	33.006	35.612	42.602	46.828	51.114	53.896
ΣΥΜ. ΚΑΙ ΆΛΛΕΣ							
ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ							
ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	2.401	2.496	2.401	3.199	4.149	1.883	1.809
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΓΙΟΥ							
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	33.972	36.359	36.982	42.962	43.563	44.167	44.400
ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	9	36	21	22	19	29	44
ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ	577	412	444	687	765	819	899
ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	3.146	5.702	4.255	5.746	5.243	5.510	5.797
ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ	14	13	13	14	14	14	188
ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ	3.539	2.161	2.938	2.918	3.035	2.603	4.869
ΣΥΝΟΛΟ							
ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΟΣ							
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	7.277	8.289	7.650	9.365	9.057	8.946	11.752
ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡ.							
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	215	16	25	210	271	267	488
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	41.583	44.779	44.862	52.758	53.102	53.572	56.738
ΠΑΘΗΤΙΚΟ							
ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	20.620	28.823	29.994	31.097	31.343	36.507	36.701
ΔΙΑΦΟΡΕΣ							
ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ	6.148	1.571	1.577	7.974	8.120	3.507	3.666
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ							
ΚΕΦΑΛΑΙΑ	946	922	923	922	923	-4	406
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΙΣ ΝΕΟ	-3.078	-3.701	-3.643	-3.131	-3.712	-4.422	-4.276
ΠΟΣΑ ΠΡΟΟΡΙΣΜΕΝΑ ΓΙΑ							
ΑΥΞΗΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ	1.962	588	715	574	764	704	599
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ							
ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	26.598	28.203	29.567	37.437	37.438	36.291	37.095
ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	14	29	50	30	16	9	129
ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΑ ΔΑΝΕΙΑ	0	0	0	0	0	0	0
ΔΑΝΕΙΑ ΤΡΑΠΕΖΩΝ	5.763	7.167	5.545	5.783	6.129	6.352	5.696
ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ							
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	5.763	7.167	5.545	5.783	6.129	6.352	5.696
ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ	2.481	1.018	1.113	727	866	1.053	1.263
ΕΠΙΤΑΓΕΣ ΠΛΗΡΩΤΕΕΣ	1.723	793	365	714	952	632	1.316
ΤΡΑΠΕΖΕΣ							
ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ							
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	2.461	3.264	3.810	3.472	3.839	5.478	6.656
ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΕΣ							
ΠΕΛΑΤΩΝ	0	167	97	288	115	236	288
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ							
ΦΟΡΟΥΣ ΤΕΛΗ	545	351	387	533	477	509	638
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΙ							
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ	704	865	893	971	1.118	1.095	1.312
ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ							
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ							
ΠΛΗΡΩΤΕΕΣ ΣΤΗΝ							
ΕΠΟΜΕΝΗ ΧΡΗΣΗ	0	401	28	0	0	0	0
ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ ΠΛΗΡΩΤΕΑ	0	0	0	0	0	177	177
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΡΟΣ							
ΣΥΝΔ. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	0	0	0	0	0	0	0

ΠΙΣΤΩΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	928	2.016	2.205	1.994	1.265	872	1.151
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡ. ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	8.843	8.876	8.897	8.699	8.633	10.054	12.802
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	14.606	16.043	14.442	14.482	14.763	16.406	18.498
365	490	804	807	884	865	1.014	
41.583	44.779	44.862	52.758	53.102	53.572	56.738	
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ							
ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	10.485	11.382	13.142	13.035	12.351	12.356	15.233
ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ	6.228	6.412	7.069	7.752	7.321	6.736	7.645
ΜΙΚΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ	4.257	4.970	6.073	5.283	5.030	5.620	7.588
ΑΛΛΑ ΕΣΟΔΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ	88	206	268	136	159	193	255
ΛΟΙΠΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	3.174	4.188	4.547	3.732	4.100	5.033	5.652
ΜΕΡΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ	1.170	988	1.795	1.687	1.089	780	2.191
ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗ ΕΣΟΔΑ	119	19	4	55	18	18	21
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	492	652	765	677	510	670	901
ΟΛΙΚΑ ΚΕΡΔΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ	797	354	1.035	1.065	596	127	1.311
ΜΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	54	55	192	524	100	127	119
ΜΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ ΟΡΓΑΝΙΚΑ ΚΑΙ ΕΚΤΑΚΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	136	37	233	103	65	247	264
ΑΠΟΣΒ.ΕΚΤΟΣ	716	373	993	1.485	631	8	1.167
ΚΟΣΤ.ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ	1.212	2.023	1.576	1.546	1.999	1.835	1.944
ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ	2.195	2.792	2.635	2.762	2.853	2.361	2.581
ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ	-268	-395	-65	269	-223	-518	530
ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΑΠΟΤΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ							
ΧΡΗΣΕΩΝ	-2.566	-3.092	-3.647	-3.140	-3.175	-3.532	-4.360
ΥΠΕΡΑΞΙΑ Ν. 2065/92	0	0	0	112	0	0	0
ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ	-98	-164	156	-111	-128	-256	-19
ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	-62	-27	-44	-109	-105	-30	-179
ΛΟΙΠΟΙ ΜΗ ΕΝΣΩΜ. ΣΤΟ ΛΕΙΤ. ΚΟΣΤΟΣ ΦΟΡΟΙ	-12	0	-20	-23	-13	-4	-32
ΚΕΡΔΗ/ΖΗΜΙΕΣ ΕΙΣ ΝΕΟ	-3.006	-3.679	-3.620	-3.002	-3.644	-4.340	-4.061